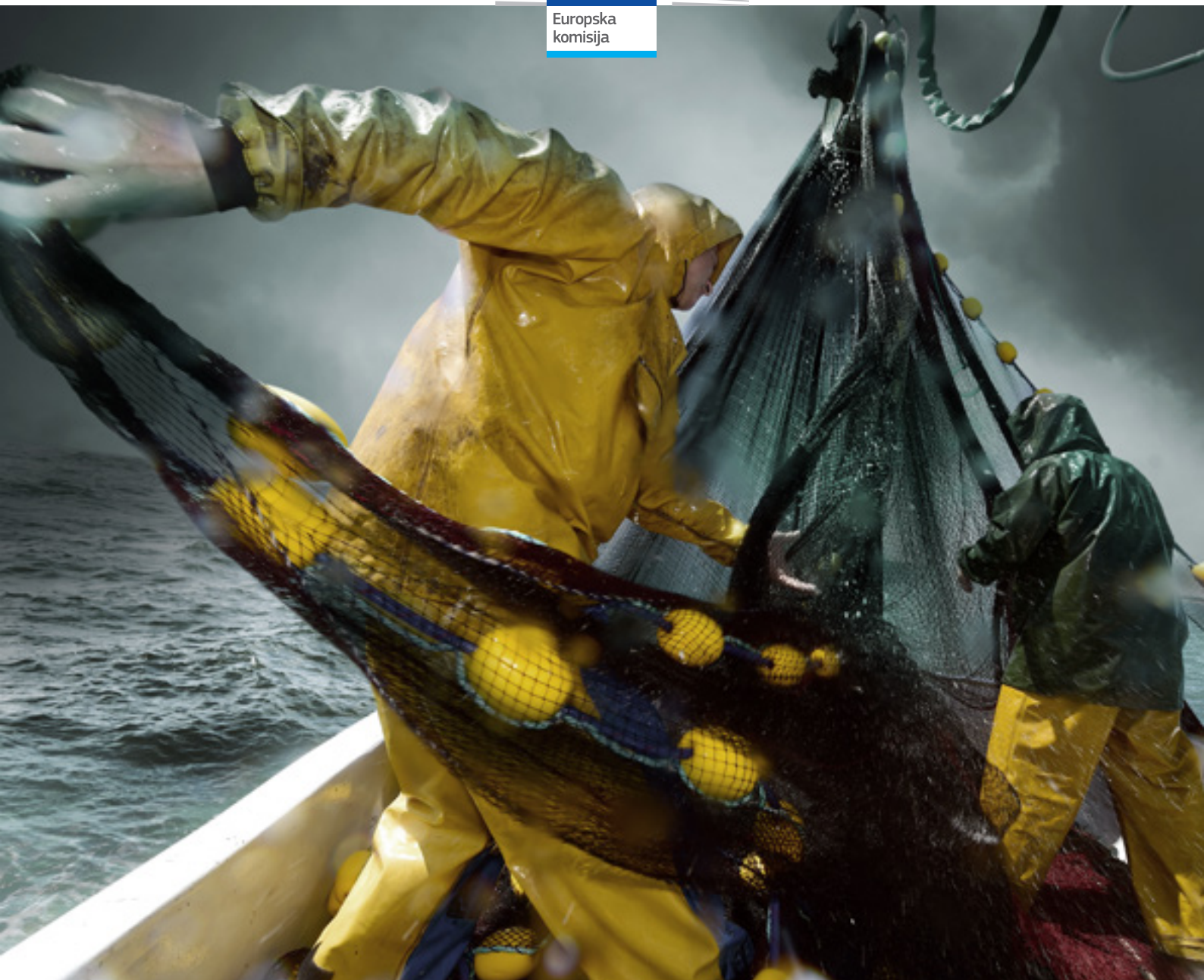

Europski vodič za prevenciju rizika na malim ribarskim plovilima

Europski vodič za prevenciju rizika na malim ribarskim plovilima

Europska komisija

Glavna uprava za zapošljavanje, socijalna pitanja i uključivanje
Odjel B.3

Rukopis dovršen u ožujku 2016.

Europska komisija i bilo koja osoba koja djeluje u ime Komisije ne mogu se smatrati odgovornima za uporabu informacija koje sadržava ova publikacija.

Poveznice u ovoj publikaciji bile su ispravne u času dovršenja rukopisa.

© Fotografije na naslovnici: Belgaimage/Thinkstock

Za svaku uporabu ili reprodukciju fotografija koje nisu zaštićene autorskim pravom Europske unije mora se tražiti dopuštenje izravno od nositelja autorskog prava.

***Europe Direct je usluga koja vam omogućuje pronaći odgovore
na pitanja o Europskoj uniji***

**Besplatni telefonski broj (*):
00 800 6 7 8 9 10 11**

(*) Informacije su besplatne, kao i većina poziva (premda neke mreže, javne govornice ili hoteli mogu naplaćivati pozive).

Više informacija o Europskoj uniji dostupno je na internetu (<http://europa.eu>).

Luxembourg: Ured za publikacije Europske unije, 2016.

Print	ISBN 978-92-79-45107-2	doi:10.2767/3668	KE-04-15-025-HR-C
PDF	ISBN 978-92-79-45117-1	doi:10.2767/863944	KE-04-15-025-HR-N

© Europska unija, 2016.

Umnožavanje je dopušteno uz uvjet navođenja izvora.

Izjava o ograničenju odgovornosti

Građa koju sadržava ovaj Vodič služi samo za informiranje. Nije namijenjena kao nadomjestak pravnome ili utemeljenome stručnom savjetu o zdravlju i sigurnosti.

Prihvatanje i uporaba informacija i praksi opisanih u Vodiču ne mora zadovoljavati sve posebne potrebe, zahtjeve ili obveze pojedinačnih zemalja i njihovih ribolovnih flota. Ipak, sastavljači Vodiča nadaju se da će on stvoriti samosvijest i promicati sigurniju kulturu u ribarstvu.

Sadržaj predstavljen u Vodiču ni na koji način ne smanjuje ili ograničava obveze koje su nametnula nacionalna tijela vlasti i posebice zahtjeve direktiva EU-a u području zaštite zdravlja i sigurnosti.

Vlasnici plovila, zapovjednici brodica i članovi posade dužni su prepoznati opasnosti i primijeniti zaštitne mjere za sprečavanje ili smanjenje rizika od nesreća i ozljeđivanja osoba.

Kontekst

Mala ribarska plovila čine više od 80 % ukupne ribarske flote Europske unije.

Broj smrtnih slučajeva, ozljeda i izgubljenih plovila tijekom godine ostaje „neprihvatljivo” visok u usporedbi s drugim granama gospodarstva.

U izvješću COM(2009) 599 o praktičnoj provedbi direktiva 93/103/EZ (ribarska plovila) ⁽¹⁾ i 92/29/EEZ (medicinska skrb na brodovima) o zaštiti zdravlja i sigurnosti na radu zaključuje se da te uredbe nisu imale velik utjecaj na posade malih ribarskih plovila i preporučuje izradu neobvezujućeg Vodiča za plovila kraća od 15 m.

Ovaj je Vodič odgovor na tu preporuku. Cilj mu je pojasniti glavne koncepte na razini EU-a i pomoći državama članicama ispuniti obveze na temelju okvirne i pojedinačnih direktiva.

Odbor za praćenje, koji je imenovala Europska komisija i koji je sastavljen od predstavnika vlada, poslodavaca i sindikata, podupro je sadržaj i razvoj ovog Vodiča.

Iako je nadahnut nekolicinom propisa o sigurnosti i zaštiti zdravlja koji se primjenjuju u raznim državama članicama, Vodič ne predstavlja pravno obvezujući dokument. Glavna mu je svrha prikupljanje najboljih praksi koje, kad god se primjenjuju, mogu pomoći u sprečavanju nesreća u tome jedinstvenom i neprijateljskom okruženju, na moru.

Ribarstvo je stara aktivnost, često prenošena s jednog naraštaja na drugi. Većina je ribara koji rade na plovilima samozaposlena, stoga su po naravi tolerantni prema rizicima. Vodič je prvi korak prema usklađivanju trenutačnih normi za osposobljavanje i obrazovanje.

⁽¹⁾ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1423219304125&uri=CELEX:52009DC0599>

O ovom Vodiču

Organizacija koja financira Vodič

Izradu Vodiča naručila je Europska komisija – Glavna uprava za zapošljavanje, socijalna pitanja i jednake mogućnosti.

Izrada nacрта Vodiča

Labour Asociados, SLL je ugovorom angažiran za izradu ovog Vodiča.

Glavna ekipa

Ricardo Rodriguez (izvršni direktor)

Marlene Calderón (koordinatorica, urednica i suautorica)

Alan Dean (glavni autor)

Ekipa za potporu za terenske radove, pokusna ispitivanja i prevođenje

Francuska (Atlantski ocean): Yvon Le Roy, Henri Pinon, Cédrik Renault i Sébastien Le Du

Nizozemska (Sjeverno more): Herman Katteler i John Warmerdam

Španjolska (Sredozemlje): Maria de los Angeles Fernández, Francisco Piniella i Jorge Sanches Walliser

Irska (Atlantski ocean): Frank Flemming i Gavin Power

Poljska (Baltičko more): Maria Jeweska, Marta Grubman i Anna Pawliszyn

Turska (Crno more): Goktug Dalgic

Organizacije koje su sudjelovale u pokusnom ispitivanju

BIM – Bord Iascaigh Mhara (Irski odbor za morski ribolov), Irska

Sveučilište u Cadizu, Facultad de Ciencias Náuticas (CASEM) – Universidad de Cádiz, Španjolska

IMP – Institute Maritime de Prévention, Lorient, Francuska

IMTM – Institut za pomorstvo i tropsku medicinu, Medicinsko sveučilište u Gdanjsku, Poljska.

Sadržaj

IZJAVA O OGRANIČENJU ODGOVORNOSTI	3
KONTEKST	4
O OVOM VODIČU	5
ZAHVALE	10
NADZORNO POVJERENSTVO (KOJE JE IMENOVALA EUROPSKA KOMISIJA)	10
OCJENJIVAČKO POVJERENSTVO ZA PRVU INAČICU TEKSTA	10
IZMJENE I UREĐIVANJE	10
KAKO ČITATI VODIČ	11
PODRUČJE PRIMJENE VODIČA	12
RJEČNIK TERMINA I DEFINICIJE	13
RJEČNIK KRATICA	15
MODUL I • PLOVILLO	17
1. ODGOVORNOST VLASNIKA	18
2. ŠTO POKAZUJE STATISTIKA	19
3. PROMICANJE KULTURE SIGURNOSTI	22
4. PROCJENA RIZIKA	23
5. KAKO OSIGURATI PRIKLADNOST VAŠEG PLOVILA?	24
6. POSTUPANJE U KRIZNIM STANJIMA	26
6.1. POSTUPCI ZA KRIZNA STANJA ČOVJEK U MORU (MOB)	27
6.2. POSTUPCI ZA KRIZNA STANJA POŽAR	28
6.3. POSTUPCI ZA KRIZNA STANJA SPAŠAVANJE HELIKOPTEROM	29
6.4. POSTUPCI ZA KRIZNA STANJA NAPUŠTANJE PLOVILA	30
7. STABILNOST, SKRIVENA OPASNOST!	31
8. OPĆA RADNA PODRUČJA	33
9. MOTRENJE	34
10. SMJEŠTAJ/KUHINJA	35
11. STROJARNICA/PROSTOR ZA MOTOR	36
12. UKRCAJ NA PLOVILLO I ISKRCAJ S PLOVILA	37
13. PLANIRANJE RIBOLOVNE PLOVIDBE	38
14. ZAMRŠENI ALAT I POPRAVLJANJE ALATA	39
15. RADOVI ODRŽAVANJA	40
16. RADOVI NA OBALI	41
17. RADOVI PRI PRISTAJANJU	42
18. RAD SA SAMO JEDNIM ČLANOM POSADE	43
MODUL II • POSADA	45
1. SVI SU ODGOVORNI ZA SIGURNOST	46
2. OSPOSOBLJAVANJE	47
3. PITANJA I SPOSOBNOSTI	48
3.1. MLADI	49
3.2. JEZIČNA I KULTUROLOŠKA PITANJA	50
4. OSOBNA ZAŠTITNA OPREMA	52
5. OSOBNE PLUTAJUĆE NAPRAVE	53
6. BUKA	54
7. ZAŠTITA OD SUNCA I DEHIDRACIJA	57
8. HLADNI UVJETI	58
9. ZDRAVSTVENA PITANJA	59
10. STRES I ZAMOR	60
11. BOLESTI MIŠIČNO-KOŠTANOG SUSTAVA	61
12. POSKLIZNUĆA, SPOTICANJA, PADOVI	62
13. RUKOVANJE ULOVOM	63
14. PRERADA ULOVA	64
15. KEMIJSKE I BIOLOŠKE OPASNOSTI	65
16. ZDRAVSTVENI PREGLED	66
17. OBAVIJEST O OZLJEDAMA I BOLESTIMA	67

MODUL III • RIBOLOVNE OPERACIJE.....	69
1. KOČARENJE.....	70
1.1. RUKOVANJE PLOHAMA POVLAČNE MREŽE	71
1.2. VITLA, UŽAD ZA IZVLAČENJE I POVLAČENJE, LANCI ZA POVLAČENJE	72
1.3. DIZANJE VREĆE, MREŽNA VITLA I DRUGO.....	73
2. RIBOLOV VRŠAMA.....	74
2.1. RASPORED I SUSTAV	75
2.2. SPUŠTANJE	76
2.3. IZVLAČENJE	77
2.4. KOLOTURNIK SOHE, PRAŽNJENJE, MAMCI I SMJEŠTANJE ULOVA.....	78
2.5. NAJNOVIJI DOGAĐAJI.....	79
3. RIBOLOV MREŽAMA/PARANGALOM/SKOSAVANJEM.....	80
3.1. SMJEŠTANJE/UČVRŠĆIVANJE ALATA I STABILNOST	81
3.2. SPUŠTANJE MREŽA I PARANGALA	82
3.3. IZVLAČENJE	83
3.4. SKIDANJE RIBE, POSTAVLJANJE MAMCA NA PARANGAL	84
3.5. RIBOLOV SKOSAVANJEM I MEHANIZIRANI SUSTAVI	85
4. RIBOLOV DREDŽOM I KOČARENJE S GREDOM.....	86
4.1. STABILNOST I NAPRAVA ZA SIGURNOSNO OTPUŠTANJE	87
4.2. VITLA, KONOPI I UREĐAJI ZA UPRAVLJANJE	88
4.3. RUKOVANJE RIBOLOVNIM ALATOM	89
5. OKRUŽUJUĆA MREŽA PLIVARICA	90
5.1. POMOĆNO PLOVILO	91
5.2. VITLA, VITLA ZA IZVLAČENJE, DIZALICE, UŽAD I KOLOTURNIK ZA DIZANJE.....	92
5.3. SMJEŠTANJE ULOVA, STABILNOST PLOVILA I SLOBODNO KRETANJE NA PLOVILU.....	93
MODUL IV • STVARNI SLUČAJEVI.....	95
1. UPOZNATOST VAS MOŽE UČINITI PRETJERANO SAMOUVJERENIMA NASUKAVANJE.....	96
2. ZAMJENSKI DIJELOVI PLOVILO ZA RIBOLOV DREDŽOM SE PREVRĆE	97
3. ČOVJEK U MORU UTAPANJE.....	99
4. ULOV ZA VEĆU DOBIT PREVRTANJE.....	100
5. PREMALO SNA NASUKAVANJE	102
6. ZAHVAĆEN VOJEM UŽETA (RIBOLOV VRŠAMA) OZLJEDA STOPALA.....	103
7. MOTOR, SRCE VAŠEG PLOVILA PLAVLJENJE, PREVRTANJE I SMRT	104
8. UDARAC VREĆOM KOJA SE NJIŠE OZLJEDA GLAVE.....	105
9. POVUČEN U MREŽNO VITLO OZLJEDA RUKE.....	107
10. SJETITE SE GORIVA NASUKAVANJE.....	109
11. DREDŽE SE PRAZNE, POSEZANJE PREDALEKO! PAD U MORE.....	110
12. PROVJERA STABILNOSTI PLAVLJENJE, PREVRTANJE I SMRT.....	111
13. ELEKTRIČNI SUSTAV POŽAR U STROJARNICI.....	113
14. SAMI U RIBOLOVU? — BUDITE POMNJIVI	115
14.1. PRIKLIJEŠTEN POD VITLOM TJELESNE OZLJEDE.....	116
14.2. NESTAO ZAPOVJEDNIK BRODICE.....	117
MODUL V • PROCJENA RIZIKA	119
1. UVOD.....	120
2. OSNOVNI POJMOVI.....	121
3. PET KORAKA ZA PROCJENU RIZIKA NA VAŠEM PLOVILU.....	123
4. POLITIKA SIGURNOSTI ZA SIGURNOST PLOVILA.....	124
5. PISANJE PROCJENE RIZIKA	125
6. VODIČ ZA PROCJENU MINIMALNOG RIZIKA	126

MODUL VI • DODATNE INFORMACIJE	133
1 • OSOBNE PLUTAJUĆE NAPRAVE	135
1.1. UVOD	136
1.2. ŠTO JE TRENUTAČNO DOSTUPNO	137
1.2.1. PRSLUCI ILI PRSLUCI <i>HASTINGS</i>	137
1.2.2. RADNI PRSLUCI	137
1.2.3. PLUTAJUĆA TOPLINSKA ODIJELA	137
1.2.4. PRSLUCI ZA SPAŠAVANJE NA NAPUHAVANJE	137
1.2.5. PRSLUCI ZA SPAŠAVANJE	139
1.2.6. VODOOTPORNA ODJEĆA	139
1.3. KONAČNA RAZMATRANJA	140
2 • STABILNOST	141
2.1. UVOD	142
2.2. OPASNOSTI U VEZI SA STABILNOŠĆU	144
2.2.1. MODIFICIRANJE PLOVILA ILI UGRADNJA NOVE OPREME	144
2.2.2. PREOPTEREĆIVANJE	144
2.2.3. PRODOR VODE I PLAVLJENJE PREKO PALUBE	145
2.2.4. KOČARENJE I RIBOLOV DREDŽOM	145
2.2.5. DIZANJE ULOVA ILI RIBOLOVNOG ALATA	146
2.3. ČETIRI KORAKA ZA PROCJENU STABILNOSTI VAŠEG PLOVILA	147
3 • PRVA POMOĆ	149
3.1. PREGLED OZLIJEĐENOGA	150
3.2. POZIV U POMOĆ — POZIV S OZNAKOM <i>MAYDAY</i>	151
3.3. PRIBOR ZA PRVU POMOĆ	152
3.3.1. OSNOVNI PRIBOR ZA PRVU POMOĆ	152
3.3.2. PRIBOR ZA PRVU POMOĆ C KATEGORIJE	153
3.4. OBRAZAC ZA IZVJEŠĆE O INCIDENTU	154
4 • RADNA OPREMA	155
4.1. UVOD	156
4.2. RUČNI SIGNALI ZA OPERACIJE DIZANJA	157
4.3. ISPITIVANJE, PREGLED I VOĐENJE EVIDENCIJE	158
4.4. OBRASCI ZA PREGLEDE	159
4.4.1. KOČARICA	159
4.4.2. PLOVILO ZA RIBOLOV VRŠAMA	160
4.4.3. PLOVILO ZA RIBOLOV MREŽOM/PARANGALOM/SKOSAVANJEM	161
4.4.4. RIBOLOV DREDŽOM ILI KOČARENJE S GREDOM	162
4.4.5. PLOVILO S OKRUŽUJUĆOM MREŽOM PLIVARICOM	163
5 • VJEŽBE ZA KRIZNA STANJA	165
5.1. UVOD	166
5.2. KAKO PROVESTI UČINKOVITU VJEŽBU	167
5.3. PLAN ZA KRIZNA STANJA	168
5.4. POPIS PROVJERE ZA AKTIVNOSTI U KRIZNIM STANJIMA	169
5.4.1. ČOVJEK U MORU	169
5.4.2. PLAVLJENJE	169
5.4.3. OZLJEDA/MEDICINSKI HITNI SLUČAJ	170
5.4.4. TEŠKI VREMENSKI UVJETI	170
5.4.5. POŽAR	170
5.4.6. NAPUSTITE PLOVILO	171
5.5. ZAPIS O PROVEDENIM VJEŽBAMA ZA KRIZNE SITUACIJE	172
PRILOZI	173
PRILOG 1: DIREKTIVE EU-a O SIGURNOSTI I ZDRAVLJU NA RADU	174
PRILOG 2: ZAKONODAVSTVO FAO-a/ILO-a/IMO-a	175

Zahvale

NADZORNO POVJERENSTVO (koje je imenovala Europska komisija)

PREDSTAVNICI VLADA	Søren Enemark Luis Lopes Ray Murray
PREDSTAVNICI POSLODAVACA	Jim Hudson Armando Pavia Juan Trujillo
PREDSTAVNICI DJELATNIKA	Corneliu Constantinoiaia Alan Graveson
EU-OSHA (Europska agencija za sigurnost i zdravlje na radu)	Zinta Podniece

OCJENJIVAČKO POVJERENSTVO ZA PRVU INAČICU TEKSTA

Danska	Flemming Nygaard Christensen Erik Pedersen	Službe medicine rada za ribare
Island	Hilmar Snorrason	Islandska udruga za traganje i spašavanje
Irska	Shane Begley	BIM – Irski odbor za pomorsko ribarstvo
Poljska	Bogdan Jaremim	IMTM u Gdyniji
Portugal	Cristina Moço	Mutua dos Pescadores u Lisabonu
Španjolska	Luisa Canals Francisco Pinilla	Instituto de Medicina Maritima Instituto Nacional de Seguridad e Higiene en el Trabajo
Ujedinjena Kraljevina	Simon Potten Keir Day Mike Montgomerie Dave Fenner Barry Deakin Alan Piggott	Seafish Seafish Seafish MCA Wolfson Unit MTIA Nacionalni savez ribarskih organizacija
Međunarodne organizacije	Ari Gudmudson Brandt Wagner	FAO FAO

IZMJENE I UREĐIVANJE

Europska komisija želi zahvaliti **Irskom odboru za pomorsko ribarstvo (BIM)** i **Nacionalnom savezu ribarskih organizacija (NFFO)** za obavljeni rad te posebno Rayu Murrayu, Jimu Hudsonu i Robertu Greenwoodu.

Kako čitati Vodič

Ovaj je Vodič namijenjen informiranju i usmjeravanju svih europskih operatera i članova posada malih ribarskih plovila ⁽²⁾.

Podijeljen je u šest neovisnih modula, stoga ih čitatelji ne moraju čitati određenim redoslijedom, već mogu odabrati područje koje ih zanima i tako dobiti potrebne informacije. Struktura modula I., II. i III. prilično je slična i sastoji se od triju glavnih dijelova: u prvom se predstavlja osnovna izjava o mogućoj opasnosti ili razlogu za zabrinutost, potom se identificira popis rizika i naposljetku se preporučuje najbolja dostupna praksa. Modul IV. odnosi se na nesreće. U završnim se modulima V. i VI. detaljno obrađuju određene teme kao što su procjena rizika, stabilnost, prva pomoć i vježbe. Ta dva modula također donose nekoliko popisa provjera koje čitateljima mogu poslužiti. Konačno, u prilogu se ističu međunarodni instrumenti s posebnim utjecajem na mali ribolov. Prilog je namijenjen ribarskim udrugama, a ne pojedinačnim ribarima.

Sve navedeno dostupno je također na CD-ROM-u koji prikazuje ključne prakse na plovilu. To je zapravo interaktivna verzija određenih dijelova Vodiča, pri čemu je glavni cilj potaknuti na samostalno učenje i pomoći osposobljavanje na institutima ili fakultetima.

Više informacija o zakonodavstvu i inicijativama EU-a dostupno je na internetu na sljedećim stranicama:

Europska komisija, zdravlje i sigurnost na radu:

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=hr&catId=148>

Europska agencija za sigurnost i zdravlje na radu (EU-OSHA):

https://osha.europa.eu/hr?set_language=en

⁽²⁾ Mala ribarska plovila su plovila čija je ukupna duljina manja od 15 metara.

Područje primjene Vodiča

U ovom se Vodiču nastoji navesti sve što trebate razmotriti radi sigurnijeg rada s vašim plovilom te zaštite vašeg zdravlja i zdravlja vaše posade. Slijedi kratak opis sadržaja svakog modula.

Modul I	Plovilo	Obuhvaća brojne aspekte kao što je ispravnost plovila i njegove opreme.
Modul II	Posada	Posvećen je zdravlju i sigurnosti članova posade.
Modul III	Ribolovne operacije	Bavi se sigurnim radom u području četiriju glavnih načina ribolova, kao što su kočarenje, ribolov vršama, mrežama/parangalom/skosavanjem te povlačnom mrežom (koćom) s gredom i dredžom.
Modul IV	Stvarni slučajevi	Opisuje slučajeve koji su se dogodili i donosi pouke da se spriječi njihovo ponavljanje.
Modul V	Procjena rizika	Daje popise provjera i smjernice za pristup procjeni rizika.
Modul VI	Dodatne informacije	Daje popise provjera i dopunske informacije koje ribari mogu pogledati u vezi sa zaštitom zdravlja i sigurnosti.
Prilog	Zakonodavstvo (direktive EU OSH, IMO, FAO, ILO)	

Ovaj je Vodič neobvezujući, no čitatelji trebaju biti svjesni da postoje propisi na europskoj i nacionalnoj razini koje treba poštovati. U Vodiču se nude smjernice te će vam on, uz propise, pomoći učiniti ribolov sigurnijim.

Rječnik termina i definicije ⁽³⁾

Alat	Generički izraz za ribolovnu opremu, bez obzira na to je li riječ o koći, vratima, konopima ili vršama, užadi, držačima zastavica itd.
Anoda	Žrtveni materijal pričvršćen na trup i kormilo radi zaštite propelera, osovine propelera i vretena kormila od korozije.
Bolesti mišićno-koštanog sustava povezane s radom	Tjelesne radne aktivnosti ili uvjeti na radnome mjestu koji će vjerojatno uzrokovati ozljede i bolesti mišića, živaca, tetiva, ligamenata, zglobova, hrskavice i diska kralježnice ili im doprinijeti. Na primjer, istegnuće mišića i bol u donjem dijelu leđa.
Decibel	Mjerna jedinica za razinu buke.
Dizanje vreće	Aktivnost dizanja saka (vreće) radi pražnjenja ulova.
Držač zastave	Štap pričvršćen na plutaču sa zastavom na vrhu štapa. Držači zastava služe kao plutajuća površinska oznaka krajeva ribolovnog alata.
Hipotermija	Stanje kada je temperatura dubokih tkiva tijela ispod 35 °C.
Kočarenje	Metoda ribolova pri kojoj se mreža vuče te se lovi riba na njezinu putu.
Kočarenje s gredom	Metoda ribolova za ribu koja leži na dnu mora, kao što su list i iverak. Greda drži kočicu otvorenom i lanci ovješeni s grede vuku se po morskom dnu da se ribe podignu i da ih kočica zahvati.
Konopi	Žice ili užad za povlačenje kočice.
Košara za jastoge	Vrsta zamke za lov rakova i jastoga.
Lanac za pridržavanje	Neprekinuta petlja lanca omotanoga oko konopa i provučenoga kroz samoga sebe tako da drži konop.
Malo ribarsko plovilo	Za potrebe ovog Vodiča, plovilo čija je ukupna duljina manja od 15 metara.
Materijal kojemu je svojstvo plutanje	Uzgon koji osigurava materijal koji čini stalni dio odijela, čija je gustoća manja od gustoće vode.
Mreža	Plohe pletiva načinjenoga od konca ili najlona, za izradu kočice ili mreža stajaćica ili zaplećućih mreža.
Mreža plivarica	Sustav ribolovnih mreža koji postavlja krug mreža oko jata riba.
Naglo zaustavljanje	Kada ribolovna oprema zahvati prepreku na morskom dnu i zaustavi plovilo, to se naziva „naglim zaustavljanjem“.
Namot za ribolov umjetnim mamcem	Kolut, ponekad četvrtast ili šesterokutan, za ribolov skosavanjem, osobito za lov na skušu.
Nasukavanje	Čin nasukavanja.
Nesreća na moru	Nesreća na moru je događaj koji zadesi brod na moru – kao što je sudar ili nasukavanje. Obuhvaća sve nesreće koje uključuju posadu i povezane su s radom na brodu.
Nesreća na radu	Nesreća na radu je nesreća koja uključuje člana posade tijekom uobičajenih radnih aktivnosti, kao i aktivnosti kao što su iskrcavanje ulova ili pri ukrcavanju na plovilo ili iskrcavanju s plovila.
Neto tonaža	Volumetrijska metoda procjene nosivosti plovila.
Niz	Pojam kojim se opisuje nekoliko vrša ili košara za jastoge, uključujući užice na koje su povezane.
Odljev	Otvor u liniji plovila koji omogućava otjecanje vode.
Okružujuća mreža plivarica	Veliki krug mreža postavljen oko ribljeg jata. Dno mreže može biti skupljeno tako da tvori torbu i sprečava bijeg ribe.

⁽³⁾ Rječnik termina i definicije treba uzimati u obzir samo za potrebe samog Vodiča jer se definicije poput nesreće na radu mogu razlikovati ovisno o nacionalnom zakonodavstvu različitih država članica EU-a.

Omča za dizanje	Konop/pasac oko saka – povlačne mreže, za podizanje saka na plovilo.
Opasnost	Pojam u području procjene rizika i odnosi se na sve što može prouzročiti štetu.
Osobne plutajuće naprave	Komad odjeće ili uređaj koji, kada se ispravno nosi i upotrebljava u vodi, daje korisniku određeni uzgon koji će povećati vjerojatnost preživljavanja. Osobne plutajuće naprave mogu se podijeliti na dvije kategorije: 1. prsluci za spašavanje koji su oslonac korisniku u vodi licem prema gore, bez obzira na njegovo fizičko stanje; 2. pomagala za plutanje pri uporabi kojih korisnik treba biti pri svijesti i plivati ili činiti druge kretnje, tako da održava lice i zonu disanja iznad vode.
Plovila koja zaobilaze propise	Plovilo projektirano tako da maksimalizira ribolovni potencijal unutar ograničenja na temelju propisa. Obično male duljine, no velike širine i dubine.
Popravljanje alata	Aktivnost popravljanja oštećenoga ribolovnog alata (obično popravljanje mreža).
Potapanje	Na palubi plovila je voda i ono konačno potone.
Povlačni lanci/žice	Lanci ili žice kojima se pričvršćuje užad „lancima za pridržavanje” na središnju povlačnu točku na krmi plovila.
Prepreka na dnu	Izraz za opisivanje prepreke na morskom dnu na koji se zakvačila ribolovna oprema.
Procjena rizika	Razmatranje svih mogućih rizika i metoda njihova sprečavanja ili zaštite od njih.
Propisi	Zahtjevi koji se zakonski provode u državama članicama Europske unije.
Ribolov dredžom	Metoda ribolova na školjkaše ukopane u morsko dno. Nazubljene dredže grebu pijesak dok se vuku te iskapaju i zahvaćaju školjke itd.
Ribolov parangalom	Metoda ribolova s pomoću kuka raspoređenih duž povraza.
Ribolov skosavanjem	Metoda ribolova s mamcima s kukama koji se pomiču gore-dolje da bi privukli ribe.
Ribolov vršama	Metoda ribolova za lov školjkaša, rakova i jastoga vršama ili košarama za jastoge.
Rizik	Vjerojatnost, velika ili mala, da će netko pretrpjeti ozljedu/štetu zbog neke opasnosti.
Spuštanje	Čin polaganja ili postavljanja ribolovnog alata.
Stabilnost	Sposobnost plovila da se vrati u uspravni položaj.
Svojstveni uzgon	Za prsluke za spašavanje: stalni uzgon svojstven predmetu.
Ukupna duljina	Duljina plovila između najudaljenijih točaka trupa na pramcu i krmi.
Ulov	Ribe ili školjkaši koje je plovilo ulovilo.
Uzgon pomoću napuhavanja	Za prsluke za spašavanje: uzgon koji se postiže napuhavanjem mjehura.
Uže za vezanje	Komad vezice koji se može vezati ili na drugi način pričvrstiti za odijelo druge osobe ili prsluk za spašavanje ili splav za spašavanje ili druge predmete, tako da onaj koji ju ima na sebi bude u blizini te osobe ili predmeta radi olakšavanja pronalaženja i spašavanja.
Velcro	Trgovačko ime za par tkanina strukture kukica i petlje koja im omogućava međusobno držanje (čičak). Obično služi kao sredstvo za pričvršćivanje pokrova prsluka za spašavanje.
Vez držača zastave	Konop koji povezuje držač zastave i sidro koje drži kraj mreže/povraza na mjestu.
Vodotijesnost	Sposobnost plovila da pruža otpor prodoru vode.
Vrata	Četvrtasta ili ovalna konstrukcija koja se pričvršćuje na bočne krajeve kočice i drži povlačnu mrežu (koću) otvorenom zbog hidrodinamičkih sila nastalih povlačenjem kroz vodu.
Zamršeni alat	Izraz za opisivanje stanja kada ribolovni alat postane zamršen i posljedično zahtijeva popravak.

Rječnik kratica

BIM	Bord Iascaigh Mhara ili Irski odbor za pomorsko ribarstvo, Irska
dB	Decibel
EK	Europska komisija
EPIRB	Uređaj za otkrivanje položaja
EU	Europska unija
FAO	Organizacija UN-a za hranu i poljoprivredu
GRP	Staklom ojačani duromeri
ILO	Međunarodna organizacija rada
IMP	Institut Maritime de Prévention, Francuska
IMTM	Institut pomorske i tropske medicine, Medicinsko sveučilište u Gdanjsku, Poljska
ISO	Međunarodna organizacija za normizaciju
m	Metar (metri)
MAIB	Odjel za istraživanje pomorskih nesreća (<i>Marine Accident Investigation Branch</i>), Ujedinjena Kraljevina
MCA	Agencija za pomorsku i obalnu stražu (<i>Maritime and Coastguard Agency</i>), Ujedinjena Kraljevina
MOB	Čovjek u moru
OPN	Osobna plutajuća naprava
OZO	Osobna zaštitna oprema
PR	Procjena rizika
QCATM	Upitnik o okolnostima nesreća pri radu na moru
SART	Transponder za traganje i spašavanje
Seafish	Tijelo za morsku ribolovnu industriju, Ujedinjena Kraljevina

Modul I • Plovilo

1. ODGOVORNOST VLASNIKA
2. ŠTO POKAZUJE STATISTIKA
3. PROMICANJE KULTURE SIGURNOSTI
4. PROCJENA RIZIKA
5. KAKO OSIGURATI PRIKLADNOST VAŠEG PLOVILA?
6. POSTUPANJE U KRIZNIM STANJIMA
 - 6.1. POSTUPCI ZA KRIZNA STANJA | ČOVJEK U MORU (MOB)
 - 6.2. POSTUPCI ZA KRIZNA STANJA | POŽAR
 - 6.3. POSTUPCI ZA KRIZNA STANJA | SPAŠAVANJE HELIKOPTEROM
 - 6.4. POSTUPCI ZA KRIZNA STANJA | NAPUŠTANJE PLOVILA
7. STABILNOST, SKRIVENA OPASNOST!
8. OPĆA RADNA PODRUČJA
9. MOTRENJE
10. SMJEŠTAJ/KUHINJA
11. STROJARNICA/PROSTOR ZA MOTOR
12. UKRCAJ NA PLOVILO I ISKRCAJ S PLOVILA
13. PLANIRANJE RIBOLOVNE PLOVIDBE
14. ZAMRŠENI ALAT I POPRAVLJANJE ALATA
15. RADOVI ODRŽAVANJA
16. RADOVI NA OBALI
17. RADOVI PRI PRISTAJANJU
18. RAD SA SAMO JEDNIM ČLANOM POSADE

**SIGURNI
RIBOLOV**

BUDITE UPOZNATI S PROPISIMA

SKRBITI ZA VLASTITO ZDRAVLJE I SIGURNOST

Može biti teško čitati i tumačiti propise, no zapovjednik brodice (vlasnik ili operater plovila) treba biti svjestan propisa za koje je odgovoran.

U brojnim primjerima zapovjednik brodice je vlasnik plovila i odgovorna osoba. Ipak, kada zapovjednika brodice zapošljava vlasnik plovila, vlasnik je odgovoran osigurati da zapovjednik brodice sigurno upravlja plovilom. Ako zapovjednik brodice (vlasnik ili operater plovila) nije upoznat s propisima i ako ih ne poštuje, mogu uslijediti ozbiljne posljedice.

OPASNOSTI I POSLJEDICE

I-1. Francuska kočarica u luci (Yann Davalo © European Union)

- Ako se sigurnost ne razmotri na pravilan način i ako se ne postupa u skladu s potrebama, bit će ugroženi životi.
- Uvjeti na moru mogu uzrokovati da plovilo više nije sigurno.
- Ljudski je čimbenik uzrok brojnim nesrećama i može se pripisati:
 - neodgovarajućoj osposobljenosti;
 - manjku iskustva i vještina;
 - premalom broju članova posade i zamoru.

Napomena: Nepridržavanje propisa može imati za posljedicu sudski progon.

NADZORNE MJERE

- Bez obzira na postojeće obvezujuće zahtjeve na temelju važećih propisa trebate usvojiti dragovoljni i proaktivni pristup sigurnosti u svakom trenutku u pogledu:
 - procjene rizika;
 - osobnih plutajućih naprava;
 - opreme za osobnu zaštitu;
 - zahtjeva za uporabu radne opreme;
 - certificiranja i inspeksijskog nadzora opreme za dizanje;
 - smještaja, hrane i vode za piće na plovilu.
- Osigurajte pravilno osposobljavanje za cjelokupnu posadu, uključujući osposobljavanje za osvježavanje znanja u pogledu sigurnosti, ručnog prenošenja i rada alatom i strojevima za ribolov.
- Osigurajte zaštitu zdravlja i zdravstvenu skrb, osobito u slučaju teške ozljede ili bolesti koja može biti posljedicom rada na plovilu.

I-1. Ciklus procjene rizika

NEMOJTE POSTATI STATISTIKOM
UZROCI VEĆINE SMRTNIH STRADANJA

Približno polovica smrtnih slučajeva u ribarstvu nastaje zbog samog plovila. Slika u nastavku prikazuje broj smrtnih slučajeva u Portugalu.

I-2. Smrtno stradavanje ribara prema uzroku u plovilima kraćima od 15 m, Portugal, 2000.–2010.

Potapanje plovila		30
Pad u more		8
Mehanički kvar		5
Rad s vitlom		1
Drugo		3
Ukupno		47

Izvor: Mutua dos Pescadores, Portugal, 2011.

NEMOJTE POSTATI STATISTIKOM

UZROCI VEĆINE NESREĆA

Tablica u nastavku prikazuje stanje u Ujedinjenoj Kraljevini i, kao što se može vidjeti, najčešći je uzrok nesreća na malim ribarskim plovilima kvar stroja.

I-3. Najčešće nesreće na plovilima kraćima od 15 m prema uzroku, Ujedinjena Kraljevina, 2008.

Strojevi		108
Nasukavanje		16
Plavljenje		13
Potapanje		12
Sudar		11
Požar		4
Prevrtanje		2
Dodir		1

Ukupno

167

Izvor: MAIB.

NEMOJTE POSTATI STATISTIKOM

NAJČEŠĆE OZLJEDE

U Francuskoj su **četiri** najčešća uzroka ozljeda među ribarima pad na pristanište, zapetljavanje u ribolovni alat, istegnuće leđa, ozljede zapešća i posjekotine. Vidjeti tablicu u nastavku.

I-4. Prijavljeni uzroci ozljeda ribara u plovilima < 15 m, Francuska, 2005.–2009.

Pad na pristanište		730
Zapletanje u opremu		668
Istegnuće (leđa/zapešće)		635
Posjekline		528
Nije navedeno		328
Udarac opremom ili alatom		308
Ozljeda oka metalom		105
Pad u more		44
Opekline		26
Gušenje parama		14

Ukupno	3 386
---------------	--------------

Izvor: Baza podataka IMP/QCATM, 2010.

BUDITE PROAKTIVNI

SIGURNE PRAKSE TREBAJU BITI DIJELOM NAŠEGA SVAKODNEVNOG ŽIVOTA

Sve dok netko nije osobno proživio nesreću, posebno sa smrtnim ishodom, teško je shvatiti kako su velike posljedice nesreće za sve.

„Tragično sam izgubio člana posade tijekom rutinskog koćarenja.

Član posade izgubio je ravnotežu kada se konop odvojio. To me jako pogodilo jer sam uvijek vjerovao da se može izdržati u moru 5 do 10 minuta ako je mirno.

Nije bio u vodi dulje od 2 do 4 minute. Na žalost, nije nosio prsluk za spašavanje. To se sada promijenilo. Moja posada mora nositi osobnu plutajuću opremu i potpisao sam u knjizi procjene rizika da će ju nositi. Mislite da se najgore stvari događaju u najgorim vremenskim uvjetima, no u ovom slučaju nije bilo tako.

Rizici postoje 24 sata na dan i 7 dana u tjednu bez obzira na uvjete.”

OPASNOSTI I POSLJEDICE

Nesreća, osobito uz gubitak života, ima ozbiljne posljedice ne samo na vas već i na mnoge druge ljude.

Ozljede mogu uzrokovati nesposobnost za rad, a smrt razorno utječe na obitelj i prijatelje.

Mogu se pojaviti poteškoće s osiguravajućim društvima koje ne žele isplatiti odštetu dok se ne pronađe tijelo.

Nastaju i financijske teškoće kad se izgubi hranitelj obitelji.

Čak i kolege često osjećaju posljedice nesreće i mogu imati teškoće s nastavljanjem normalnog života.

NADZORNE MJERE

- Izvršavanje procjena rizika – tako se upoznajete s rizicima i nadzornim mjerama koje treba provesti radi njihova sprečavanja i borbe protiv njih.
- Shvaćanje da dobre prakse štite zdravlje i posadu te vaše poslovanje.
- Učinkovitost na plovilu ne smije ugroziti sigurnu praksu.
- Poznavanje i uporaba svih uputa i informacija za sigurnost.
- Poznavanje i provedba svih zakonodavnih zahtjeva u vezi sa zaštitom zdravlja i sigurnosti.

BUDITE PRIPRAVNI

MISLITE NA OPASNOSTI I ZAŠTITITE SE OD NJIH

Procjena rizika znači razmišljanje o mogućim opasnostima i odlučivanje što razumno možete učiniti da biste ih spriječili ili se od njih zaštitili.

Procjena rizika potrebna je na svim radnim mjestima i odgovornost je vašeg poslodavca ili vlasnika plovila osigurati da je radno mjesto sigurno i zdravo za sve dionike.

Ribarsko plovilo je radno mjesto i operator plovila mora osigurati da je ono sigurno i zdravo za posadu i druge osobe koje se mogu zateći na plovilu. To znači i osobe koje prelaze preko plovila da bi došle na drugo plovilo privezano usporedno s njime.

Na ribarskom plovilu postoje očite opasnosti, kao što su pad u more, potonuće plovila ili požar. Postoji mogućnost poskliznuća, spoticanja i padova koji mogu imati manje ili teške posljedice. Tu je i mogućnost pojave zdravstvenih teškoća, kao što su teškoće u području križa, ozljeda ruke i ramena zbog dizanja i nošenja, ozljede istegnuća zbog ponavljajućih pokreta čišćenja ribe i postavljanja mamaca, gubitka sluha zbog visoke razine buke te stresa i zamora koji dovode do fizičkog i psihičkog pritiska.

Ribari su obično dobro upoznati s tim opasnostima, no često ih jednostavno prihvaćaju kao dio ribolova.

Provedbom procjene rizika:

- učinit ćete svoj rad tijekom ribolova sigurnijim i zdravijim;
- uskladit ćete se sa zakonom;
- pokazat ćete da ste se ponašali s dužnom pažnjom.

Vidjeti modul V. za više informacija o procjeni rizika.

I-2. Mislite na plovilo (Beate Gminder © European Union)

5. KAKO OSIGURATI PRIKLADNOST VAŠEG PLOVILA?

OPASNOSTI I POSLJEDICE

- Plovila brzo propadaju ako nisu dobro održavana. Važan je program planskog održavanja.

NADZORNE MJERE

VODOTIJESNOST

- Provjerite jesu li trup i paluba u dobrom stanju bez potencijalnih rupa od hrđe, deformiranih dasaka ili oštećenih staklom ojačanih duomera (GRP).
- Sva grotla i vrata moraju se moći čvrsto zatvoriti i ispusti moraju imati mogućnost zatvaranja. Prozori trebaju biti vodonepropusni.

STABILNOST I KONSTRUKCIJSKE IZMJENE

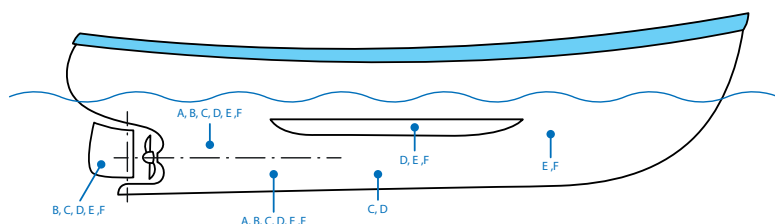
- Tijekom godina ribarska se plovila često prepravljaju zaradi različitih metoda ribolova ili se zamjenjuju veći dijelovi, kao što je glavni motor ili vitlo. Plovilo koje se izvorno smatralo stabilnim više ne mora biti takvo.
- Moderni lagani zamjenski motor koji omogućuje velike brzine neće kompenzirati težinu većeg i moćnijeg vitla na palubi jednako kao izvorni teški motor manjeg vitla. Na brojnim su plovilima dodane zaštitna paluba i krmena mosna dizalica i možda mrežno vitlo. Plovila za ribolov vršama pokušavaju nositi više opreme slažući ju visoko na krmu. Dodavanje težine visoko na plovilu dramatično smanjuje razinu stabilnosti pa kvalificirana osoba mora obaviti pravilnu provjeru.

ANODNA ZAŠTITA

Provjerite stanje anoda da biste osigurali zaštitu krmene osovine, propelera, vretena kormila i svih ventila na površini trupa.

Blokovi moraju biti aerodinamično oblikovani moraju imati nastavke od lijevanog čelika.

Napomena: Žrtvene anode također se postavljaju na mjestima zahvata morske vode ako su od obojenih kovina.

	Duljina broda	Težina cinkovih anoda	Ukupni broj anoda
A	6 m – 12 m	8,6 kg	4
B	12 m – 15 m	8,6 kg	6
C	15 m – 18 m	13,1 kg	8
D	18 m – 21 m	15,0 kg	10
E	21 m – 24 m	15,0 kg	10
F	24 m – 27 m	15,0 kg	10

I-5. Lokacija i kvaliteta anoda (Prema FAO, rad 239.)

NADZORNE MJERE

KORMILARSKI UREĐAJ

Provjerite je li u ispravnom radnom stanju.

ODLJEVI

Ako plovilo ima palubu, vodite brigu o tome da odljevi uvijek budu slobodni od prepreka.

CRPNI SUSTAVI

Osigurajte da su sustavi kaljužnih crpki i drugi crpni sustavi učinkoviti te da crpe vodu iz trupa.

POGON

Jesu li glavni motor, mjenjač, osovina propelera, očnica i propeler u dobrom stanju?

Vidjeti povezani događaj u modulu IV:

7. Motor, srce vašeg plovila (plavljenje, prevrtanje i smrt).

SUSTAVI S MORSKOM VODOM

Curenja u sustavu hlađenja morskom vodom potopila su brojna plovila, stoga provjerite jesu li ventili za ulaz morske vode, spojevi na trupu, izmjenjivači topline, ventili za ispušt, crpke i cjevovodi u dobrom stanju.

ALARMI KALJUŽNOG SUSTAVA

Problemi s lošim električnim spojevima čest su uzrok kvara, no djelotvorni alarm razine kaljužnog sustava važan je na svim plovilima s palubom. Treba ih provjeriti prije svake plovidbe.

ELEKTRIČNI UREĐAJI

Provjerite stanje električnih uređaja i baterija da biste izbjegli požar! Baterije moraju biti dobro prozračivane da bi se ispustili eksplozivni plinovi, a u njihovoj blizini ne smije biti pušenja ili otvorenog plamena. Pazite na nepričvršćene predmete ili opremu ostavljene u prostoru za bateriju – oni mogu prouzročiti kratki spoj polova.

Vidjeti povezani događaj u modulu IV:

13. Električni sustav (požar u strojarnici).

NAVIGACIJA

Je li navigacijska oprema na plovilu odgovarajuća za vaše područje rada? Ima li kakvih nedostataka? Postoji li ikakav pričuvni sustav u slučaju kvara?

KOMUNIKACIJA

Je li komunikacijska oprema na plovilu u dobrom stanju i je li odgovarajuća za vaše područje rada? Postoji li pričuvni sustav? Imate li sustav za označivanje i dojavljivanje položaja u nuždi kao što je EPIRB?

RAD SA SAMO JEDNIM ČLANOM POSADE

Je li plovilo opremljeno za to da pruži svu moguću sigurnost? Postavljeno sigurnosno užje, ljestve za pristup iz mora, EPIRB itd.

Vidjeti odjeljak 18.: „Rad sa samo jednim članom posade” posade u ovome modulu.

PROVODITE VJEŽBE

KADA SE DOGODI HITNI SLUČAJ, PREKASNO JE ZA ČITANJE VODIČA!

U hitnim slučajevima životno je važno znati što činiti i imati na raspolaganju pravu opremu. Sve osobe na plovilu trebale su prisustvovati osposobljavanju za sigurnost, a redovite vježbe trebaju se održavati ovisno o prikladnosti.

Budite pripravi na situacije u nastavku: čovjek u moru: najmanje 25 % smrtnih slučajeva u ribarstvu nastupa kada osobe padnu ili budu srušene ili odnesene valom s plovila (MAIB).

Požar: sami ga morate ugasiti.

Spašavanje helikopterom: morate znati što učiniti i što ne činiti.

Napuštanje plovila: imate li splav za spašavanje i znate li kako ju porinuti, izravhati i ukrcati se na nju?

Teške ozljede: pokrenite osposobljavanje za pružanje prve pomoći i poučite posadu kako radijem pozvati medicinsku pomoć.

Vidjeti modul VI. za više informacija o prvoj pomoći i osnovnome medicinskom priboru.

NOSITE OSOBNU PLUTAJUĆU NAPRAVU

ČOVJEK U MORU

- Sve osobe trebaju nositi osobnu plutajuću napravu (OPN) od 150 N ili više pri radu na palubi.
- Razmotrite stanje na svojem plovilu, kako biste izvukli osobu iz vode?
- Možda dobačenim užetom kako biste došli do unesrećenog i pasac za izvlačenje iz vode.
- Ljestve s vanjske strane trupa ili ljestve od užadi radi omogućivanja penjanja iz vode od velike su pomoći. Na plovilima sa samo jednim članom posade ljestve trebaju biti trajno postavljene na krmi ili sa strane treba visjeti povlačno uže kojim se omogućuje povlačenje ljestava od užeta postavljenih na linici.

VIČITE – GLEDAJTE – POKAŽITE – BACITE – OKRENITE – TRAŽITE – IZVUCITE – POMOZITE

- Dajte glasovno upozorenje.
- Ne skidajte pogled s čovjeka u moru. Jedan član posade mora biti promatrač i mora biti spreman kretati se po plovilu radi održavanja vizualnog kontakta.
- Okrenite plovilo na stranu s koje je unesrećeni pao – time će se propeler plovila maknuti dalje od njega.
- Bacite plutaču za spašavanje, budite pripravní aktivirati signalne uređaje, zapišite položaj i pošaljite poziv MAYDAY drugim plovilima ili tijelima za traganje i spašavanje (SAR).
- Okrenite svoje plovilo i vodite uspolednu potragu. Razmislite o najbržim i najsigurnijim manevrima okretanja (Williamsonov okret ili ekvivalent).
- Izvlačenje će ovisiti o uvjetima mora i o tome je li čovjek sposoban pomoći pri izvlačenju.
- Oni koji pomažu u izvlačenju moraju nositi osobnu plutajuću napravu i sigurnosni pojas. Uporabite uže s petljom zajedno s Puratićevim vitlom ili vitlom za izvlačenje da biste ozlijeđenoga izvukli iz vode.
- Držite ozlijeđenoga što je više moguće u vodoravnom položaju radi smanjenja učinka hidrostatskog tlaka.
- Imajte medicinski pribor i toplinski pokrivač spreman za pružanje pomoći unesrećenome. Budite pripravní pozvati obalnu stražu i zatražiti pomoć i imajte uspostavljenu strategiju medicinske evakuacije plovilom ili helikopterom.

PROVJERITE JE LI OPREMA UPORABLJIVA I PRIPRAVNA

POŽAR

Protupožarna oprema koju zahtijevaju propisi općenito je prilično minimalna za mala plovila. Razmotrite moguće situacije požara, konstrukciju i razmještaj na svojem plovilu i odlučite je li poželjna dodatna oprema.

OPASNOSTI I POSLJEDICE

- Iskre s električnih prekidača, motora, opreme, alata i vodiča.
- Curenja goriva na vrlo vruće površine.
- Iskre od brušenja i zavarivanja.
- Kuhala/štednjaci, generatori, cigarete, žigice i upaljači.

ZAPALJENI MATERIJAL	NAJBOLJE ZA GAŠENJE
Platno/papir/drvo	Voda
Zapaljive tekućine	Pjena
Električni požari	CO ₂
Većina vrsta požara	Suhi prah (*)

(*) Dostupni su posebni uređaji za gašenje požara koji uključuju metale i neke tekućine.

ŠTO POSADA TREBA ZNATI

- Gdje se na plovilu nalazi sva protupožarna oprema.
 - Kako i kada uporabiti svu protupožarnu opremu.
 - Učinke vode za gašenje požara na stabilnost plovila.
 - Pojedinačne uloge u gašenju požara na plovilu.
- Trebalo bi provoditi vježbe radi sigurnosti da svi imaju potrebno znanje.

Uklanjanje jednog elementa
ugasit će požar

I-6. Požarni trokut

ŠTO UČINITI U SLUČAJU POŽARA

- Viknite POŽAR i dajte znak za uzbunu.
- Zapovjednik brodice treba razmotriti poziv MAYDAY.
- Pokušajte ugasiti požar uređajem za gašenje požara.
- Zatvorite svaku ventilaciju.
- Ako ne uspijete, izađite van i zatvorite taj odjeljak. Ako je moguće, isključite svako napajanje i dovod goriva u taj odjeljak.
- Zaštite splav za spašavanje od požara i smjestite prsluke za spašavanje na sigurno i pristupačno mjesto.
- Štedljivo upotrebljavajte vodu da izbjegnute teškoće sa stabilnosti (slobodna površina).
- Pripremite se za napuštanje plovila.

GORIVA KOJA DODATNO POTIČU POŽAR

- Dizelsko gorivo, benzin i ulje za podmazivanje.
- Hidrauličko ulje.
- Boce s ukapljenim naftnim plinom za kuhanje.
- Kemikalije za čišćenje, boje i razrjeđivači.
- Nauljene krpe ili krpe natopljene kemikalijama.

ZNAJTE ŠTO UČINITI

AKO SE DOGODI HITNI SLUČAJ, PREKASNO JE ZA ČITANJE VODIČA!

Osigurajte da svi na plovilu znaju postupke, koje informacije dati i što učiniti kada sudjeluju u helikopterskoj operaciji.

INFORMACIJE ZA HELIKOPTER ZA SPAŠAVANJE

- Vaš položaj, ime, broj registracije plovila.
- Brzina plovila, kurs, vremenska prognoza u vašem području.
- Priroda pogibelji.
- Oprema za pogibeljne situacije (radio, ručne signalne baklje).

TIJEKOM OPERACIJE SPAŠAVANJA

- Slušajte i slijedite pilotove naredbe.
- Brzina plovila ne smije prelaziti 5 do 10 čvorova.
- Izvucite mreže i raščistite palubu ako za to ima dovoljno vremena.
- Neka posada bude spremna za helikoptersko uže.
- Ne dirajte sajlu dok se ne uzemlji u moru (puna je statičkog elektriciteta).
- Ne pričvršćujte sajlu za plovilo.

RAZRADITE PLAN ZA KRIZNA STANJA

Ako nemate splav za spašavanje u skladu s propisima, razmislite o kupnji ili najmu jedne i također razmislite o radiofaru za određivanje položaja u nuždi (EPRIB).

NADZORNE MJERE

- Zapovjednik brodice mora dati naredbu za napuštanje broda kada je jasno da su životi ugroženi (npr. požar ili plavljenje);
- Ako ima vremena, pošaljite poruku MAYDAY, pokupite toplinsku odjeću i pokrivače.
- Aktivirajte EPIRB i privežite ga za splav ili osobu.
- Prikupite baklje, ručni radio i spustite splav u vodu.

IZBJEGNITE PREOPTEREĆENJE

IZVORNO STABILNO PLOVILO MOŽE POSTATI NESTABILNO

Stabilnost ribarskog plovila stalno se mijenja tijekom plovidbe zbog promjene: vremenskih uvjeta, tereta na plovilu i ribolova.

Stabilnost nije jednostavno procijeniti i mora ju procijeniti kvalificirani stručnjak.

U idealnom slučaju, kada je plovilo prvi put u uporabi, izradi se cjelokupni izračun stabilnosti i elaborat stabilnosti s informacijama o ograničenjima plovila u različitim uvjetima opterećenja. Ipak, to je malo vjerojatno za manja plovila, no projektant će izračunati razinu stabilnosti trupa da bi osigurao postizanje željenih uvjeta.

OPASNOSTI I POSLJEDICE

Ako ste napravili izmjene na svojem plovilu, razne preinake, dodavanje opreme ili imate ikakvih pitanja u vezi s vašim plovilom, trebate se savjetovati s kvalificiranom osobom. Također razmotrite je li potrebno obavijestiti mjerodavno tijelo za pomorstvo i vaše osiguravajuće društvo.

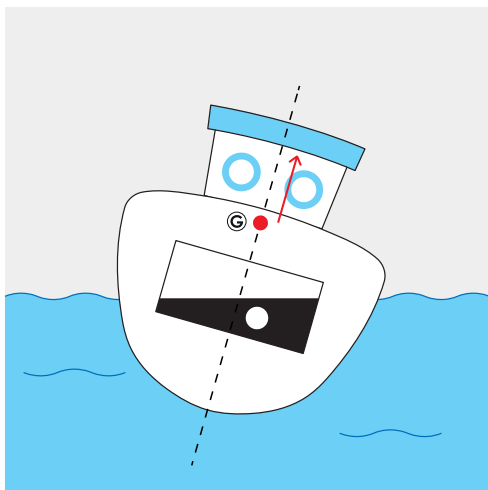

NADZORNE MJERE

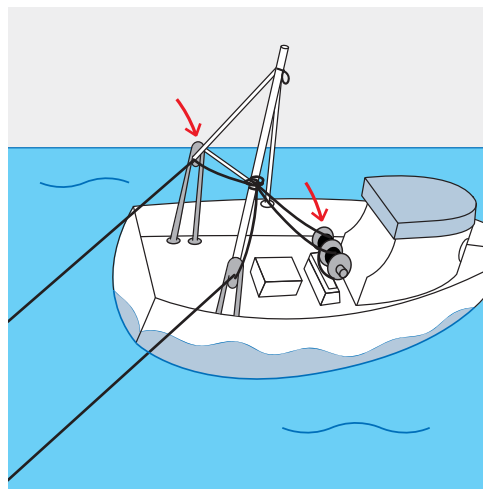
Ako je vaše plovilo sigurno za rad, možete nastaviti sigurno raditi ako imate na umu sljedeće:

- Budite vrlo pažljivi s teretom koji stavljate na plovilo, nemojte ga preoptereti.
- Smjestite i učvrstite opremu ispod palube kad god je to moguće jer težina nad palubom smanjuje stabilnost.
- Pazite na nadvođe (visinu od razine vode do razine palube). Ono se smanjuje kako se povećava teret na plovilu. Redovito provjeravajte nadvođe da biste opazili promjene opterećenja plovila. Smanjeno nadvođe uzrokuje da rub palube zalazi ispod razine vode dok se plovilo valja i time se dramatično smanjuje veličina uzgona koju osigurava trup. Smanjeno nadvođe može uzrokovati i plavljenje preko palube pri naginjanju plovila na stranu i velika količina vode može ući u otvore grotla, vrata ili druge otvore.
- Održavajte plovilo ravnomjerno opterećenim jer nagibi prema pramcu ili krmi također smanjuju uzgon koji osigurava trup.
- Osigurajte funkcionalni alarm kaljužnog sustava tako da budete odmah upoznati sa svakim viškom vode u trupu. Učinak slobodne vodne površine smanjuje stabilnost.
- Održavajte palubu što je više moguće slobodnom od predmeta i osigurajte da odljevi nikada nisu začepljeni.
- Riba na palubi treba biti brzo stavljena u posude i pohranjena u potpalublje. Riba na palubi može klizati na stranu destabilizirajući plovilo.
- Izbjegavajte rad s plovilom u „laganim“ uvjetima s malo goriva ili namirnica/materijala na plovilu.
- Budite jako pažljivi pri dizanju tereta jer će teret djelovati na vrh uređaja za dizanje i snažno djelovati na plovilo nastojeći ga prevrnuti.
- Pri radu s vijcima i pričvršćivačima budite vrlo oprezni i pripravnici odložiti opremu u more plutačom da biste ju mogli izvući u povoljnijim uvjetima umjesto da riskirate plovilo.
- Nemojte dodavati ili uklanjati balast bez savjeta stručnjaka.

Vidjeti povezani događaj u modulu IV.: 12. Provjera stabilnosti (plavljenje, prevrtanje, smrt).

I-7. Učinak slobodne površine u spremniku (Prema FAO, rad 517.)

I-8. Prevratanje tereta od konopa (Prema FAO, rad 517.)

OBAVIJEST O STABILNOSTI				
	POLOŽAJ ALATA I ULOVA	STABILNOST		
		Prihvatljiva	Na granici	Opasnost od prevrtanja
	Prazno skladište			
	Ulov u skladištu			
	- Djelomično opterećenje u skladištu - Alat na palubi			
	- Znatan ulov na palubi - Alat na palubi - Prazno skladište			

I-9. Informacija o stabilnosti (Prema FAO, rad 517.)

JEDNOSTAVNI KORACI ZA ODRŽAVANJE STABILNOSTI:

- Zatvorite vrata i grotla.
- Osigurajte da su odljevi otvoreni i da u njima nema prepreka da se omogući brzo otjecanje vode s palube.
- Osigurajte da se ulov i alat ne mogu pomicati.
- Premjestite opremu i ulov s palube u skladište.
- Izbjegavajte valove u krmu.
- Treba izbjegavati velike zakretne momente pri podizanju alata.

POSPREMITE**ODRŽAVAJTE BROD UREDNIM I SIGURNIM – POSPREMITE**

Treba biti moguće lako se kretati po radnim površinama plovila bez rizika od poskliznuća, spoticanja i padova. Za siguran rad sve treba biti pospremljeno da bi prolazi i radne površine bili slobodni.

OPASNOSTI I POSLJEDICE

- Spoticanje o prepreke.
- Poskliznuće na ledu, ribi ili prolivenom ulju.
- Nezaštićeni otvori.
- Nedostatak rukohvata.
- Loša rasvjeta.
- Niske prepreke u koje možete udariti glavom.

I-3. Neuredan prostor palube (Beate Gminder © European Union)

NADZORNE MJERE

- Održavajte područje palube slobodnim od pričuvnoga ribolovnog alata o koji se ljudi mogu spotaknuti i pasti.
- Nanesite protukliznu oblogu na palubu, upotrebljavajte uzdignuta perforirana gazišta u područjima gdje se nakupljaju led i riblje iznutrice. Upotrebljavajte gumene prostirače gdje je to prikladno. Očistite i popravite sva curenja ulja.
- Držite grotla zatvorenima kada nisu u uporabi.
- Ugradite rukohvate gdje su nužni ili gdje će biti od koristi.
- Osigurajte da je rasvjeta dovoljno dobra da se vide sve opasnosti.
- Jasno označite sve niske prepreke i zaštitite sve oštre rubove oblaganjem.
- Održavajte slobodan pristup vitalnoj sigurnosnoj opremi i uređajima za upravljanje.
- Osigurajte da odljevi i pravci za evakuaciju u nuždi nisu zapriječeni.

I-4. Uredan prostor palube (Beate Gminder © European Union)

PAZITE

MOTRITE UČINKOVITO... ILI PLATITE CIJENU

Osigurajte da se plovilom upravlja sigurno za sve osobe na njemu i za druga plovila.

OPASNOSTI I POSLJEDICE

- Časnik straže nije sposoban.
- Nema pravilnog motrenja dok zapovjednik brodice radi na palubi.
- Časnik straže je zaspao.
- Časnik straže ne pridaje pozornost.

NADZORNE MJERE

- Osigurajte da svi oni koji su zaduženi za plovilo imaju nužno znanje i iskustvo da bi mogli kompetentno postupati u svim situacijama.
- Ako radi na palubi, zapovjednik brodice mora riješiti nadzor plovila i motrenje onoga što se nalazi uokolo.
- Sve osobe zadužene za plovilo moraju se odgovarajuće odmarati. Sustav alarma motrenja dobra je sigurnosna mjera za zaštitu od situacija kada časnik za stražu zaspi.
- Sve što odvlači pozornost, kao što su televizori i videozaslone, ne bi trebali biti vidljivi s položaja za nadzor plovila.
- Piće treba biti pripremljeno prije preuzimanja straže. Nikada ne napuštajte kormilarnicu radi pića.

Vidjeti povezani događaj u modulu IV.: 5. Premalo sna (nasukavanje).

ODRŽAVAJTE ČISTOĆU**SIGURNA I ZDRAVA OKOLINA NAJMANJE JE ŠTO TREBATE OČEKIVATI**

Osigurajte da su smještaj, kuhinja i svi kapaciteti odgovarajući za trajanje ribolovne plovidbe.

OPASNOSTI I POSLJEDICE

- Loše grijanje i prozračivanje utječe na zdravlje članova posade.
- Zbog neodgovarajućih kapaciteta za kuhanje/pranje, posada trpi u nehygijskim uvjetima.
- Protupožarne odredbe nisu dovoljne.
- Plinske boce nepravilno se skladište i upotrebljavaju.
- Prekomjerna razina buke.
- Evakuacijski pravci nisu osigurani ili nisu uporabljivi.

NADZORNE MJERE

- Prostori za smještaj na brodu trebaju imati ugodnu temperaturu okoline i odgovarajuće prozračivanje kako bi se osiguralo da nisu vlažni i nezdravi.
- Kapaciteti za kuhanje i pranje trebaju biti pogodni za vrijeme cjelokupnog trajanja plovidbe te u ispravnom stanju i čisti.
- Trebaju biti ugrađeni senzori za dim, a odgovarajući protupožarni uređaji trebaju biti lako dostupni.
- Protupožarni prekrivač treba biti neposredno pored štednjaka.
- Plinske boce moraju se skladištiti izvan prostora za smještaj, u dobro prozračivanom području.
- Senzor za plin mora biti ugrađen u kuhinji i redovito ispitivan.
- Pretjerana buka mora se smanjiti ugradnjom izolacije za prigušenje buke.
- Osigurajte da postoji put za evakuaciju iz prostora za smještaj i da se u svakom trenutku održava slobodnim, da je opremljen odgovarajućim znakovljem i da ga svi članovi posade mogu upotrebljavati.

 PRAVILNO ODRŽAVAJTE**NE ZANEMARUJTE MOTOR**

Učinkovito je održavanje važno zaradi pouzdanosti. U lošim uvjetima zaista je potrebno su su motor i povezani strojevi potpuno pouzdani.

Strojarnica/prostor za motor treba biti siguran prostor u kojemu se možete kretati jer ćete možda morati raditi na motoru dok ste na moru.

OPASNOSTI I POSLJEDICE

- Kvar motora/stroja.
- Opasnost od pada i ozljede.
- Samostalni rad.
- Loša rasvjeta.
- Remenski pogoni.
- Vruće površine.
- Prljava.
- Požar/eksplozije.
- Neprozračivane baterije.
- Plavljenje iz puknutih cijevi, crpki i ventila.

NADZORNE MJERE

- Provedite preventivno održavanje, uključujući redovite promjene ulja i filtra.
- Provjerite sve remenske pogone.
- Osigurajte da su svi rukohvati ili ograde ondje gdje je potrebno i da su sve podne ploče na mjestu radi omogućivanja sigurnog kretanja i rada oko motora.
- Ako u strojarnici radite sami, obavijestite nekoga koliko dugo očekujete da će to trajati.
- Osigurajte da je rasvjeta dobra i na mjestima gdje vam je potrebna radi održavanja motora.
- Osigurajte da su svi remenski pogoni pravilno zaštićeni, čak i oni ispod podnih ploča, jer će zaštita od remenskog pogona biti potrebna kada podignete podnu ploču radi pristupa.
- Postavite štitnik na sve vruće površine koje ćete vjerojatno slučajno dotaknuti.
- Osigurajte dobro prozračivanje radi uklanjanja vrućine i plinova.
- Održavajte motor i povezanu opremu čistima da možete opaziti curenje vode, goriva i ulja prije nego što nastanu veće teškoće.
- Razmotrite sustav gašenja požara, je li primjeren i ako je ugrađen fiksni sustav, jesu li sve osobe svjesne opasnosti od inertnog plina?
- Osigurajte da baterije imaju prozračivanje prema van i osigurajte da na baterijama nema predmeta koji bi mogli izazvati kratki spoj i time prouzročiti požar ili eksploziju.
- Provjerite stanje sustava s morskom vodom, ugradite djelotvorni alarm kaljužnog sustava i redovito provjeravajte radi li.
- Provjerite mogu li se ventili za ulaz morske vode lako zatvoriti, čak i kad su pod vodom.

RADITE TO SIGURANO**PRIBLIŽNO 20 % SMRTNIH SLUČAJEVA MEĐU RIBARIMA DOGODI SE U LUCI, PRI UKRCAVANJU NA PLOVILO ILI ISKRCAVANJU S PLOVILA**

Alkohol se smatra mogućim čimbenikom u brojnim slučajevima, no rješenja za ukrcaj na mala plovila često su vrlo opasna.

OPASNOSTI I POSLJEDICE

- Spuštanje niz ljestve.
- Prepreke na obali i na plovilima.
- Loša rasvjeta.
- Nezaštićeni otvori.
- Pristup preko drugih plovila.
- Ukrcaj preko pomoćnog čamca.

I-5. Dobar pristup pontonom (Amélie Knapp © European Union)

NADZORNE MJERE

- Ne konzumirajte alkohol ili droge prije pokušaja ukrcavanja na plovilo.
- Uvijek se nastojte ukrcavati kada su drugi ljudi prisutni.
- Lučke zidne ljestve odgovornost su lučke uprave i ako ljestve nisu u dobrom stanju (npr. s rukohvatom na vrhu), prigovore treba uputiti lučkoj upravi.
- Izbjegavajte uporabu ikakvih ljestava u lošim uvjetima.
- Prepreke kao što su mreže, konopi, užad, kutije, plohe povlačne mreže, otpad itd., kako na obali tako i na plovilu, mogu uzrokovati spoticanja i padove. Uklonite sa svojeg plovila sve nepotrebne prepreke i surađujte s lučkom upravom u održavanju prostora neposredno oko ljestava slobodnim.
- Rasvjeta u luci može biti loša ili je ne mora biti. Zahtjeve za poboljšanje trebalo bi uputiti lučkoj upravi, no u međuvremenu treba uporabiti ručnu svjetiljku da se vide opasnosti od spoticanja.
- Otvorena grotla gdje se osoba može spotaknuti i pasti moraju biti zaštićena. Slično tome, privremeni otvori, kao pri radovima održavanja, moraju biti zaštićeni.
- Pristup preko plovila: uobičajeno je da plovila pristanu jedna usporedno s drugima i članovi posade, osobe koje obavljaju popravke i drugi trebaju sigurno prijeći preko plovila. Osigurajte da vaše plovilo bude sigurno za prelazak; da paluba nije skliska, da su rukohvati ugrađeni i čvrsti te da postoji put slobodan od prepreka.
- Pri ukrcavanju preko pomoćnog čamca more ga lako može prekriti, osobito ako je nakrcan zalihama i opremom za plovību i ribolov.
- Sve osobe moraju nositi odgovarajuće plutajuće naprave i pomoćni čamac ne smije biti preopterećen.
- Vesla se moraju ponijeti za slučaj kvara motora, a svjetlo mora biti dostupno radi izbjegavanja sudara s drugim plovilom u mraku.

VODITE BRIGU**NE USPIJETE LI SE PRIPREMITI, PRIPREMITE SE NA NEUSPJEH!**

Pravilno planiranje, priprema i provjere prije isplovljavanja u ribolov osigurat će da možete isploviti pouzdajući se u svoje plovilo.

OPASNOSTI I POSLJEDICE

- Kvar strojeva.
- Nedostupni alati i rezervni dijelovi.
- Plavljenje i gubitak plovila.
- Sigurnosna oprema nije učinkovita.
- Posada nije upoznata sa sigurnosnim postupcima.
- Teški vremenski uvjeti.
- Kvar radijske komunikacije.
- Posada nema kompetencije ili sposobnosti.

NADZORNE MJERE

Pripremite popis provjere za svoje plovilo sa svim stavkama koje smatrate važnima, no osigurajte da uključuje sljedeće:

- **Motor:** gorivo, ulje, slatka voda.
 - Provjerite ima li curenja i znakova mogućih teškoća.
 - Provjerite upozorenja u vezi s motorom.
- **Alarm kaljužnog sustava:**
 - provjerite radi li.
- **Sustavi s morskom vodom:**
 - Provjerite ima li znakova mogućih teškoća. Može li se ulaz morske vode lako zatvoriti?
- **Jesu li crpke u ispravnome radnom stanju?**
 - Provjerite jesu li usisna sita čista.
- **Hidraulika:**
 - Provjerite postoje li curenja, ali ne rukom jer se hidraulična tekućina može ubrizgati u tkivo s vrlo teškim posljedicama, i provjerite razinu u spremniku.
 - Imate li rezervnog ulja?
- **Stanje plovila:**
 - Je li sve ispravno pohranjeno, jesu li grotla zatvorena i odljevi prohodni?
- **Sigurnosna oprema:**
 - Prsluci za spašavanje lako su dostupni; postavljena je splav za spašavanje s ispravno postavljenim hidrostatskim mehanizmom za otpuštanje.
 - Jesu li sve protupožarne mjere uspostavljene i ispravne?
 - Svi članovi posade upoznati su sa sigurnosnim postupcima.
 - Rade li navigacijski sustavi i je li pričuvni sustav dostupan?
- **Vrijeme:**
 - Provjerite prognozu vremena za cijelo trajanje očekivane plovidbe.
 - Obavijestite osobe na obali o području gdje namjeravate ribariti i o očekivanom datumu i vremenu povratka u luku.
 - Dajte kontaktne podatke svih osoba na plovilu.
- **Provjera komunikacija:**
 - provjerite radi li radio komunicirajući s lučkim uredom ili drugim plovilom.

PAZITE

RAZMISLITE PRIJE NEGO ŠTO DJELUJETE – MOŽETE ZAMIJENITI RIBOLOVNI ALAT, ALI NE I ŽIVOT

Kada stvari pođu po zlu i oprema se zapetlja, ribari ju žele brzo razmrsiti i možda neće razmišljati o mogućim posljedicama kada se nagnju preko ograde ili stoje na koći popravljajući mrežu.

OPASNOSTI I POSLJEDICE

- Pad s plovila.
- Pad s visine.
- Povlačenje s plovila alatom koji se odvlači.
- Udarac predmetima koji se njišu, valjaju ili klizu.
- Ozljeda člana posade zato što nije nosio odgovarajuće rukavice, sigurnosne naočale, zaštitu za glavu itd.
- Prevrtanje plovila.

NADZORNE MJERE

- Najprije procijenite situaciju i odlučite kako ju najbolje riješiti. Recite svima uključenima što kanite učiniti.
- Nosite sigurnosni pojas ako se nagnjete s plovila da biste što dosegili nešto ili ako namjeravate zakoračiti s palube.
- Osigurajte da se alat ne može povući natrag s plovila prije nego što počnete raditi na njemu.
- Osigurajte da se predmeti ne mogu njihati, valjati ili klizati i tako ozlijediti nekoga.
- Imajte odmah dostupan komplet opreme s pravim alatima i priborom za popravke koje će vjerojatno biti potrebni.
- Osigurajte da je dostupna ispravna sigurnosna oprema s alatom i da se uporabljuje.

I-6. Obavite popravke na sigurnome mjestu (Dominique Levieil © European Union)

NOSITE ZAŠTITNU OPREMU**NEKA BUDE SIGURNO!**

Brojni će ribari htjeti sami obaviti što je više moguće radova održavanja da smanje troškove. Smanjivanje održavanja radi smanjivanja troškova nikada neće nadoknaditi povezane osobne i financijske troškove ako se netko ozlijedi; važno je učinkovito održavanje da bi plovilo ostalo sigurno i sposobno za rad.

OPASNOSTI I POSLJEDICE

- Svi rizici povezani s rezanjem, brušenjem, četkanjem žičanom četkom i sličnim radovima.
- Opasnosti uporabe električnih alata u pomorskom okruženju.
- Opasnosti od pada.
- Kemikalije uporabljene za čišćenje ili obradu.
- Pare.
- Zatvoreni prostori.
- Dizanje.

NADZORNE MJERE

- Pri opasnosti od pada s plovila mora se nositi osobna zaštitna oprema.
- Rukavice za ruke, zaštitne naočale za oči i odgovarajuće maske protiv prašine.
- Treba nositi sigurnosne čizme radi zaštite prstiju, a kacige kad god postoji opasnost od predmeta koji mogu pasti s visine ili od udara glavom u prepreku.
- Električni alati moraju se upotrebljavati samo u sigurnim uvjetima s uspostavljenim učinkovitim uređajima za upravljanje, štitnicima i drugim sigurnosnim svojstvima. Moraju se upotrebljavati osigurači kako bi se pružila zaštita, a produžni kabeli moraju biti u dobrom stanju.
- Ako radite na visini ili s vanjske strane plovila, trebate nositi sigurnosni pojas.
- Pomno pročitajte i poštujte sva sigurnosna upozorenja dana uz kemikalije i druge materijale. Te se informacije nalaze na naljepnici na proizvodu i na sigurnosno-tehničkom listu koji mora pratiti sve kemikalije.
- Budite upoznati s opasnostima para koje se razvijaju iz boja i ljepila. Osigurajte dobro prozračivanje i nosite prikladne uređaje za disanje.
- Poduzmite mjere opreza u vezi s požarom pri zavarivanju ili paljenju.
- Budite upoznati s opasnostima zatvorenih prostora. Čak i bojenje prostora za smještaj može stvoriti opasnost. Osigurajte dobro prozračivanje i nosite uređaje za disanje. Nakon bojenja čekajte dovoljno dugo da se pare uklone prozračivanjem prije nego što dopustite slobodan pristup. Ne ulazite u prostore gdje se držalo gorivo ili ulje dok se ne provjeri ima li eksplozivnih plinova i je li zrak čist. Ne ulazite ni u kakav prostor koji je bio zabrtvljen prije nego što provjerite je li siguran.
- Procijenite težinu predmeta koji se podižu i uporabite odgovarajuće certificirane pasce.
- Provjerite je li konstrukcija plovila dovoljno čvrsta prije nego što na nju pričvrstite opremu za dizanje.

Vidjeti modul VI. odjeljak 4. Radna oprema.

IZBJEGAJTE LOŠE VREMENSKE UVJETE

DOBRO PAZITE NA VREMENSKE UVJETE

Rad s obale može biti osobito opasan jer se vremenski uvjeti mogu promijeniti i kada se vratite, može biti vrlo teško sigurno dovesti plovilo na obalu. Hodanje u moru da bi se plovilo spojilo s vitlom ili traktorom zahtijeva odgovarajuću odjeću i osobnu plutajuću napravu.

OPASNOSTI I POSLJEDICE

- Možete se smočiti i bit će vam hladno.
- Može vas udariti i srušiti plovilo.
- Utapanje.
- Plovilo se naginje u valovima i potom prevrne.
- Ozljede od ručnog nošenja svega na plovilo i s plovila.

I-7. Radovi na obali (DG MARE © European Union)

NADZORNE MJERE

- Nosite vodonepropusnu obuću koja pokriva do bedara i prikladnu odjeću.
- U hladnim vremenskim uvjetima može biti prikladno plutajuće toplinsko odijelo.
- Nosite osobnu plutajuću napravu.
- U lošim uvjetima upotrebljavajte sigurnosno užo povezano s nekime na obali.
- Imajte komad lanca ili konopa za koji se može zakvačiti žica vitla da se izbjegne stajanje izravno ispod pramca plovila.
- Provjerite vremensku prognozu prije nego što isplovite i održavajte kontakt radijem da biste se upoznali s lokalnim uvjetima.
- Ako je moguće, imajte alternativno mjesto pristajanja ili zaklona.
- Imajte dovoljno goriva da biste mogli doći do alternativnog mjesta pristajanja.
- Razmislite o planovima za nošenje zaliha i ribe do plovila i od njega.

I-8. Traktori za porinuće plovila (Jonas Zetterberg © European Union)

BUDITE USREDOTOČENI

PAZITE, BUDITE USREDOTOČENI

Iskrcaj ulova izrazito je ponavljajući posao, pri čemu je moguće ometanje ljudi s obale, zbog čega se može lako poremetiti usredotočenost i doživjeti nesreća.

OPASNOSTI I POSLJEDICE

- Oprema za iskrcaj nije u dobrom stanju i nije dovoljno čvrsta za opterećenje.
- Za podizanje se upotrebljava bubanj vitla.
- Operater vitla ne može vidjeti članove posade u skladištu ribe.
- Ozljede od udarca posudom ili kukama za posude, koje se njišu.
- Opasnost od posuda koje padaju natrag u skladište ribe.
- Opasnost da će viličar na obali udariti u člana posade.
- Javna sigurnost.

NADZORNE MJERE

- Osigurajte da je oprema za iskrcavanje u dobrom stanju i prikladna za dizanje tereta. U nekim zemljama zakonodavstvo zahtijeva da oprema za dizanje bude ispitana i certificirana (vidjeti modul VI. ovog Vodiča).
- Ako se bubanj vitla upotrebljava za iskrcaj, operater mora pridati posebnu pozornost izbjegavanju prepletanja užadi na vitlu i izbjegavanju da im uže zahvati odjeću i povuče ih u bubanj. Posebno vitlo za iskrcaj je puno sigurnije.
- Posebno vitlo može imati upravljačko mjesto s kojega operater može vidjeti posadu u skladištu ribe i znati da su na sigurnoj udaljenosti.
- Treba nositi kacige radi smanjenja rizika od teške ozljede kao posljedice udarca kukom za posude koja se njiše ili posudom za ribe ili ako bi posuda pala natrag u skladište ribe.
- Upozorite članove posade na opasnosti od viličara i ostalog prometa na obali.
- Osigurajte da vaši radovi u vezi s iskrcajem ne ugrožavaju druge osobe tako što ćete postaviti prepreke i obavijesti ako je to prikladno da bi se zadržali izvan tog područja.
- Uvijek se koristite dodijeljenim vezom za iskrcaj, kada je on određen.

I-9. Iskrcaj ulova (Anja Detant © European Union)

NABAVITE EPIRB**MORAT ĆETE SE OSLOINITI SAMI NA SEBE – NEMOJTE SE IZNEVJERITI!**

Brojnim malim plovilima sada upravlja jedna osoba i to upućuje na očita pitanja sigurnosti u slučaju nesreće. Samostalni se rad ne preporučuje, no ako je neizbježan, poduzmite sigurnosne mjere opreza.

OPASNOSTI I POSLJEDICE

- Ozlijeđeni u nesreći, nije dostupna pomoć.
- Pad u more, plovilo se nastavlja kretati.
- Pad u more, nema nikoga tko bi pozvao službe za spašavanje.
- Iznenadan gubitak plovila, nitko to ne zna.

I-10. Plovilo s jednim članom posade (Manuel Carmona Yebra © European Union)

NADZORNE MJERE

OSOBNNA PLUTAJUĆA NAPRAVA

Uvijek nosite svoju osobnu plutajuću napravu i pobrinite se da ima dovoljan uzgon da vas može okrenuti na leđa i držati vam usta iznad razine vode, čak i ako ste u nesvijesti. Plutajući prsluci ili radni prsluci neće biti prihvatljivi jer je njihov uzgon ograničen. Preporučeno je automatski prsluk za spašavanje na napuhavanje od 150 N, bilo kao zaseban predmet ili sastavni dio vaše nepromoćive odjeće. Redovito provjeravajte je li osobna plutajuća naprava oštećena i je li plinska boca čvrsto postavljena. Prsluci za spašavanje na napuhavanje dostupni su s ugrađenim pojasom i to će vam omogućiti da brzo zakvačite sigurnosno uže.

SIGURNOSNO UŽE

Nosite sigurnosno uže po mogućnosti povezano s kliznim prstenom na povišenom užetu postavljenom duž palube. Bilo bi idealno rješenje kada bi se moglo urediti da se to uže poveže s prekidačem za gašenje motora, tako da veliko opterećenje na to uže zaustavlja rad motora.

LJESTVE S VANJSKE STRANE PLOVILA

Fiksno postavljene ljestve na krmi ili ljestve od užadi koje se mogu povući s linice s pomoću vezice omogućit će vam povratak na plovilo ako padnete u more.

EPIRB I OSOBNI LOKACIJSKI FAR (PLB)

Opremanje vašeg plovila radiofarom za određivanje položaja u nuždi (EPIRB-om) osigurat će automatsko slanje poziva u pogibelji pri prevrtanju ili potonuću plovila uz odašiljanje podataka o položaju. Osobni radiofar za određivanje položaja koji možete nositi na sebi pomoći će u akciji potrage i spašavanja kako bi vas pronašli u moru.

POBRINITE SE DA VAŠ EPIRB ILI PLB BUDU REGISTRIRANI.

UREĐAJI ZA UPRAVLJANJE

Imajte dodatne uređaje za upravljanje plovilom na mjestu s kojega možete pravilno upravljati plovilom s palube. Osigurajte da možete lako dosegnuti uređaje za upravljanje vitlom/vitlom za izvlačenje i razmislite bi li bilo poželjno imati dodatni prekidač za zaustavljanje u nuždi.

SIGURNOSNA OPREMA

Vodite brigu o tome da je sva sigurnosna oprema u dobrom stanju i lako dostupna.

RADNA POVRŠINA

Održavajte svoju radnu površinu slobodnom od svega o što bi se mogli spotaknuti ili zbog čega bi mogli pasti.

NOŽ

Nosite nož koji možete lako dosegnuti da biste se oslobodili ako je to nužno.

VREMENSKI UVJETI

Provjerite vremensku prognozu prije polaska i redovito ju pratite tijekom plovidbe.

RADIJSKE KOMUNIKACIJE

- Ispitajte svoj radio prije napuštanja luke i obavijestite lokalnu obalnu radiopostaju o svojim nakanama: gdje ćete biti u ribolovu i planirano vrijeme povratka u luku.
- Održavajte redovitu komunikaciju s obalnom radiopostajom i lokalnim plovilima tijekom plovidbe.
- Uvijek recite nekome na obali kamo idete i kada ćete se vratiti.

ODRŽAVANJE

Dobro održavajte plovilo, ne možete si priuštiti kvarove. Vaš život ovisi o tome!

PROCJENA RIZIKA

Dobro razmislite o svojem plovilu i razmotrite načine na koje ga možete učiniti sigurnijim.

Vidjeti događaj u modulu IV.: 14. Sami u ribolovu.

Modul II • Posada

1. SVI SU ODGOVORNI ZA SIGURNOST
2. OSPOSOBLJAVANJE
3. PITANJA I SPOSOBNOSTI
 - 3.1. MLADI
 - 3.2. JEZIČNA I KULTUROLOŠKA PITANJA
4. OSOBNA ZAŠTITNA OPREMA
5. OSOBNE PLUTAJUĆE NAPRAVE
6. BUKA
7. ZAŠTITA OD SUNCA I DEHIDRACIJA
8. HLADNI UVJETI
9. ZDRAVSTVENA PITANJA
10. STRES I ZAMOR
11. BOLESTI MIŠIĆNO-KOŠTANOG SUSTAVA
12. POSKLIZNUĆA, SPOTICANJA, PADOVI...
13. RUKOVANJE ULOVOM
14. PRERADA ULOVA
15. KEMIJSKE I BIOLOŠKE OPASNOSTI
16. ZDRAVSTVENI PREGLED
17. OBAVIJEST O OZLJEDAMA I BOLESTIMA

**UČINITE TO
SIGURNIJIM**

PREMA SIGURNIJOJ KULTURI

MIJENJANJE STAJALIŠTA PREMA OPASNOSTI

Posada može biti samo jedna osoba koja radi samostalno ili pet ili šest članova posade. Bez obzira na to je li riječ o jednoj ili više osoba, važno je da imaju znanje i iskustvo za sigurno obavljanje svojeg posla – zbog vlastite sigurnosti i zbog sigurnosti drugih i drugih plovila.

Ribolov je najopasnija grana gospodarstva i stopa smrtnosti je više od 30 puta veća od one među ostalim radnim stanovništvom. Ribari trebaju promijeniti svoje stajalište prema kojemu je „to oduvijek bilo opasno” u „ja to mogu učiniti sigurnijim”.

OPASNOSTI I POSLJEDICE

- Utapanje zbog pada u more pri naginjanju preko ruba palube ili povlačenju ribolovnim alatom ili zbog odnošenja s palube velikim valom.
- Utapanje pri ukrcavanju na plovilo.
- Preopterećivanje ili zaustavljanje plovila u pokušaju oslobađanja alata koji je zapeo za morsko dno.
- Utapanje pri prelijevanju mora preko plovila.
- Smrtno stradavanje ili ozljeđivanje strojevima ili ribolovnim alatom.
- Poskliznuća, spoticanja i padovi.
- Ozljede leđa od ručnog prenošenja.
- Ozljede/bolesti od rukovanja ribom.
- Oštećenje sluha zbog izloženosti visokim razinama buke.

NADZORNE MJERE

- Nošenje prikladne osobne plutajuće naprave tijekom rada na palubi.
- Tečajevi osposobljavanja u području:
 - preživljavanja na moru;
 - gašenja požara;
 - prve pomoći;
 - svijesti o zdravlju i sigurnosti;
 - ručnog prenošenja.
- Promjena stajališta naspram opasnosti ribolova ne prihvaćanjem opasnosti, nego pozitivnim naporima u borbi protiv nje.

OSPOSOBLJAVANJEM OSVJEŽITE ZNANJE

„ZNANJE STEČENO NA OSPOSOBLJAVANJU SPASILO MI JE ŽIVOT”

Tečajevi osposobljavanja dostupni su u većini zemalja i ribarima se preporučuje pohađanje tečajeva navedenih u nastavku. Ti su tečajevi praktični i vrijedi ih pohađati jer će vam dati znanje za siguran rad i suočavanje s kriznim stanjima.

TEČAJEVI

Preživljavanje na moru

Ovaj je tečaj važan za svakog ribara.

Treba ga pohađati prije nego što uopće stupite na brod jer je taj tečaj važan za vaše preživljavanje.

To je praktičan tečaj tijekom kojega se provodi vrijeme u vodi (obično bazenu) i stječe stvarno iskustvo nošenja prsluka za spašavanje i teškoća pri ukrcavanju na splav za spašavanje.

Naučit ćete kako ispraviti splav za spašavanje ako se napuše tako da je okrenuta naopako i što učiniti kada se nađete u splavi za spašavanje.

Razgovara se o opasnosti od pothlađivanja i šoka od hladnoće te što trebate učiniti kada je čovjek u moru.

Gašenje požara

Na vama je da ugasite požar na moru! Trebate znati kako.

Na tečaju se objašnjava požar; osnovne sastavnice: gorivo, toplina i zrak te kako to iskoristiti za gašenje požara.

Što učiniti pri otkrivanju požara, izoliranje požara, aktivnosti pri požara u strojarnici i uporaba protupožarnih aparata i različite vrste.

Raspravlja se o sprečavanju požara i stječe se praktično iskustvo uporabe protupožarnih aparata za gašenje raznih vrsta požara.

Prva pomoć

Osnovno osposobljavanje da biste ispravno postupili kada je netko ozlijeđen ili se razboli na moru.

Obuhvaća pribor za pružanje prve pomoći, način pozivanja pomoći radijem, temeljne provjere pri ozlijeđenima koji su izgubili svijest i kako primijeniti kardiopulmonarnu reanimaciju (CPR).

Svijest o zdravlju i sigurnosti

Na tečaju se razmatraju nesreće u ribolovu, neočekivani događaji i što činiti da kako bi se nosilo s time.

Dobijete informacije o stabilnosti, postavljanju opterećenja na vaše plovilo i učinku slobodne površine vode i riba na palubi.

Važnost alarma kaljužnog sustava radi upozoravanja o plavljenju i kako procijeniti rizik.

UČINITE TO SIGURNIJIM

„RIBARSKI BROD NIJE MJESTO ZA LJUDE KOJI NE ZNAJU ŠTO RADE”

Ljudi raspolažu različitim sposobnostima i iskustvima i važno je da se to uzima u obzir za potrebe rada plovila.

OPASNOSTI I POSLJEDICE

II-1. Radovi na ribarskom brodu (Saba Nordstrom © European Union)

- Mlada osoba s malo iskustva.
- Mlada ili starija osoba s ograničenom tjelesnom jakosti.
- Svatko tko nije upoznat s plovilom ili metodom ribolova.
- Osoba s invalidnošću.
- Jezične prepreke.
- Zamor.

NADZORNE MJERE

- U većini zakonodavstva dopušta se osobama mlađima od 18 godina raditi, no to nije preporučljivo u ribarstvu. Za mlađe osobe mora se obaviti procjena da prepozna koje su odredbe o sigurnosti nužne za njih.
- Slično tomu, valja napraviti procjenu za svakoga s invalidnošću za određivanje svih njihovih potreba ili ograničenja. Invalidnost kao što je: slab sluh, ograničena uporaba jednog uda.
- Jezične prepreke ne moraju biti problem u redovitom postupku ribolova, no u kriznom bi stanju mogle ugrožavati život.
- Vježbe za krizna stanja moraju se provoditi da bi se članovima posade dale upute o njihovim odgovornostima.
- Vodite brigu o tome da se svatko dovoljno odmara.
- Sposobnosti se mogu steći na različite načine:
 - Osposobljavanje na radnome mjestu radeći s iskusnim i stručnim osobama i uz njihov nadzor.
 - Osposobljavanje provedeno u školama, na fakultetima i u udrugama.

NADZIRITE IH**PREUZMITE ODGOVORNOST ZA SIGURNOST MLADIH**

Ribarstvo je često obiteljski posao i sinovi, a ponekad kćeri, slijede oca u ribolov.

Mlada osoba na „izletu” tijekom školskih praznika, s ocem (kao zapovjednikom brodice), prihvatljiva je ako su poduzete sve nužne sigurnosne mjere opreza. One obuhvaćaju nadzor mlade osobe i osiguravanje da nosi odgovarajuću osobnu plutajuću napravu u svakom trenutku dok je na otvorenoj palubi ili kada je to nužno. Ipak, kada mlade osobe rade na plovilu, treba im pridati posebnu pozornost.

GLAVNE TOČKE KOJE TREBA RAZMOTRITI

Zapošljavanje mlade osobe zahtijeva nekoliko čimbenika koje morate ispuniti. Najvažnije je to da morate provjeriti svoje nacionalno zakonodavstvo o zapošljavanju mladih osoba jer se u različitim zemljama mogu primjenjivati različita pravila.

Važni koraci koje morate poduzeti jesu:

- osigurajte osposobljavanje za preživljavanje na moru prije nego što mlada osoba isplovi;
- provedite procjenu mogućih rizika za mlade osobe prije nego što isplove. U toj procjeni, morate uzeti u obzir mogući nedostatak znanja, iskustva te tjelesne i psihološke snage mlade osobe;
- osigurajte da je mlada osoba odgovarajuće opremljena za posao koji očekujete da obavlja;
- osigurajte da prođe odgovarajuće osposobljavanje i da su pod učinkovitim nadzorom;
- osigurajte da se mlada osoba dovoljno odmara;
- ne dopuštajte mladoj osobi obavljanje zadaća koje samo potpuno iskusna osoba treba obavljati.

TOLERANCIJA

STRPLJENJE I RAZUMIJEVANJE SA SVIH STRANA

Migranti se zapošljavaju kao članovi posade ribarskih plovila u brojnim europskim zemljama zato što operateri plovila teško nalaze lokalne državljane koji su spremni na težak rad u ribolovu. Zapošljavanje migranata pogoduje operateru plovila jer su oni općenito plaćeni u fiksnom iznosu, a ne udjelom u ulovu, kao što bi očekivao lokalni državljani. Članovi posade koji su migranti vjerojatno će živjeti na plovilu i stoga neće biti ni troškova smještaja. Zaposleni migranti ostvaruju korist primajući puno veću plaću od one koju bi mogli očekivati u svojoj domovini. Općenito, migrante kao članove posada smatra se dobrim ribarima koji naporno rade, no problemi mogu postojati u vezi s jezičnim i kulturološkim pitanjima.

SOCIOLOŠKI ČIMBENICI

Jezik

Ribolov je često repetitivna rutina spuštanja i dizanja ribolovnog alata, čišćenja i spremanja ribe. Iako migrant može imati vrlo malo znanja o nacionalnom jeziku, posao se može učinkovito obavljati. Teškoće nastaju kada krenu po zlu i posebno u kriznim stanjima, kada nemogućnost komunikacije može prouzročiti gubitak života.

Vrlo je važno da se postave plakati/znakovi radi prikazivanja osnovnih postupaka u kriznim stanjima, kao što je čovjek u moru, požar i napuštanje broda. Najbolji je način učenja radom, stoga provodite vježbe kako biste se uvjerali da sve uključene osobe znaju što rade. Razmotrite moguće događaje pri radu s ribolovnim alatom. Recite i pokažite zaposlenom migrantu što se može učiniti u opasnim situacijama.

Kulturološka pitanja

Ljudi u svim zemljama obično pretpostavljaju „svatko misli kao mi“, no u stvarnosti kulturološke razlike znače da su moguća različita gledišta koja dovode do nesporazuma.

Govor tijela: govor tijela može se u različitim zemljama tumačiti različito. Mnogi će ljudi signalizirati „ne“ tako da zavrtte glavom, no ljudi iz nekih zemalja podižu bradu. Kontakt pogledom smatra se važnim i neke kulture vole „kontakt pogledom“ i ako do njega ne dođe, to se smatra znakom izbjegavanja. Ipak, u nekim latinskoameričkim i azijskim zemljama skretanje pogleda znak je poštovanja.

Slično tome, ljudi iz nekih kultura nisu oduševljeni rukovanjem. Tijekom razgovora, ljudi obično zamisle „osobni prostor“ i držat će se na određenoj udaljenosti od druge osobe. Iako se druge kulture mogu razlikovati od vaše, važno je pokazati poštovanje za raznolikost i naučiti surađivati kako bi se postignuli zajednički ciljevi.

II-1. „Bok“ na nekoliko jezika.

GLAVNE TOČKE KOJE TREBA RAZMOTRITI

Uspješno plovilo oslanja se na timski rad i svaki novi član posade treba se uklopiti u tim. Operateri plovila koji razmišljaju o zapošljavanju migranata trebaju voditi brigu o sljedećemu:

- Utvrdite njihovu sposobnost komuniciranja na nacionalnom jeziku prije zapošljavanja.
- Provjerite osposobljenost i iskustvo. Je li ta osoba prošla osposobljavanje za preživljavanje na moru? Ako nije, trebate osigurati da prođe osposobljavanje za preživljavanje na moru prije isplovljavanja.
- Osigurajte da su u potpunosti opremljeni odgovarajućim alatom za more i opremom za osobnu zaštitu (rukavice, zaštitne čizme itd., ovisno o tome što je prikladno). Važno je da osigurate da imaju osobnu plutajuću napravu koja je prikladna za svoju namjenu, u dobrom stanju i ispravno im pristaje.
- Osigurajte im potpune upute o sigurnosti i izvedite vježbe da biste osigurali da razumiju postupke u kriznim stanjima.
- Omogućite im se da se priviknu na postupanje s ribolovnim alatom i neka iskusna osoba radi s njima, ako je to moguće, dok se ne uvjerite da su sigurni za same sebe i za druge.
- Provedite procjenu njihove sposobnosti i svih rizika koji predstavljaju za same sebe i druge. Ako ta procjena zahtijeva aktivnosti kao što su dodatno osposobljavanje, jezična pouka itd., bez odgode organizirajte takvo osposobljavanje.

Ribarsko plovilo je maleni, izolirani svijet i iznimno je važno kako posada reagira međusobno iznimno jer su njezini članovi u bliskom doticaju.

Važno je da sve osobe pokušaju razumjeti jedni druge i budu tolerantne.

4. OSOBNA ZAŠTITNA OPREMA

OSOBNA ZAŠTITNA OPREMA STVAR JE ZDRAVOG RAZUMA.

IMAJTE PRAVU „OPREMU ZA MORE” I ODGOVARAJUĆU ZAŠTITNU OPREMU.

Članovi posade trebaju biti opremljeni odjećom prikladnom za uvjete i treba im biti osigurana osobna zaštitna oprema (OZO) u skladu s rizicima i dijelovima tijela izloženima rizicima.

OPASNOSTI I POSLJEDICE

Zaštita od:

- prskanja mora i vode iz ribolovnog alata;
- hladnoće i vrućine.

Zaštita za:

- ruke, stopala, glavu, oči, zapravo cijelo tijelo.

OPREMA ZA NADZORNE MJERE

- Nepromočiva odjeća važna je da biste ostali suhi, jer čak i u uvjetima mirnog mora voda curi s ribolovnog alata.
- U vrlo hladnim uvjetima idealna su plutajuća toplinska odijela i ona će osobe koje ih nose držati na površini i djelovati protiv šoka i pothlađivanja hladnom vodom ako završe u moru.
- Gumene čizme uobičajene su za ribare i trebaju imati čelične štitnike za prste da bi ih zaštitili pri padu predmeta.
- Treba nositi vodootporne rukavice za postupanje s ribom i ribolovnim alatom. Za pletenje žice i slične poslove potrebne su tvrde kožne rukavice.
- Ako postoji rizik od udarca u glavu, treba nositi kacigu.
- Ako postoji rizik od ozljede očiju, treba nositi zaštitne naočale ili vizir.

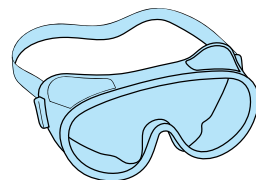

KACIGA

SIGURNOSNE ČIZME

ŠTITNIK ZA UŠI

ZAŠTITNE NAOČALE

II-2. Osnovna oprema za osobnu zaštitu.

RIJEČ JE O VAŠEM ŽIVOTU!

OSTANITE NA POVRŠINI DOVOLJNO DUGO DA VAS SPASE

Prema MAIB-ovim podacima (1992.–2006.) o malim ribarskim plovilima, tri su najčešća uzroka smrti: prevrtanje (29 %), pad s plovila u more (28 %) i plavljenje/potapanje (23 %).

U svim slučajevima ribari su se utopili, no da su nosili odgovarajuće osobne plutajuće naprave, brojni su životi mogli biti spašeni.

OPASNOSTI I POSLJEDICE

Brojni su načini na koje osoba može završiti u moru:

- padom u more dok poseže za nečim izvan palube;
- poskliznućem ili spoticanjem i padom u more;
- rušenjem ili odbacivanjem zbog napinjanja užadi/konopa;
- odvlačenjem s preko ruba palube ribolovnim alatom;
- prevrtanjem ili potapanjem plovila;
- odnošenjem valovima s plovila.

Bez nekog načina plutanja koje pruža pomoć osobi brzo postaje prehladno i previše se umori pa se utapa.

NADZORNE MJERE

U nekim zemljama zakonodavstvom se zahtijeva sljedeće:

- na malim plovilima čija je ukupna duljina manja od 15 metara sve osobe moraju nositi osobne plutajuće naprave kada su na palubi.
- bez obzira na to zahtijeva li se to vašim nacionalnim zakonodavstvom, nošenje odgovarajuće osobne plutajuće naprave najučinkovitija je pojedinačna mjera koju možete poduzeti za poboljšanje svoje sigurnosti.
- studije su pokazale da nošenje osobne plutajuće naprave povećava vjerojatnost preživljavanja pri padu u more.
- u pogledu odabira i održavanja osobne plutajuće naprave pogledajte modul VI.

Vidjeti događaj u modulu IV.: 3. Čovjek u moru (utapanje).

II-2. Automatski prsluk za spašavanje (Jari Leskinen © European Union)

ZAŠTITITE UŠI

CIJENITE SLUH – UPORABITE ŠTITNIKE ZA UŠI

Buka je onečišćenje koje utječe na fiziološku ili psihološku dobrobit ljudi. Redovita izloženost razinama buke iznad 80 dB(A) uzrokuje gubitak sluha.

Može potrajati dok to postane očito, možda i do vašeg umirovljenja, no gluhoća je trajna.

Ako morate vikati da vas čuje netko dva metra od vas ili ako vam zvoni u ušima nakon rada, postoji teškoća s bukom.

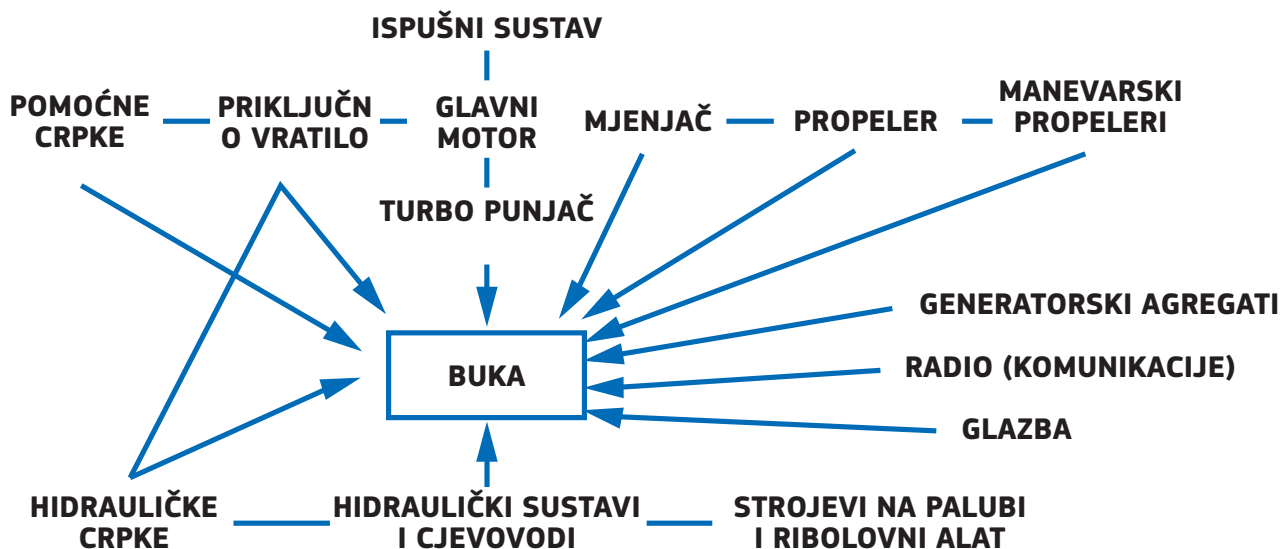
Visoke razine buke, poput onih u strojarnici (više od 110 dB(A)), uzrokuju oštećenja sluha nakon samo nekoliko minuta izlaganja (vidjeti slike u nastavku).

OPASNOSTI I POSLJEDICE

- Ako razina buke u vašem plovilu premašuje 80 dB(A), članovi posade su ugroženi.
- Razdoblja izlaganja razinama buke kumuliraju se i dugoročno mogu dovesti do trajnog oštećenja sluha.
- Najčešća i krajnje teška posljedica je nepovratan gubitak sluha ili tinitus izazvan bukom (bol ili zvonjava u ušima).
- Članovi posade koji pate od gluhoće ne mogu u potpunosti razumjeti verbalne upute.

II-3. Bučna oprema na plovilima (Seafish, Ujedinjena Kraljevina)

Izvor: Buka i ribarska plovila, prema Seafish, 1988.

II-4. Koja je opasna razina buke?

Bolna trauma
Pucanj iz sačmarice

140

Krajnje glasno
Automobilska sirena

110

Vrlo glasno
Usisivač

80

Glasno
Budilica

80

Umjereno
Kiša

50

Jedva čujno
Hladnjak

40

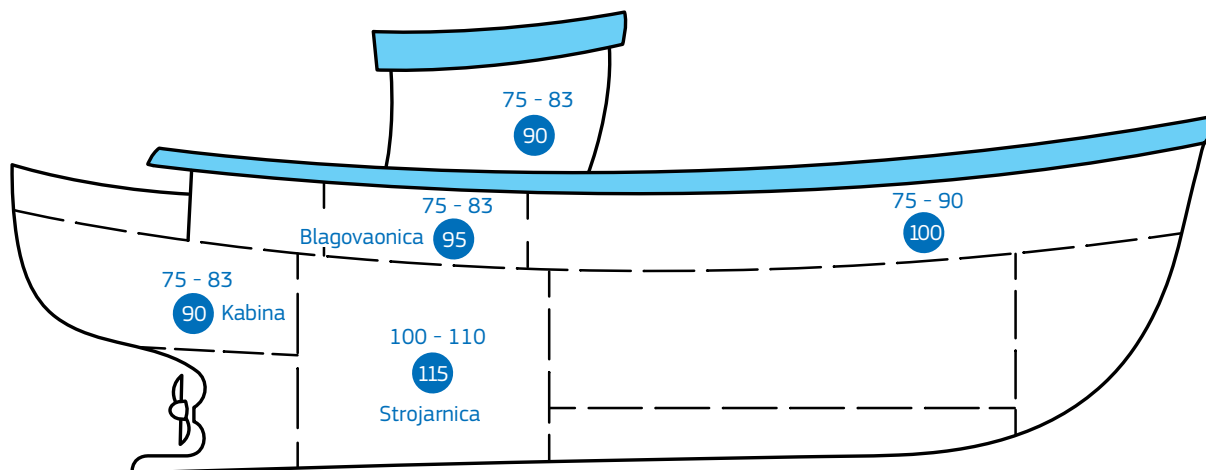
Razine dB(A)

Maksimalno vrijeme izloženosti u 24 sata

110 dB(A), 1 minuta
105 dB(A), 5 minuta
100 dB(A), 15 minuta
95 dB(A), 50 minuta
90 dB(A), 2 sata
85 dB(A), 8 sati
82 dB(A), 16 sati

II-5. Tipična razina buke u područjima plovila (Seafish)

Zaokružene brojke najviše su razine izmjerene u 17 ribarskih plovila, prema Seafish, 1988.

NADZORNE MJERE

- Procijenite stanje na svojem plovilu; u kormilarnici, prostoru za smještaj i radnim prostorima.
- Ako je razina buke visoka (više od 80 dB(A)), razmislite o jednostavnim rješenjima kao što su obloge, kućišta, zamjena izolacije i štitnici za uši.
- U većini strojarnica razina buke premašuje 110 dB(A), stoga je važno nositi štitnike za uši.
- Razmislite o mogućim teškoćama u vezi s bukom tijekom projektiranja plovila, kada se mogu naći povoljnija rješenja.
- Brodograditelji, inspektori plovila i dobavljači opreme mogu vam ponuditi dobre savjete.
- U područjima gdje razina buke premašuje 85 dB(A) moraju se postaviti znakovi.

SPRIJEČITE RAK KOŽE

NEMOJTE IZGORJETI

Rad na palubi tijekom više sati može vas izložiti visokoj dozi ultraljubičastog (UV) zračenja sunca koje izaziva oštećenja kože, plikove, starenje kože i dugoročno može dovesti do raka kože. Tijekom vrućih razdoblja ribari moraju također poduzeti posebne mjere radi sprečavanja dehidracije.

OPASNOSTI I POSLJEDICE

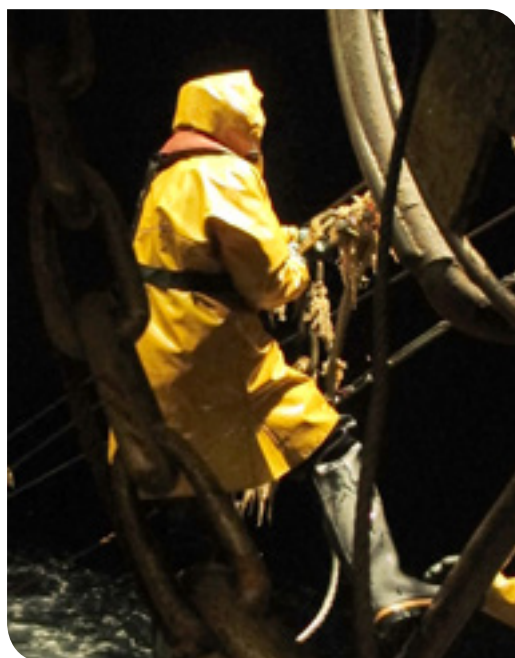
II-3. Nezaštićena koža (Goran Kumric © European Union)

- Osobe bijele rase najviše su izložene riziku.
- Svijetla, pjegava koža koja ne tamni ili dobiva opekline prije nego što potamni.
- Osobe s velikim brojem madeža.
- Osobe crvene ili svijetle kose.
- Osobe svijetle boje očiju.
- Sve osobe mogu patiti od dehidracije u vrućim uvjetima.

NADZORNE MJERE

- Najbolja je zaštita pokriti se.
- Nosite pokrivalo za glavu koje vam baca sjenu na lice i vrat.
- Kreme za sunčanje štite, no samo ako se obilno nanose i ako imaju visoki zaštitni faktor (SPF).
- Provjeravajte svoju kožu, prvi znak upozorenja često je mala točka s krastom koja ne nestaje nakon nekoliko tjedana.
- Tražite promjene ili novonastale madeže, osobito oko nosa i očiju ili na stražnjoj strani ruku. Posebnu pozornost valja pridati madežima koji rastu ili im se mijenja izgled.
- Savjetujte se s liječnikom ako se pojave ti znakovi.
- Sve osobe trebaju piti puno vode tijekom vrućih vremenskih uvjeta, a u vrlo vrućim uvjetima treba uzimati tablete soli.

II-4. Zaštićeni od hladnoće, sunca i utapanja (Laurent Markovic © European Union)

8. HLADNI UVJETI

UČINITE TO SIGURNIJIM

EKSTREMNO HLADNI UVJETI ZAHTIJEVAJU DODATNE MJERE OPREZA

Rad u vrlo hladnim uvjetima donosi posebne teškoće i nužna je odgovarajuća odjeća. Održavanje topline ovisi o temperaturi, snazi vjetra, temperaturi mora i vlažnosti. Hladni uvjeti mogu brzo smanjiti vašu sposobnost za rad.

OPASNOSTI I POSLJEDICE

- Mokra odjeća.
- Dodir s hladnom kovinom.
- Rashladno djelovanje vjetra.
- Visoka vlažnost.
- Alkohol.
- Nedostatna prehrana.
- Promrzline (nos, uši, obrazi, prsti ruku i nogu).
- Hipotermija.

NADZORNE MJERE

- Nosite odgovarajuću odjeću u više slojeva – odjeća treba biti široka i vanjski sloj treba biti otporan na vjetar i vodu.
- Idealna su plutajuća toplinska odijela.
- Nosite pokrivalo za glavu, kapu koja pokriva uši i što više lica.
- Zaštitite svoje ruke i stopala.
- Radije nosite rukavice bez prstiju nego rukavice s prstima – uvijek imajte rezervni par ako se smoče.
- Radite razumnom brzinom radi sprečavanja nepotrebnog znojenja.
- Pokušajte se učestalo odmarati u grijanom prostoru, skinite vanjski sloj odjeće.
- Pijte puno toplih napitaka, ali ne kofein ili alkohol.
- Uporabite zaštitnu kremu odgovarajuće kvalitete da biste zaštitili lice.
- Osigurajte da su metalne ručke i rukohvati izolirani.

POMOĆ OSOBAMA KOJE SU PRETRPJELE OZLJEDE ZBOG HLADNOĆE

- Prenesite ih u toplu (ne vruću) i suhu prostoriju, skinite mokru i hladnu odjeću i omotajte ih pokrivačem.
- Ako su pretrpjele ozeblina prstiju, umočite ih u mlaku vodu.
- Za nos, obraze i uši – omotajte ih čistim zavojima.
- Dajte im tople napitke (ne vruće).
- Plikove ne treba bušiti, ne masirajte smrznute dijelove kože.
- Ozljede treba pregledati liječnik.
- Ne dajte im alkohol.
- Držite ih u ležećem položaju pri prijevozu.

PAZITE NA SEBE

ODRŽAVAJTE SEBE JEDNAKO DOBRO KAO I BROD – NE BUDITE ZA OTPIS!

Ribolov je težak i zahtjevan rad i morate biti u formi da biste ga mogli obavljati. Tijekom godina rad će utjecati na vas i trebate prepoznati zahtjeve koji su pred vama i voditi brigu o sebi.

OPASNOSTI I POSLJEDICE

- Pretjerana prehrana pogrešnom vrstom hrane (prehrana temeljena na prženoj hrani).
- Prekomjerno jelo.
- Pušenje.
- Visok krvni tlak.
- Alkohol i droge.

NADZORNE MJERE

- Jedite razumno i jedite puno povrća i voća.
- Redovito provjeravajte težinu i ne jedite prekomjerno – ne dopustite nastanak prekomjerne težine.
- Prestanite pušiti – živjet ćete dulje, osjećat ćete se bolje i uštedjet ćete!
- Redovito odlazite na zdravstvene preglede liječniku da biste nadzirali moguću pojavu povišenoga krvnog tlaka i da biste osigurali da se svaki problem rano otkrije, dijagnosticira i liječi.
- Malobrojnima bi ribarima palo na um piti alkohol na moru, no može biti potrebno biti umjeren u količini koja se popije kod kuće.
- Ne uzimajte droge!

II-5. Zdravo se hranite (Hélène Guillut)

10. STRES I ZAMOR

ODMORITE SE**ZAMOR JE RIZIK ZA ZDRAVLJE I NASTANAK NESREĆA!**

Zamor povećava rizik od ozljeđivanja osoba koje rade na palubi i velik je uzrok nesreća i navigacijskih pogrešaka.

OPASNOSTI I POSLJEDICE

Zamor je rezultat:

- vremenskog pritiska;
- pretjeranog stresa;
- preopterećenja poslom i premalog broja zaposlenih;
- manje od šest sati spavanja bez buđenja;
- manje od šest sati kvalitetnog sna zbog sustava straže i buke motora;
- dugotrajnog duševnog ili tjelesnog rada tijekom duljih razdoblja od više dana;
- nedovoljnog odmora između smjena;
- neodgovarajućeg odmora.

NADZORNE MJERE

- Budite svjesni učinaka zamora na vas i vašu posadu i osigurajte da se odmaraju koliko je potrebno.
- Posljedice zamora mogu biti puno gore od izgubljenog vremena za ribolov!
- Glazba ima povoljan učinak protiv zamora.

SLUŠAJTE SVOJE TIJELO

PAZITE NA LEĐA, VRAT, RUKE, NOGE I KOLJENA

Prema izvješćima, uz gubitak sluha, bolesti donjeg dijela leđa česta su profesionalna bolest u ribarstvu. Bolovi u koljenima i vratu te problemi s nogama i rukama također su česti.

Posljedice mogu biti dugoročna bol i smanjena sposobnost obavljanja svakodnevnih poslova, a ribari će možda morati promijeniti radno mjesto.

Kada se ponavljaju cijeli dan i kada se kumuliraju godinama, neke vrste rada mogu utjecati na vaše kosti i mišiće.

OPASNOSTI I POSLJEDICE

II-6. Dobro ručno prenošenje opreme (Dominique Levieil © European Union)

- Opetovano rukovanje teškim opterećenjima ili radni položaji pri kojima su leđa savijena uzrokuju bolove u leđima.
- Razvrstavanje ulova u klečećem položaju utječe na vaša koljena, a savijanje leđa utječe na vašu kralježnicu.
- Opetovano vađenje ribe iz mreža ili njihovo uklanjanje s udica ili parangala ili postavljanje mamaca na parangal može prouzročiti bolove u mišićima i tetivama šake.
- Višesatno stajanje za kormilom i stajanje na podovima koji vibriraju mogu dovesti do problema s cirkulacijom krvi.

NADZORNE MJERE

- Procijenite rad i smanjite ručno nošenje tereta na minimum.
- Potražite savjet stručnjaka za sigurnost i zaštitu zdravlja.
- Izbjegavajte zakretanje i okretanje pri dizanju.
- Izbjegavajte rad u klečećem položaju ili savijenih leđa.
 - Ugradite stolove za razvrstavanje ili čišćenje ribe.
 - Ako se rad u klečećem položaju ne može izbjeći, upotrebljavajte podmetače za koljena (pjena umetnuta u džepove nogavica vodootporne odjeće bolja je od potpornja za koljena učvršćenih elastičnom vrpcom).
 - Mijenjajte osoblje prema njihovu položaju rada da biste spriječili pretjerano ponavljanje radnji.
 - Kormilarnicu opremite sjedalom za kormilara.

UKLONITE OPASNOSTI

POSKLIZNUĆE ILI PAD MOŽE ŠTETITI SVIMA!

Ribarsko je plovilo ograničen i zagušen prostor. Ono je radna platforma koja se uvijek kreće i često je skliska.

Usvojite proaktivan pristup sigurnosti i izbjegavajte rizike, ocijenite one koje se ne može izbjeći, borite se protiv rizika na izvoru i zamijenite opasne onima koji nisu opasni ili su manje opasni.

OPASNOSTI I POSLJEDICE

- Spoticanje o prepreku.
- Poskliznuće na skliskoj palubi.
- Posljedice takvih spoticanja ili poskliznuća mogu biti:
 - pad s visine;
 - pad na stroj;
 - pad s plovila.

Rezultat mogu biti ozljede, pa čak i smrt.

NADZORNE MJERE

- Pločama ili drugim preprekama fizički odijelite radne površine od skladišnih prostora.
- Na palubu radnih površina nanosite protuklizne slojeve.
- Upotrebjavajte protuklizne čizme.
- Ugradite rukohvate gdje je to izvedivo.
- Suzdržite se od pohrane mreža ili užadi u radnom prostoru.
- Sustavno operite palubu po dovršenju obrade ulova.
- Imajte sustav za otpad nastao čišćenjem riba i drugi riblji otpad na svakom mjestu za čišćenje ribe.

OLAKŠAJTE GA**PAZITE NA LEĐA I BUDITE SVJESNI DRUGIH OPASNOSTI**

Brojni ribari trpe zbog problema s leđima zbog neispravnih tehnika dizanja i/ili pokušavanja podizanja prevelikog tereta.

Druge su teškoće rad u prostorima male visine, rad sa strojevima, kao što su pokretne vrpce i dizala, uporaba kemikalija pri obradi kozica i opća sigurnost u skladištu ribe.

OPASNOSTI I POSLJEDICE

- Opetovano ručno nošenje.
- Dizanje teških tereta.
- Nedovoljna mehanizacija.
- Loš radni prostor.
- Pokretne vrpce i dizala bez odgovarajućih štitnika ili prekidača za zaustavljanje u nuždi.
- Alergijska reakcija na antioksidans uporabljen za umakanje kozica.
- Opasnosti u prostoru za ribu.

II-7. Organizirajte se kako bi rukovanje bilo lakše (Saba Nordstrom © European Union)

NADZORNE MJERE

- Sve osobe trebaju dobiti upute o ispravnim tehnikama ručnog nošenja.
- Osigurajte mehanizirano nošenje tereta, ako je primjereno, poput pokretne vrpce ili dizala.
- Procijenite prostor za rukovanje ulovom i uklonite sve nepotrebne prepreke.
- Osigurajte da se ulov čisti ili razvrstava na dobroj radnoj visini i da posada ima siguran oslonac za leđa ili ogradu da se drže dok se plovilo giba.
- Upotrebjavajte košare i kutije koje neće biti preteške kada su pune.
- Osigurajte da pokretne vrpce i dizala imaju odgovarajuće štitnike i da ne zahvate odjeću. Razmislite o postavljanju tipke za zaustavljanje u nuždi na odgovarajućem mjestu.
- Osigurajte da se pri uporabi svih kemikalija poštuju sve mjera opreza.
- Osigurajte da je prostor za ribu siguran i sadržava sigurne pristupne ljestve.
- Ne postoje prepreke na podu i ne nedostaju rešetke.
- Rasvjeta je odgovarajuća i postoje odgovarajuća rješenja za zadržavanje kutija s ribom na mjestu.

RADITE NA UDOBNOJ VISINI**ZAŠTITITE RUKE I PAZITE NA TIJELO**

Posjekline ruku jedna su od najčešćih vrsta ozljeda u ribarstvu i treba ih ozbiljno uzeti u obzir zbog visokog rizika od infekcije, čak i pri malim ranama.

Također, opetovani i dugotrajni neudobni i nezgodni položaji za rad dok se riba čisti mogu dovesti do teških bolesti ruku, ramena i koljena.

OPASNOSTI I POSLJEDICE

II-8. Opasan rad bez rukavica (Jaana Mettala © European Union)

- Uporaba oštarih noževa bez zaštite ruku tijekom čišćenja ribe.
- Hladni vremenski uvjeti povećavaju rizik od posjeklina ruku i prstiju.
- Neudobni položaji rada pri čišćenju ribe mogu dovesti do tendinitisa lakta ili ramena ili boli u zapešću.
- Čistiti treba u sigurnom i udobnom položaju, po mogućnosti stojeći.
- Čišćenje određenih vrsta ribe može biti opasno (posjekline, prskanje tvari u oči, alergije).

NADZORNE MJERE

- Upotrebljavajte odgovarajuću zaštitu za ruke (ispravnu vrstu rukavica).
- Prilagodite brzinu rada i redovito se odmarajte.
- Osigurajte da su noževi oštri i čisti.
- Upotrebljavajte odgovarajuće noževe i rukavice koje omogućavaju čvrsto držanje i zaštitu od posjeklina.
- Načinite protuklizne površine na mjestima gdje ribari stoje.
- Stol za čišćenje ribe treba biti podesiv da se prilagodi članovima posade različitih visina.
- Pokušajte izbjeći klečanje tijekom rada.

II-9. Siguran rad s rukavicama (Dominique Levieil © European Union)

PAZITE

UPORABITI SREDSTVO ZA ČIŠĆENJE KALJUŽNOG SUSTAVA ILI DRUGE KEMIKA LIJE? PROČITAJTE NALJEPNICU.

NEMOJTE SAMO PRETPOSTAVITI DA ZNATE DOVOLJNO DA BISTE BILI SIGURNI!

Kemikalije se upotrebljavaju za rad i održavanje plovila te mnoge od njih mogu biti opasne. Proizvođač mora uz proizvod nabaviti sigurnosno-tehnički list i morate voditi brigu o tome da ga dobijete i pomnjivo pročitate.

Dodatno, uz kemijske opasnosti na plovilu postoje i biološke opasnosti od određenih riba i drugih morskih stvorenja jer neke vrste grizu, a druge imaju otrovne bodlje. Kada je nužno, trebate nositi rukavice i zaštititi lice.

OPASNOSTI I POSLJEDICE

- Ako se ne upotrebljavaju ispravno, kemikalije mogu biti opasne:
 - za oči;
 - za kožu;
 - u slučaju udisanja;
 - u slučaju gutanja;
 - za okoliš.
- Kemikalije mogu proizvoditi toplinu i dovesti do požara.
- Ugrizi i ubodi morskih životinja katkad mogu sadržavati otrov.
- Infekcije se mogu javiti kao rezultat posjeklina ili ogrebotina prouzročenih ribljim kostima ili perajama.

NADZORNE MJERE

- Pročitajte naljepnice i popišite ili identificirajte opasne kemikalije, napravite sažetak mjera opreza i aktivnosti koje treba obaviti, obavijestite posadu.
- Držite se preporuka, uključujući one povezane sa zaštitnom opremom (rukavice, naočale, maske itd.).
- Zasebno pospremajte opasne kemikalije.
- Označite sve spremnike koji se razlikuju od izvornog pakiranja.
- Nikada ne miješajte različite kemikalije.
- Identificirajte otrovne vrste riba, pri postupanju s njima uporabite odgovarajuće rukavice.
- Na kraju svake smjene operite se sapunom i vrućom vodom.

OBAVITE PREGLED!**UKLJUČITE SEBE U PLAN ODRŽAVANJA – VI STE KLJUČNI ELEMENT**

Redovito posjećujte liječnika...

... Dragovoljno ako u vašoj zemlji nema zakonske obveze.

Napomena: Djelatnici imaju pravo na pristup medicinskom nadzoru u redovitim razmacima ako to žele.

OPASNOSTI I POSLJEDICE

- Ribarstvo je zahtjevno zanimanje i vaša se tjelesna spremnost može smanjiti ako niste pod budnim nadzorom.
- Promjene težine, krvnog tlaka, fizičke ili psihološke spremnosti mogu biti pokazatelj ozbiljnijih bolesti.
- Trebate redoviti nadzor i savjete.

NADZORNE MJERE

Nacionalnim se zakonodavstvom možda ne zahtijevaju redoviti liječnički pregledi, no čak i ako je tako, preporučuju se jer će:

- osigurati da ste dovoljno sposobni za izvršavanje rada i nošenje s kriznim stanjima;
- smanjiti rizik od bolesti na moru gdje nema pravog liječenja;
- dijagnosticirati bolest u ranoj fazi, čime se omogućuje najbolja prilika za učinkovito liječenje.

Konvencijom ILO-a br. 188 predlažu se obvezni zdravstveni pregledi ribara.

OBAVIJESTITE NEKOGA

Prevenција se temelji na iskustvu i oni koji su zaduženi za politike prevencije trebaju informacije o:

- nesrećama, s pojedinostima o njihovim okolnostima,
- profesionalnim bolestima u vezi s aktivnostima ribolova.

PRAVNI ZAHTJEVI

- Obavješćavanje o ozljedama na radu koje su uzrokovale najmanje jednodnevni izostanak s posla obvezno je na temelju nacionalnih zakonodavstava. Obavijest daje poslodavac mjerodavnom tijelu za pomorstvo.
- Izvješćivanje o profesionalnim bolestima također je obvezno u većini zemalja.
- Te obveze trebaju biti temelj prevencije, zdravstvene skrbi i naknada u okviru sustava socijalne zaštite.

NADZORNE MJERE

- Osim zakonskih obveza, svaka ozljeda na radu, čak i ako nije prouzročila štetu, treba biti prijavljena skupa s pojedinostima o okolnostima za potrebe statistike i poboljšanje prevencije.
- Također je preporučljivo davati obavijesti mjerodavnom tijelu za pomorstvo o profesionalnim bolestima, čak i kada to nije obvezno. Svaki liječnik koji dozna za moguću profesionalnu bolest treba dati izvješće o njoj mjerodavnom tijelu za pomorstvo.
- Podrobno poznavanje nesreća na radu i profesionalnih bolesti temelj je preventivnih aktivnosti.
- Obavijest i podroban opis ozljede ili učinaka bolesti bitan je korak u registriranju događaja i pribavljanju pravnih lijekova/financijske naknade.

Modul III • Ribolovne operacije

1. KOČARENJE

- 1.1. RUKOVANJE PLOHAMA POVLAČNE MREŽE
- 1.2. VITLA, UŽAD ZA IZVLAČENJE I POVLAČENJE, LANCI ZA POVLAČENJE
- 1.3. DIZANJE VREĆE, MREŽNA VITLA I DRUGO

2. RIBOLOV VRŠAMA

- 2.1. RASPORED I SUSTAV
- 2.2. SPUŠTANJE
- 2.3. IZVLAČENJE
- 2.4. KOLOTURNIK SOHE, PRAŽNJENJE, MAMCI I SMJEŠTANJE ULOVA
- 2.5. NAJNOVIJI DOGAĐAJI

3. RIBOLOV MREŽAMA/PARANGALOM/SKOSAVANJEM

- 3.1. SMJEŠTANJE/UČVRŠĆIVANJE ALATA I STABILNOST
- 3.2. SPUŠTANJE MREŽA I PARANGALA
- 3.3. IZVLAČENJE
- 3.4. SKIDANJE RIBE, POSTAVLJANJE MAMCA NA PARANGAL
- 3.5. RIBOLOV SKOSAVANJEM I MEHANIZIRANI SUSTAVI

4. RIBOLOV DREDŽOM I KOČARENJE S GREDOM

- 4.1. STABILNOST I NAPRAVA ZA SIGURNOSNO OTPUŠTANJE
- 4.2. VITLA, KONOPI I UREĐAJI ZA UPRAVLJANJE
- 4.3. RUKOVANJE RIBOLOVNIM ALATOM

5. OKRUŽUJUĆA MREŽA PLIVARICA

- 5.1. POMOĆNO PLOVILO
- 5.2. VITLA, VITLA ZA IZVLAČENJE, DIZALICE, UŽAD I KOLOTURNIK ZA DIZANJE
- 5.3. SMJEŠTANJE ULOVA, STABILNOST PLOVILA I SLOBODNO KRETANJE NA PLOVILU

**UGRADITE
PREKIDAČE ZA
ZAUSTAVLJANJE
RADA U NUŽDI**

1. KOĆARENJE

TEŠKI ALAT, VELIKA OPTEREĆENJA**PAZITE!**

Rukovanje teškim plohama povlačne mreže, povlačnom užadi pod velikim opterećenjem, zapinjanje alata, spuštanje i izvlačenje u uvjetima nemirnog mora redom čine koćarenje potencijalno vrlo opasnim i u svakom je trenutku potrebna velika pažnja.

BUDITE NA SIGURNOJ UDALJENOSTI

TEŠKE PLOHE POVLAČNE MREŽE, PLOVILO SE VALJA I NAGINJE: RUKE I ŠAKE TREBA DRŽATI NA SIGURNOME!

Sustav pričvršćivanja ploha povlačne mreže lancima na mosnoj dizalici treba biti dobro osmišljen i rukovatelj vitlom treba osigurati da su ljudi u blizini na sigurnome prije pokretanja vitla.

OPASNOSTI I POSLJEDICE

- Šaka ili ruka zahvaćena između plohe i plovila.
- Šaka ili ruka zahvaćena pri prolasku lanca kroz otvor.
- Ploha povlačne mreže njiše se prema palubi i udara čovjeka.
- Vitlo je pokrenuto prije nego što se čovjek koji rukuje lancem odmaknuo.

NADZORNE MJERE

RUKOVANJE PLOHAMA POVLAČNE MREŽE

Osigurajte da je lako dosegnuti i lancem pričvrstiti plohe na mosnoj dizalici postavljanjem gazišta ako je potrebno. Ugradite dodatni rukohvat malo više da ga osoba koja stoji na visini može dosegnuti da ne padne u more.

POVEZIVANJE LANCEM

Ne pružajte šaku ili ruku ni kroz kakve otvore, pri učvršćivanju ploha bacite lanac kroz njih.

PLOHA SE NJIŠE PREMA PALUBI

Postoji li vjerojatnost da se ploha digne previsoko i da se zanjiše prema palubi te udari člana posade i može li sigurnosna ograda ili prepreka to spriječiti?

SMJEŠTAJ UREĐAJA ZA UPRAVLJANJE VITLOM

Rukovatelj vitlom mora biti na dobrom položaju da jasno vidi jesu li članovi posade koji rukuju plohama povlačne mreže i obavljaju druge radnje na sigurnoj udaljenosti prije nego što pokrene vitlo. Ako rukovatelj ne može vidjeti sve uključene osobe, treba utvrditi jasan sustav signalizacije.

1.2. VITLA, UŽAD ZA IZVLAČENJE I POVLAČENJE, LANCI ZA POVLAČENJE

SPRIJEČITE OZLJEDE

VITLA I UŽAD BEZ ŠTITNIKA SAMO ČEKAJU DA SE POSKLIZNETE I PADNETE

Već jednostavni štitnik, prepreka ili rukohvat mogu spriječiti vaš pad na vitlo ili užad u pokretu.

OPASNOSTI I POSLJEDICE

- Pad na vitlo u pogonu.
- Odjeću zahvaća trn u užetu i osobu odvlači u koloturnik ili vitlo.
- Istrošeni se dijelovi lome i uzrokuju ozljedu ili smrt.
- Lom točke ili lanaca za povlačenje, pri čemu se uzrokuju ozljede ili smrt.
- Ozljede od prenošenja užadi tijekom kočarenja plovilima u paru.

NADZORNE MJERE

VITLO BEZ ŠTITNIKA

Pazite da je vitlo zaštićeno kako treba, tako da osoba koja pada prema rotirajućem vitlu bude sigurna. Jednostavni rukohvat pred vitlom mogao bi biti dovoljan za sprečavanje nastanka teških ozljeda ili pogibija.

POKRETNOST UŽAD

Opasna su ako su nezaštićena jer otkinuta žica može zakvačiti vodonepropusno odijelo člana posade i odvući ruku ili stopalo u koloturnik. Štitnik ili prepreka koja sprečava dodir s pokretnim užetom uklonit će rizik.

ISTROŠENI DIJELOVI I OPREMA

- Održavajte vitlo u dobrom stanju prekidačima za zaustavljanje u nuždi, učinkovitim uređajima za upravljanje, kočnicama, kvačilima i vodilicama.
- Osigurajte da su bubnjevi vitla, koloturnici na palubi, ovješeni koloturnici i okovi u dobrom stanju.
- Istrošeni dijelovi i okovi mogu se naglo slomiti i dovesti do nesreće.
- Napomena: svi predmeti za dizanje moraju biti ispitani s određenim sigurnim radnim opterećenjem i jedanput godišnje mora ih pregledati ovjereni serviser.

Vidjeti modul V. i priloge.

POVLAČNI LANCI

Osigurajte dobro stanje povlačne točke, povlačnih lanaca/žica i zaustavnih lanaca te da su svi članovi posade svjesni opasnosti prenošenja opterećenja i da su na sigurnom razmaku.

LABAVO UŽE

Nemojte stajati na labavoj užadi položenoj na palubi; ako zaustavni lanac klizne, ona se može naglo napeti i odbaciti vas u vis i možda u more.

KOČARENJE U PARU – PRIJENOS UŽADI

- Osigurajte da opterećeni kraj izbacivanog užeta bude obložen radi smanjivanja vjerojatnosti ozljeđivanja kada se ono izbacuje posadi partnerskog plovila.
- Član posade koji otpušta samootpusnu kuku mora biti upoznat s opasnošću da samootpusna kuka može odskočiti unatrag.
- Za otvaranje samootpusne kuke uporabite dugu polugu.

SPRIJEČITE OZLJEDE

NE RISKIRAJTE PRI IZVLAČENJU ULOVA NA PLOVILO

Posezanje kako biste zakvačili žicu za podizanje vreće i podizanje vreće na plovilo donosi rizike, posebno pri dizanju teških vreća na plovilima, čime se također smanjuje stabilnost plovila.

OPASNOSTI I POSLJEDICE

- Pad u more pri posezanju preko ruba palube.
- Udarac vrećom koja se njiše.
- Plovilo u opasnosti od prevrtanja pri podizanju teškog tereta.
- Člana posade nosi mrežno vitlo.
- Preinake konstrukcije plovila koje utječu na stabilnost.

NADZORNE MJERE

ZAHVAĆANJE OMČE ZA DIZANJE KUKOM:

- Osigurajte da član posade nije izložen riziku dok poseže preko ograde kako bi zakvačio omču za podizanje. Jesu li moguće preinake kako bi se ovaj postupak učinio sigurnijim?
- Ako nije moguće izbjeći potrebu naginjanja daleko preko ograde, treba nositi sigurnosni pojas.

DIZANJE VREĆE:

Osigurajte da postoji učinkovit način sprečavanja opasnog njihanja vreće i da rukovatelj vitlom može vidjeti članove posade koji rukuju vrećom.

PODIZANJE TEŠKIH TERETA

- Dizanje velikih ulova na plovilo može plovilo izložiti riziku zbog gubitka stabilnosti, osobito ako se teška vreća diže dok je plovilo jako opterećeno ribom na palubi.
- Riba na palubi mora biti spremljena u kutije ili mreže kako bi se spriječilo njezino pomicanje, što uzrokuje naginjanje plovila.
- Neočekivano velika opterećenja u vreći, poput kamena ili blata, mogu nanijeti prekomjerna naprezanja na samaricu i oputu te dovesti do toga da ona naglo pukne i ozlijedi članove posade. Pokušavanje dizanja teškog tereta na plovilo može dovesti do prevrtanja plovila pa ako ste u dvojbi, treba presjeći mrežu kako bi se ispustio teret.

MREŽNO VITLO:

Osoba za uređajem za upravljanje mrežnim vitlom mora moći vidjeti članove posade koji rukuju mrežom kako bi mogla odmah zaustaviti vitlo ako je to nužno. Ako nije tako, nužan je dodatni uređaj za upravljanje ili prekidač za zaustavljanje u nuždi u blizini mrežnog vitla.

STABILNOST:

Ako su predmeti poput mrežnog vitla i Puratićevog vitla ugrađeni nakon što je plovilo stavljeno u službu, treba izvršiti provjere kako bi se osiguralo da stabilnost plovila nije ugrožena.

**Vidjeti povezane događaje u modulu IV.: 8. Udarac vrećom koja se njiše (ozljeda glave)
i 9. Povučeni u mrežno vitlo (ozljeda ruke).**

2. RIBOLOV VRŠAMA

BUDITE NA SIGURNOJ UDALJENOSTI

NE IDITE NA DNO ZA VRŠAMA!

Ribolov vršama postao je vrlo popularna metoda ribolova za mala plovila, no rizik od zaplitanja u užu ili udarca vršom znači da je ono također opasna metoda za članove posade.

UČINITE GA SIGURNIM
NAJSIGURNIJI RASPORED OBIČNO JE NAJUČINKOVITIJI

Razmislite kako biste na svojem plovilu mogli rasporediti rad s vršama tako da posada može raditi na siguran i učinkovit način.

OPASNOSTI I POSLJEDICE

- Član posade zapliće se u užu i ono ga odvlači u more.
- Udarac vršom.
- Nekoliko se vrša odvlači izvan zadanog redoslijeda ugrožavajući posadu.
- Plovilo je preopterećeno i potapa se ili prevrće.
- Rad sa samo jednim članom posade.

NADZORNE MJERE
RAZMJESTAJ NA PLOVILU

- Osigurajte da razmještaj na plovilu omogućava siguran i učinkovit rad s vršama / košarama za jastoge. Tražite moguća mjesta gdje bi užu ili vrše mogli zapeti pri spuštanju.
- Kako biste smanjili opasnost zaplitanja članova posade u užad, razmislite je li moguće ugraditi prepreku kako bi se užu zadržalo izvan područja gdje posada rukuje vršama.
- Razmotrite je li moguće poboljšati raspored kako bi se omogućilo spuštanje vrša izravno s palube kroz transom vrata ili kosine za spuštanje dok posada stoji na sigurnoj udaljenosti s prednje strane.

Vidjeti nove događaje na sljedećim stranicama.

BROJ VRŠA

Je li broj vrša u svakom nizu ograničen brojem vrša s kojima se može sigurno i jednostavno raditi u dostupnom prostoru palube na plovilu? Bi li bilo znatno sigurnije smanjiti broj vrša po nizu i raditi s dodatnim nizovima?

SLAGANJE VRŠA

- Vodite brigu o tome da se vrše slažu na siguran način, spremne za spuštanje, tako da ne padaju zbog naglog gibanja plovila – čime bi se unijela zbrka u redoslijed njihova spuštanja.
- Imate li jasan sustav označivanja svih vrša koje su izvan određenog niza, ostavljenih po strani radi popravka prije spuštanja?

STABILNOST

- Razmotrite stabilnost svojeg plovila, osobito kada nosite vrše do novog područja i iz njega kada je vrlo primamljivo nositi što je više vrša moguće.
- Slaganje vrša u visinu i nošenje znatnog tereta užadi na palubi imat će ozbiljan učinak na stabilnost i nadvođe plovila.
- Jako opterećeno plovilo može se doimati sigurnim u uvjetima mirnog mora, no uvjeti se mogu brzo promijeniti; pri prodoru malo vode na plovilo ili promjeni brzine prijenosa može doći do prevrtanja!

RAD SA SAMO JEDNIM ČLANOM POSADE

Razmislite o vlastitoj sigurnosti prije nego što razmislite o broju vrša s kojima možete raditi.

Vidjeti modul I.: 18. Rad sa samo jednim članom posade

2.2. SPUŠTANJE

BUDITE NA SIGURNOJ UDALJENOSTI**SPUŠTANJE VRŠA MOŽE BITI VRLO OPASNO; TREBA JAKO PAZITI**

Pokušajte razdvojiti posadu i užad; u idealnom slučaju koristite se sustavom za automatsko spuštanje.

OPASNOSTI I POSLJEDICE

- Odvlačenje u more i utapanje.
- Noga zgnječena stezanjem užeta oko nje.
- Udarac vršom.

NADZORNE MJERE**PLAN AKTIVNOSTI:**

Imajte jasan plan aktivnosti – tko izvršava pojedini zadatak.

KRIZNE SITUACIJE PRI SPUŠTANJU:

- Vi i vaša posada trebali biste razmotriti moguće krizne situacije koje mogu nastupiti i najbolje odgovore na njih.
- Osigurajte da sve osobe nose osobne plutajuće naprave i nož kako bi se mogle osloboditi užeta.

SVE JE PRIPREMLJENO:

Nakon što ste spustili držač zastavice i povlačno uže, osigurajte da su svi spremni prije nego što otpustite sidro.

BUDITE NA SIGURNOJ UDALJENOSTI:

Pazite na užad iza vas i kod nogu dok se vrše nose preko ograde.

BRZINA SPUŠTANJA:

Bi li skromno smanjenje brzine spuštanja smanjilo pritisak na posadu i spuštanje učinilo puno sigurnijim?

Vidjeti povezani događaj u modulu IV.: 6. Zahvaćen vojem užeta (ozljeda stopala)

SPRIJEČITE OZLJEDE

IZVLAČENJE VRŠA JE REPETITIVNO I LAKO JE IZGUBITI KONCENTRACIJU TE DOPUSTITI DA VAM UŽE ZAHVATI RUKU OKO VITLA ZA IZVLAČENJE

! OPASNOSTI I POSLJEDICE

- Ruka zahvaćena u vitlo za izvlačenje; gubitak prstiju.
- Vitlo za izvlačenje povlači plovilo na stranu.
- Propust u pogledu zaustavljanja vitla za izvlačenje dovodi do toga da sidro ili vrša udari operatera.

✓ NADZORNE MJERE

KUTNO POSTAVLJENO VITLO ZA IZVLAČENJE

- Osigurajte da su koloturnici u dobrom stanju i da postoji dobar kut namatanja radi učinkovitog držanja užeta, čime se osigurava da se ono naglo ne povuče i ugrozi posadu.
- Nož za izbacivanje mora biti ispravno postavljen kako bi se osiguralo da se uže izbacuje iz V-profila koloturnika.
- Vrlo je opasno upotrebljavati kutno postavljeno vitlo bez noža jer je moguće da se uže omota i povuče ruke osobe koja rukuje njime između vitla i koloturnika.

CAPSTAN VITLO

- Kod njih je potrebno jako paziti jer namot može brzo povući ruku operatera u vitlo.
- Bitno je usporiti kako bi se vodio svaki namotaj užeta oko vitla i operater treba osigurati da široka odjeća ili orukvice ne mogu zapeti u užetu namotanom oko vitla.
- Ova vrsta vitla trebala bi, u idealnom slučaju, biti zamijenjena puno sigurnijim vitlom V-presjeka.

VITLO ZA IZVLAČENJE S VIŠE KOTAČA

Treba posvetiti pažnju uvođenju pričvrzne užadi oko koloturnika i operateri moraju jako paziti da spriječe da njihova odjeća bude zahvaćena užetom oko koloturnika.

UPRAVLJANJE VITLOM ZA IZVLAČENJE

- Uređaj za upravljanje mora biti u dobrom stanju i lako dostupan za rukovatelja vitlom za izvlačenje.
- Preko uređaja za upravljanje postavite štitnik kako biste osigurali da se ne može slučajno pokrenuti ili zahvatiti alatom.
- Bolje je ugraditi uređaje za upravljanje koji omogućavaju kontrolu brzine umjesto uređaja koji omogućavaju samo pokretanje i zaustavljanje.

SNAGA VITLA ZA IZVLAČENJE

- Pretjerana snaga vitla za izvlačenje na malom plovilu može lako dovesti do prevrtanja plovila ako se vrše zapetljaju na morskom dnu.
- Provjerite postavke otpusnog ventila hidrauličkog sustava vitla za izvlačenje i smanjite snagu tako da bude dovoljna za učinkovito izvlačenje niza vrša, ali ne i dovoljna da ugrozi plovilo.

VITLO ZA IZVLAČENJE NIKADA NE OSTAVLJAJTE BEZ NADZORA

Primamljivo je vitlo za izvlačenje ostaviti bez nadzora, osobito kada se izvlači duga sidrena užad, radi izvršavanja drugih zadataka. Ponekad se član posade vrati prekasno da zaustavi sidro/uteg prije nego što udari u sohu i dok on poseže za upravljačkim uređajem, sidro/uteg se zanjše i udari ga u glavu.

PAZITE NA LEĐA

SVAKI RADNI DAN RUKOVAT ĆETE TONAMA VRŠA, STOGA PAZITE NA SVOJE TIJELO; ISPRAVNO RUKUJTE VRŠAMA

Izbjegavajte savijanje, istezanje i zakretanje pri rukovanju vršama. Nosite ih blizu prsa, držeći leđa ravnima, i savijte koljena dok ih spuštate.

OPASNOSTI I POSLJEDICE

- Ozljede leđa i ruku od opetovanog ručnog nošenja.
- Plovilo izloženo riziku od prevrtanja ako se spremnici mogu napuniti vodom ili pomicati.

NADZORNE MJERE

KOLOTURNIK SOHE

- Osigurajte da je u dobrom stanju i postavljen tako da omogućava izvlačenje vrša na plovilo uz minimalan fizički napor i bez potrebe za pretjeranim saginjanjem člana posade, posezanjem i podizanjem radi prenošenja svake vrše preko ograde.
- Mora učinkovito zadržavati užu, čak i kada se plovilo snažno naginje na bok. Najnoviji događaji doveli su do postavljanja širokog valjka velikog promjera na razmu kako bi se olakšalo povlačenje vrša na plovilo.
- Vrše se na plovilo mogu unositi bez ručnog podizanja, čime se izvlačenje čini sigurnijim i učinkovitijim.

Vidjeti sljedeću stranicu.

PRAŽNJENJE I POSTAVLJANJE MAMACA

Vrše trebaju biti na udobnoj radnoj visini radi vađenja ulova i ponovnog postavljanja mamaca uz minimalno podizanje i saginjanje dok se vrša premješta s koloturnika sohe/valjka i slaže tako da bude spremna za spuštanje.

POSPREMANJE ULOVA NA PALUBI

- Na malim plovilima školjkaši se često pospremaju u kutije ili posude na palubi. Mora se paziti da se spriječi pomicanje spremnika u lošim vremenskim uvjetima ili blokiranje odljeva.
- Na spremnike se moraju postaviti poklopci jer bi se u uvjetima nemirnog mora mogli brzo napuniti vodom i mogli bi dovesti do prevrtanja plovila.

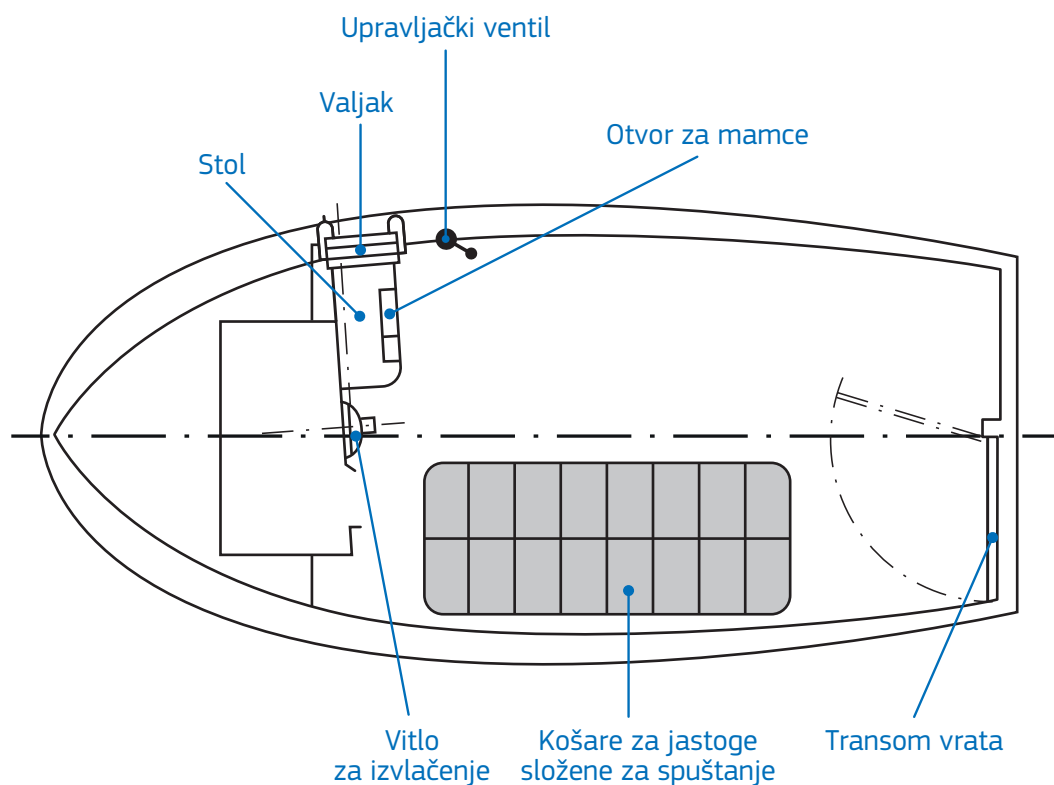
UČINITE GA SIGURNIM

NEDAVNI RAZVOJ DOGAĐAJA OMOGUĆAVA VEĆU SIGURNOST

Nedavna je praksa ugradnja vrata u transom ploči plovila kako bi se omogućilo spuštanje vrša izravno s palube. Na početku spuštanja spušta se povlačno uže s držačem zastavice i pričvršćuje za sidro koje se drži nad krmom ovješeno o zasun koji se otpušta uzicom.

Kraj niza vrša pričvršćuje se za sidro i svi se članovi posade pomiču naprijed, dalje od vrša i užeta. Uzica se povlači s položaja naprijed, čime se otpušta sidro i vrše se redom povlače kroz vrata u more.

Drugo poboljšanje je ugradnja širokog valjka velikog promjera na ogradu radi izvlačenja vrša na plovilo bez ručnog dizanja. Okomiti valjci zadržavaju uže na glavnom vodoravnom valjku, a vrše se izvlače izravno na stol radi pražnjenja i ponovnog postavljanja mamaca.

III-1. Shema 9,8 m dugog plovila s valjkom za vrše i transom vratima (Prema Seafish, Ujedinjena Kraljevina)

3. RIBOLOV MREŽAMA/PARANGALOM/SKOSAVANJEM

SPRIJEČITE OZLJEDE**NEMOJTE SE UHVATITI U MREŽU ILI NA UDICU!**

Ribolov mrežom, parangalom i skosavanjem razmatraju se zajedno jer su povezani sličnim rizicima iako postoje posebni rizici povezani sa svakom od tih metoda.

IZBJEGNITE PREOPTEREĆENJE

ALAT SPREMLJEN NA PALUBI NEPOVOLJNO ĆE UTJECATI NA VAŠU STABILNOST

Na malim je plovilima lako postići preopterećenje i visoko težište plovila. Mislite o opterećenju.

OPASNOSTI I POSLJEDICE

- Ribolovni alati pospremljeni na palubu mogu težište plovila učiniti visokim i stabilnost može biti nedovoljna.
- Alat pospremljen na palubi može začepiti odljeve i dovesti do toga da voda ne može brzo otjecati s plovila.

NADZORNE MJERE

SKLADIŠTENJE MREŽA/POVRAZA:

- Ako se posude ili kace upotrebljavaju za pohranu mreža/povraza, osigurajte da su učvršćeni na palubi i da se neće klizati u uvjetima valovitog mora, smanjujući stabilnost plovila.
- Posude odnosno kace moraju imati odgovarajuće otvore za ocjeđivanje i treba postaviti poklopce kako bi se spriječilo njihovo brzo punjenje vodom, što bi prouzročilo prevrtanje plovila.

SPREMANJE NOSAČA ZASTAVICE I SIDRA:

- Osigurajte da se oni spremaju na mjestu gdje im članovi posade lako mogu prići bez rizika od spoticanja i padanja.
- Osigurajte da ne ometaju vidljivost iz kormilarnice.

ODLJEVI:

- Osigurajte da predmeti na palubi ne blokiraju odljeve.
- Teške predmete treba uskladištiti u potpalublju.

NEMOJTE SE ZAPLESTI

SPUŠTANJE MREŽA I UDICA MOŽE BITI OPASNO

Tanke monofilament mreže lako zapnu za odjeću, ručne satove, prstenje itd. i mogu vas odvući s plovila. Udice su povezane s očiglednim opasnostima i potrebno je dobro paziti.

OPASNOSTI I POSLJEDICE

- Mreža se zakvači za odjeću ili druge predmete i odvuče člana posade u more.
- Član posade stoji na mreži i zaplete se u nju dok ga ona odvlači u more.
- Udica se zakvači za člana posade i kida mu meso ili se zabija u kost, možda ga čak i odvuče u more.

NADZORNE MJERE

- Uklonite ručne satove ili nakit i nosite odgovarajuće rukavice.
- Bez mjesta za koja može zapeti: osigurajte da odjeća nema mjesta za koja može zapeti.
- OPN: nosite osobnu plutajuću napravu koja tijesno pristaje bez očiglednih mjesta za koja može zapeti. Pospremite kuglicu povlačne vezice tako da ne smeta.
- Oštar nož je lako dostupan kako bi se alat mogao prerezati i osloboditi osobu koju je zahvatila mreža ili udica.
- Stajanje na mreži: poželjnije je rješenje spuštanje mreža iz posuda nego s palube jer se ne može stajati na mreži.
- Vodilica za spuštanje: učinit će spuštanje manje podložnim zapinjanju za posude jer će se mreže dizati okomito i neće se vući poprijeko.
- Ručno spuštanje: treba ga izbjegavati pri uporabi parangala. Puno je sigurnije staviti udice s mamcima na namotaje parangala i upotrebljavati vodilicu za spuštanje ili izbaciti parangale iz posude polugom za spuštanje.

SPRIJEČITE OZLJEDE

UČINKOVITA OPREMA ZA IZVLAČENJE DJELOTVORNIJA JE I SIGURNIJA

Osigurajte da je vitlo za izvlačenje prikladno za vaš rad i u dobrom stanju.

OPASNOSTI I POSLJEDICE

- Šaka ili ruka zahvaćena vitlom za izvlačenje.
- Ribolovni se alat povlači i nanosi ozljede članovima posade.
- Alat se vuče po palubi.
- Uređaji za upravljanje nisu učinkoviti.

NADZORNE MJERE

VITLO ZA IZVLAČENJE MREŽE:

Postoje razne vrste vitla za izvlačenje mreže i sežu od jednostavnog okretnog bubnja do složenih vrsta s više bubnjeva ili vrsta s pokretnom trakom. Važno je da se zadrže štitnici kako bi se zaštitili članovi posade.

VITLO ZA IZVLAČENJE PARANGALA:

Obično se upotrebljava kutno postavljeno vitlo za izvlačenje ili vitlo za izvlačenje s više bubnjeva. S kutno postavljenim vitlom, važno je da je nož za izbacivanje postavljen i u dobrom stanju – u suprotnom se parangal neće odvajati od koloturnika i može se omotati povlačeći parangal unatrag i izlažući posadu riziku.

POVLAČENJE NATRAG U MORE:

Pri ribolovu mrežama i parangalima, naglo povlačenje alata natrag u more može dovesti do ozljeđivanja posade. Bitno je da se vitlo za izvlačenje održava u dobrom stanju i da se alat nenamjerno ne odvuče natrag u more.

ZJEVAČE:

Ako se za izvlačenje mreža ili parangala na plovilo upotrebljava zjevača ili ovješeni koloturnik, oni moraju zadržavati alat čak i kada se plovilo snažno naginje – u suprotnom alat može skliznuti bočno preko palube ugrožavajući posadu. Ako se ne upotrebljava zjevača, vitlo za izvlačenje mora biti sposobno lako slijediti polaganje alata.

UREĐAJ ZA UPRAVLJANJE:

- Uređaj za upravljanje mora biti u dobrom stanju i lako dostupan za rukovatelja vitlom za izvlačenje. Osigurajte da se uređaj za upravljanje ne može aktivirati nehotično te da ga alat ne može zahvatiti.
- Bolje je ugraditi uređaje za upravljanje koji omogućavaju kontrolu brzine umjesto uređaja koji omogućavaju samo pokretanje i zaustavljanje.

3.4. SKIDANJE RIBE, POSTAVLJANJE MAMCA NA PARANGAL

REDOVITO SE ODMARAJTE

REPETITIVNI ZADACI MOGU BITI VIŠE NEGO DOSADNI

Ozljede mišićno-koštanog sustava mogu nastati izvršavanjem zadataka koji zahtijevaju neprekidno hvatanje i rad prstima i zapešćem.

OPASNOSTI I POSLJEDICE

- Ozljede mišića i kostiju od rada pri rukovanju ribom iz mreža.
- Ozljede lica i oka od nekontroliranog kretanja udica.
- Ozljede mišića i kostiju od postavljanja mamaca na udice.

NADZORNE MJERE

UKLANJANJE RIBE:

Uklanjanje ribe iz mreže ili s udica zadatak je koji zahtijeva vještinu držanja i rada prstima. Kada se to ponavlja tisuće puta dnevno, predstavlja rizik od ozljeda mišića i kostiju. Preporučuje se redovito odmaranje rotiranjem članova posade između izvršavanja različitih zadataka.

UREĐAJI ZA SKIDANJE RIBE S UDICA:

Ako postoji rizik od ozljeda oka ili lica odbačenim udicama koje se mogu zaglaviti u valjcima uređaja i potom odletjeti velikom brzinom kada se odlomi – treba nositi vizire za lice.

POSTAVLJANJE MAMACA NA PARANGALE:

Postoji rizik od ozljede mišića i kostiju zbog vrste intenzivnog rada prstima i zapešćima. Preporučuje se učestalo kratkotrajno odmaranje, rad u udobnom položaju kojim se izbjegava saginjanje i održavanje topline ruku povremenim uranjanjem u toplu vodu. Temeljito operite ruke kako biste se zaštitili od infekcija s mamca.

III-1. Rukovanje ribom (Dimitrios Damalas © European Union)

SPRIJEČITE OZLJEDE

STROJEVI MOGU BITI OPASNI; STROJEVI S UDICAMA, PAZITE

OPASNOSTI I POSLJEDICE

- Ozljeđivanje udicama.
- Ozlijede mišića i kostiju.
- Ozljeđivanje strojevima.

NADZORNE MJERE

OPREMA ZA RIBOLOV SKOSAVANJEM:

- Osigurajte da kolotovi za ribolov skosavanjem ili kolut za lov na skuše budu čvrsto postavljeni na visini koja omogućava članovima posade da rukuju njima na udoban i siguran način.
- Mamci i kuke koji prelaze preko palube ili preko gornjeg ruba trupa predstavljaju očitu opasnost za članove posade.
- Treba ugraditi štitnike ili prepreke na mjestima gdje je to praktično.
- Motorizirani kolotovi za ribolov skosavanjem moraju imati uređaj za zaustavljanje postavljen tako da je lako dostupan osobi koja upravlja kolutom.

MEHANIZIRANI/ELEKTRONIČKI SUSTAVI:

- Mehanizirane elektroničke sustave za ribolov skosavanjem moraju upotrebljavati isključivo osobe koje su osposobljene za sigurnu uporabu takve opreme.
- Tijekom uporabe moraju biti postavljeni štitnici, a pri čišćenju ili održavanju oprema mora biti izolirana od izvora napajanja.

MEHANIZIRANI RIBOLOV PARANGALOM:

- To može biti jednostavan sustav koji upotrebljava nasumično postavljanje mamaca ili mehanizirani sustav koji postavlja mamce na udice s pomoću stroja za precizno postavljanje mamaca; izvlači i uklanja ribe; čisti udice i postavlja ih na razme za skladištenje, priprave za spuštanje.
- Bez obzira na to je li jednostavan ili složen, bitno je da je posada u potpunosti osposobljena za rad njime, njegovo čišćenje i opasnosti koje može predstavljati.

OSTANITE STABILNI

VODITE BRIGU O ODRŽAVANJU RAVNOTEŽE I STABILNOSTI

Ribolov dredžom i kočom s gredom ovdje su spojeni jer se obje metode koriste samaricama za dizanje s palube, nakon čega se težak ribolovni alat povlači sa svake strane plovila. (Iznimke su oni brodovi koji rade s dredžama ili kočama s gredom s krmene mosne dizalice.)

Veliki razlog za zabrinutost kod ove vrste ribolova je stabilnost plovila.

Težina ribolovnog alata je bitna i mora se posvetiti pažnja održavanju ravnoteže plovila.

Problemi nastaju kada dredže ili mreža postanu vrlo teški zbog nakupljenog kamena ili kada alat zapne za morsko dno. Bitno je izbjeći neravnomjerno prenošenje prekomjernog opterećenja na plovilo.

III-2. Plovilo za ribolov dredžom (Sara Monteiro © European Union)

OSTANITE STABILNI

PROVJERITE STABILNOST I NAPRAVE ZA SIGURNOSNO OTPUŠTANJE

Stabilnost treba provjeriti kvalificirani inženjer brodogradnje kada se plovilo po prvi puta opremi za ribolov dredžom ili kočom s gredom.

Ako stabilnost nije dovoljna, to može dovesti do prevrtanja plovila.

NADZORNE MJERE

STABILNOST:

Kočarenje s gredom ili ribolov dredžom uključuje podizanje teškog alata pomoću samarice, što stvara velike sile prevrtanja koje djeluju na plovilo. Bitno je da je stabilnost pravilno ispitana kada se plovilo opremi za te metode ribolova. Sve osobe koje upravljaju plovilom moraju biti upoznate s opasnostima neravnomjernog opterećenja i potrebom izbjegavanja uvjeta smanjene težine broda pri radu s ribolovnim alatom.

NAPRAVE ZA SIGURNOSNO OTPUŠTANJE:

Kako bi se smanjila opasnost u situaciji gdje je alat zapeo na morskom dnu, samarice trebaju biti opremljene napravom za sigurnosno otpuštanje kako bi se prenijelo opterećenje s kraja samarice na stranu plovila. Takve naprave obično otpuštaju povlačni koloturnik samarice niz žicu prema razmi i stoga je poluga potencijalnog prevrtanja plovila uvelike smanjena.

ALAT ZAPLETEN NA MORSKOM DNU:

- Dok pokušavate osloboditi zapleteni alat, osigurajte da su sve osobe svjesne opasnosti neravnomjernog opterećenja, što dovodi do prevrtanja broda.
- Treba nositi prsluke za spašavanje, zatvoriti vrata i grotla te obavijestiti obalnu stražu.

4.2. VITLA, KONOPI I UREĐAJI ZA UPRAVLJANJE

POSTAVITE ŠTITNIKE**UČINITE GA SIGURNIM**

Postavite štitnike ili prepreke, zamijenite istrošene dijelove i osigurajte da osoba koja rukuje vitlom može vidjeti što se događa.

OPASNOSTI I POSLJEDICE

- Član posade pada na vitlo koje se okreće ili ga zahvaća užu i odvlači mu ruku ili nogu u koloturnik.
- Lom istrošenog dijela dovodi do ozljeda ili smrti.
- Vitlo je pokrenuto prije nego što se član posade odmaknuo na sigurno i to je dovelo do ozljede ili smrti.

NADZORNE MJERE**NEZAŠTIĆENA VITLA / POKRETNJA UŽAD:**

- Vodite brigu o tome da je vitlo zaštićeno na odgovarajući način tako da osoba koja pada prema vitlu u pokretu bude sigurna. Jednostavan rukohvat pred vitlom mogao bi biti dovoljan da spriječi nastanak teških ozljeda ili pogibiju.
- Pokretno je užu opasno ako je nezaštićeno jer otkinuta žica može zakvačiti vodonepropusnu odjeću i odvući ruku ili nogu u koloturnik.
- Štitnik ili prepreka koja sprečava dodir s pokretnim užetom uklonit će rizik.

ISTROŠENI DIJELOVI I ALAT:

Održavajte vitlo u dobrom stanju s učinkovitim prekidačima za zaustavljanje u nuždi, uređajima za upravljanje, kočnicama, kvačilima i vodilicama. Osigurajte da su bubnjevi vitla, koloturnici, samarice, potpornji, ovješeni koloturnici i okovi u dobrom stanju. Istrošeni dijelovi i okovi mogu se naglo slomiti i dovesti do nesreće.

Napomena: svi predmeti za dizanje moraju biti ispitani s određenim sigurnim radnim opterećenjem i jednom godišnje mora ih pregledati nadležna osoba (Vidjeti modul VI.).

Moraju biti postavljeni znakovi koji označavaju smjer kretanja.

SMJEŠTAJ UREĐAJA ZA UPRAVLJANJE VITLOM:

- Rukovatelj vitlom mora biti na dobrom položaju da jasno vidi jesu li članovi posade koji rukuju kočom/dredžom i izvršavaju druge radnje na sigurnoj udaljenosti prije nego što pokrene vitlo. Ako rukovatelj ne može vidjeti sve uključene osobe, treba utvrditi jasan sustav signalizacije.
- Uređaji za upravljanje vitlom moraju biti zaštićeni i sigurni od slučajnog pokretanja, primjerice užetom/mrežom, i u pogledu mogućnosti da se nečija odjeća zakvači za njih.

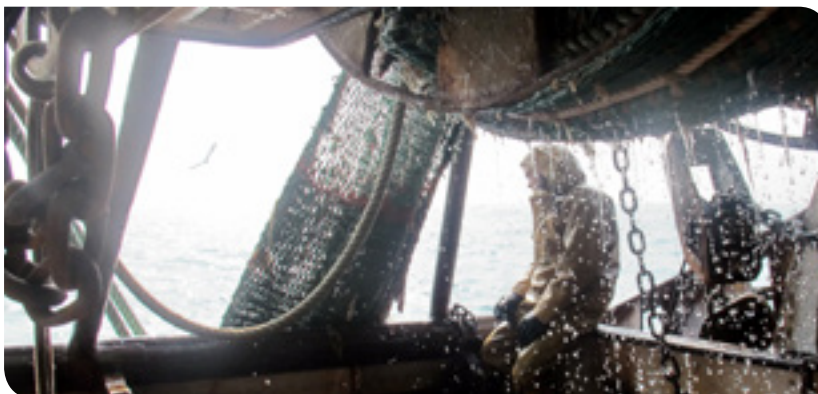
BUDITE NA SIGURNOJ UDALJENOSTI

KONTROLIRAJTE TEŽAK ALAT I NE NAGINJITE SE PREVIŠE

Težak alat mora biti pod kontrolom u svakom trenutku radi sigurnosti posade. Pazite kada se naginjete preko ruba plovila.

OPASNOSTI I POSLJEDICE

- Član posade zgnječen teškim alatom koji se njiše ili kliže.
- Pad u more pri posezanju preko ruba palube.
- Udarac vrećom koja se njiše ili dredžom koja se njiše.
- Težak teret donosi rizik od prevrtanja plovila.

III-3. Rukovanje ribolovnim alatom (Laurent Markovic © European Union).

NADZORNE MJERE

ONEMOGUĆAVANJE KRETANJA:

- Osigurajte da postoji učinkovit način onemogućavanja kretanja greda/dredža kako bi se spriječilo njihanje, valjanje ili klizanje teškog alata preko palube i ozljede članova posade.
- Osigurajte da se alat ne može micati kako biste bili sigurni da članovi posade mogu izvršiti popravke bez rizika od ozljede.

ZAHVAĆANJE OMČE ZA DIZANJE KUKOM:

- Osigurajte da član posade nije izložen riziku dok poseže preko ograde kako bi zakvačio omču za podizanje. Jesu li moguće preinake kako bi se ovaj postupak učinio sigurnijim?
- Ako nije moguće izbjeći potrebu naginjanja daleko preko ograde, treba nositi sigurnosni pojas.

PODIZANJE VREĆE/DREDŽE:

- Osigurajte da postoji učinkovit način sprečavanja njihanja vreće/dredže i ugrožavanja posade pri izvlačenju radi pražnjenja.

PREKOMJERNA OPTEREĆENJA:

- Hoćete li znati sadržavaju li koće/dredže prekomjerno opterećenje (blato ili kamen itd.)? Velika opterećenja mogu dovesti do sloma samarice za izvlačenje i mogućih ozljeda članova posade. Pokušavanje dizanja teškog tereta na plovilo može dovesti do gubitka stabilnosti, čime se riskira prevrtanje.
- Treba posvetiti krajnju pažnju i članovi posade trebaju dobiti upute da se odmaknu na sigurno pri dizanju teških tereta.

Vidjeti povezani događaj u modulu IV.: 11. Dredže se prazne, posezanje predaleko (pad u more)

MISLITE NA SIGURNOST

VELIKE MREŽE, VELIKI ULOVI, VELIKI RIZICI!

Upotreba okružujuće mreže plivarice za ribolov pelagičnih vrsta nosi rizik da bi količina ribe u mreži mogla ugroziti plovilo. Rukovanje velikom mrežom, s velikim količinama ribe i opterećenjima povezanim s njezinim izvlačenjem predstavljat će stvarne rizike za članove posade.

Vidjeti događaj u modulu IV.: 4. Ulov za veću dobit (prevrtanje)

III-4. Plovilo s okružujućom mrežom plivaricom (Sara Monteiro © European Union)

PAZITE

RAD S POMOĆNIM PLOVILOM JE OPASAN

Spuštanje i izvlačenje plovila može biti opasno za sve uključene i posada plovila izložena je riziku dok prelazi na nj ili s njega. Također postoje očigledne opasnosti uvjeta na moru za tako maleno plovilo.

OPASNOSTI I POSLJEDICE

- Pucanje žica/užadi ili njihovo zaglavljivanje u koloturnicima pri spuštanju ili izvlačenju pomoćnog plovila na plovilo, što dovodi do ozljeda članova posada.
- Pad u more pri prelasku na pomoćno plovilo ili s pomoćnog plovila.
- Prevrtanje pomoćnog plovila zbog uvjeta na moru.

NADZORNE MJERE

- Plovilo mora biti pravilno opremljeno za sigurno spuštanje i izvlačenje pomoćnog plovila. Vitla, mosne dizalice i sve žice, užad, koloturnici itd. moraju biti održavani u dobrom stanju.
- Kako bi se pomoglo sigurnom ukrcavanju na pomoćno plovilo / odlasku s pomoćnog plovila, treba ugraditi odgovarajuću platformu ili ljestve kako bi članovi posade mogli sigurno zakoračiti na plovilo i s plovila.
- Rukohvat ili upora na odgovarajućoj visini na pomoćnom plovilu koja pruža oslonac za ruku omogućit će osobi da postigne ravnotežu kada se ukrca.
- Kada se osoba ukrcava na pomoćno plovilo ili ga napušta, osoba u kormilarnici i sve osobe uključene u rad pomoćnog plovila trebaju pomnjivo promatrati aktivnosti kako bi se odmah poduzele aktivnosti ako netko padne.
- Sve osobe koje rade na palubi plovila, i posebno one koje su uključene u rad pomoćnog plovila, moraju nositi osobne plutajuće naprave.
- Između plovila i pomoćnog plovila mora postojati radijska komunikacija.
- Pomoćno plovilo treba biti opremljeno s odjeljcima koji osiguravaju uzgon tako da ne potone čak i ako ga prelije more.

III-5. Plovilo s okružujućom mrežom plivaricom nosi pomoćno plovilo (Jean-Noël Druon © European Union)

DOBRO PAZITE

AKTIVNOSTI IZVLAČENJA ULOVA I DIZANJA TERETA

Aktivnosti s vitlima, vitlima za izvlačenje ulova, dizalicama itd. općenito su odgovorne za teške nesreće na radu. Kod aktivnosti s okružujućom mrežom plivaricom količina ribe kojom se rukuje i pri ukrcaju iz mreže i u spremnicima pri pristajanju povećava vjerojatnost takvih nesreća.

OPASNOSTI I POSLJEDICE

- Užad ili koloturnik za dizanje pucaju pod opterećenjem i trzajem unatrag udaraju i nanose ozljede članovima posade.
- Užad se kida kada se namot prepliće i zaglavljuje se u vitlu ili vitlu za izvlačenje ulova.
- Odjeća ili udovi odvučeni u koloturnike, vitla za izvlačenje ili valjke.
- Ispušteni tereti pri podizanju ubijaju ili nanose ozljede članovima posade.

NADZORNE MJERE

ODRŽAVANJE

- Svu opremu i užad treba redovito pregledavati i održavati u dobrom stanju.
- Uže koje je pretrpjelo puno abrazije treba zamijeniti.
- Užad izloženu sunčevoj svjetlosti treba redovito pregledavati i zamijeniti ako je to nužno.
- Osigurajte da sva oprema za podizanje bude prikladna za podizane terete (Vidjeti odjeljak Radna oprema u modulu VI.).

RJEŠENJA NA PLOVILU

- Ugradite rukohvate i prepreke gdje je to prikladno kako biste spriječili da osoba padne na užad/žice ili opremu u pokretu.
- Ugradite vitlo za mrežu s automatskim zatezanjem kako biste izbjegli rizik da vitlo zahvati člana posade.
- Podizanje valjaka iznad linice smanjuje rizik za članove posade.
- Ugradite interkom sustav koji povezuje kormilarnicu i kritična područja na palubi kako biste osigurali jasnu komunikaciju.
- Prekidači za zaustavljanje strojeva u nuždi smješteni na palubi.
- Prekidači za zaustavljanje strojeva u nuždi smješteni u kormilarnici.
- Ugradite sustave upravljanja koji pružaju kontrolu promjene brzine, a ne samo pokretanje i zaustavljanje.

RJEŠENJA ZA POSADU

- Nosite osobnu plutajuću napravu (OPN) pri radu na palubi.
- Nosite ispravnu osobnu zaštitnu opremu: voodootporna odjeću, rukavice, čizme i kacigu.
- Nemojte nositi nakit, ogrlice, naušnice, ručne satove itd. koji bi mogli zapeti za mrežu.
- Držite se podalje od radova ako niste izravno uključeni.
- Nemojte stajati ispod ovješanih tereta.
- Ne ometajte preglednost osobi koja upravlja vitlom ili dizalicom.
- Posvetite pažnju onome što se događa jer rastresenost može biti smrtonosna.
- Osigurajte da razumijete sve ručne signale koji se upotrebljavaju.

IZBJEGNITE PREOPTEREĆENJE

PROVJERITE STABILNOST I ODLJEVE

Moguće je uloviti velike količine ribe i pospremanje ulova može zauzeti sav dostupan prostor na plovilu. Bitno je da se vodi briga o stabilnosti plovila i sigurnosti posade koja se mora kretati po plovilu, što je znatno otežano spremnicima ribe.

OPASNOSTI I POSLJEDICE

- U slučaju preopterećenja smanjuje se nadvođe plovila i plovilo se prevrće.
- Učinak slobodne površine kod ribe na palubi; plovilo se prevrće.
- Spremnici nisu ispravno postavljeni i učvršćeni; plovilo se prevrće.
- Slobodno kretanje posade je ograničeno; poskliznuća, spoticanja i padovi.
- Članovi posade koji stoje na poklopcima spremnika iznad zaštite razme.
- Rasvjeta nije dovoljna na svim područjima palube.

III-6. Puno ribe, no koliko stabilnosti? (Sara Monteiro © European Union)

NADZORNE MJERE

- Zapovjednici brodica trebaju biti svjesni nosivosti plovila u odnosu na stabilnost plovila i ne trebaju preoptereti plovilo. Ako ne postoji dokaz o prijašnjem sigurnom radu, mora se procijeniti stabilnost.
- Ako se razmatra dodatan prostor za teret ili nova metoda pohrane tereta, poput spremnika, treba provesti ocjenjivanje stabilnosti kako bi se potvrdilo da će plovilo biti stabilno.
- Prostor za pohranu ulova na palubi treba imati pregrade kako bi se spriječio učinak slobodne površine kod ribe. Slično tome, skladište mora imati pregrade.
- Spremnici moraju biti postavljeni na siguran način kako bi se spriječilo klizanje i kako se ne bi izazvalo prevrtanje plovila.
- Treba načiniti sigurne smjerove kretanja kako bi se posadi omogućio siguran pristup bitnim područjima plovila.
- Ako posada stoji iznad visine ograde, treba se postaviti sigurnosno užje.
- Rasvjeta mora biti dovoljna u svim područjima.

III-7. Riba smještena u posude (Themistoklis Papaioannou © European Union)

Modul IV · Stvarni slučajevi

1. UPOZNATOST VAS MOŽE UČINITI PRETJERANO SAMOUVJERENIMA | NASUKAVANJE
2. ZAMJENSKI DIJELOVI | PLOVILO ZA RIBOLOV DREDŽOM SE PREVRĆE
3. ČOVJEK U MORU | UTAPANJE
4. ULOV ZA VEĆU DOBIT | PREVRTANJE
5. PREMALO SNA | NASUKAVANJE
6. ZAHVAĆEN VOJEM UŽETA (RIBOLOV VRŠAMA) | OZLJEDA STOPALA
7. MOTOR, SRCE VAŠEG PLOVILA | PLAVLJENJE, PREVRTANJE I SMRT
8. UDARAC VREĆOM KOJA SE NJIŠE | OZLJEDA GLAVE
9. POVUČEN U MREŽNO VITLO | OZLJEDA RUKE
10. SJETITE SE GORIVA | NASUKAVANJE
11. DREDŽE SE PRAZNE, POSEZANJE PREDALEKO! | PAD U MORE
12. PROVJERA STABILNOSTI | PLAVLJENJE, PREVRTANJE I SMRT
13. ELEKTRIČNI SUSTAV | POŽAR U STROJARNICI
14. SAMI U RIBOLOVU? — BUDITE POMNJIVI
 - 14.1. PRIKLIJEŠTEN POD VITLOM | TJELESNE OZLJEDE
 - 14.2. NESTAO ZAPOVJEDNIK BRODICE

**NEMOJTE
UČITI NA
TEŽI NAČIN**

NEMOJTE UČITI NA TEŽI NAČIN

PRIMIJEENITE PLANIRANJE PROLAZA

Ljudska pogreška uzrok je brojnih nesreća, osobito u pogledu navigacije. Vjetar i morske mijene mogu utjecati na plovilo, stoga se koristite svim dostupnim sredstvima kako biste osigurali da ste tamo gdje mislite da jeste!

INCIDENT I POSLJEDICE

11 metara duga kočarica ribarila je u Crnom moru u području gdje se velika delta nastavlja na opsežno plitko područje koje se proteže nekih 15 kilometara od obale. Ploviom je zapovijedao isti zapovjednik brodice već dugi niz godina i ispunio je sve zahtjeve vlasti.

Snažna plima, no normalna plovidba: jedne večeri, plovilo je isplovilo u 22:00 s osam članova posade. Plima se kretala brzinom od oko pet čvorova, a vidljivost je bila smanjena. Nakon četiri sata ribarenja, plovilo se pokrenulo radi povratka u luku; vidljivost se popravila, no plima je još uvijek bila snažna. Cjelokupna je posada bila u kabini, ostavivši zapovjednika brodice u kormilarnici.

Poznata okolina: plovilo nije bilo daleko od luke i nakon jednog sata, zapovjednik brodice vidio je svjetionik luke. Kako je bio dobro upoznat s tim područjem, isključio je zvučni dubinomjer i nastavio plovidbu prema luci. Ipak, kada je bilo prilično blizu luke, plovilo se nasukalo.

Poslana je poruka s oznakom MAYDAY i lokalna obalna straža evakuirala je sve na siguran način. Ipak, troškovi spašavanja, popravka plovila i izgubljenog vremena za ribarenje bili su veliki.

OPASNOSTI

Samouvjerenost zapovjednika brodice.

Isključeni instrumenti.

Snažna plima.

OBRAMBENE MJERE

Planiranje plovidbe.

POUKE

- Koristite se, radi planiranja plovidbe, svom dostupnom opremom kako biste pratili svoj položaj.
- Iskustvo i elektronička pomagala mogu dati dobre rezultate kada se upotrebljavaju zajedno, no potpuno oslanjanje na samo jedno od njih može dovesti do katastrofe.

NEMOJTE UČITI NA TEŽI NAČIN
OTKRIJTE SVE MOGUĆE PROBLEME!

Pažljivo razmislite o mogućim situacijama kada izvršavate bilo kakve preinake plovila i provedite procjenu rizika pri ribolovnim aktivnostima kako biste bili pripremljeni za sve teškoće do kojih može doći. Čak i u mirnim uvjetima, naglo zaustavljanje zbog zapinjanja alata može dovesti do prevrtanja.

INCIDENT I POSLJEDICE

Krmena kočarica / plovilo s dredžom za školjke kraće od 12 metara bilo je u obiteljskom vlasništvu tijekom 20 godina, dobro vođeno i profitabilno.

Sigurnost na umu: vlasnik je na umu imao sigurnost i insistirao je da prsluci za spašavanje na napuhavanje budu lako dostupni u kormilarnici i da cjelokupna posada pohađa tečajeve o sigurnosti. Na plovilo je ugrađena splav za spašavanje za četiri osobe s hidrostatičkim otpuštanjem i sigurnosni sustav za lociranje koji je odašiljao položaj i kurs plovila svakog sata. S tim sustavom za određivanje lokacije uključena su bila četiri osobna alarma koja su trebala nositi članovi posade; oni bi odašiljali upozorenje ako član posade padne u more.

Izvršene preinake: plovilo je opremljeno i za krmeno kočarenje i za ribolov dredžom, a kada je posljednji puta preinačeno za ribolov dredžom, dva glavna koloturnika za užad zamijenjena su manjim koloturnicima s vodicama.

Mirni uvjeti: plovilo je plovilo nekih devet sati do ribolovnog područja i ribarilo u uvjetima vrlo mirnog mora uz malo valova. Plima se kretala brzinom od oko dva čvora, no bilo je poznato da zna dosezati četiri čvora. Ipak, zapovjednik brodice puno je puta prije ribario na tom ribolovnom području s dobrim rezultatima. U 16:30 dredže su naišle na neravno dno i plovilo je usporilo. Povećan je broj okretaja motora, no ubrzo nakon toga dredže su počele zapinjati. U svakom slučaju, zapovjednik brodice manevrirao je plovilom i dredže su se oslobodile.

Naglo zaustavljanje: u 16:35 dredža s lijeve strane je zapela, a pramac plovila okrenuo se na lijevo dok se plovilo nagnulo 20° na lijevu stranu. Zapovjednik brodice odabrao je slobodan hod mjenjača, no nagib se povećao pod utjecajem snažne plime, a pramac se nastavio zakretati nalijevo. Tog je trenutka samarica s lijeve strane već bila pod vodom, dok se samarica s desne strane polako dizala kako se nagib povećavao. U situaciji koja se brzo mijenjala, zapovjednik brodice nije se sjetio upotrijebiti mehanizam za brzo otpuštanje koji bi spustio koloturnike samarice na stranu plovila i smanjio bočni nagib.

Pogoršanje: u 16:38 uže s desne strane zapetljalo se oko potpornja koji pridržava krak dizalice koji se upotrebljava prilikom pristajanja i to je izazvalo zakretanje kraka na lijevu stranu. Istodobno, sedam vreća školjki otklizalo se s mjesta u blizini grotla na lijevu stranu. Zapovjednik brodice prepoznao je ozbiljnost situacije i pokušao je otpustiti oba užeta s bubnjeva vitla. Ipak, okovi za spajanje užadi nisu mogli proći kroz nedavno promijenjene koloturnike. Uključena je oprema za plinsko rezanje kako bi se presjekla užad, no nagib je premašio 45° i prouzročio brzo plavljenje spremišta za mreže kroz otvoreno grotlo.

Posada je skočila u vodu i zapovjednik brodice se probio u kormilarnicu kako bi poslao poruku s oznakom „mayday”. Nažalost, VHF ručni primopredajnik pao je prije nego što je u tome uspio i nije mogao dosegnuti tipku za poziv u nuždi (DSC). Dosegnuo je ručni VHF radio, no ispaio mu je iz ruke prije nego što je uspio poslati poruku s oznakom „mayday”. Bez drugih mogućnosti zapovjednik brodice skočio je u vodu kako bi se pridružio posadi.

Nema prsluka za spašavanje: nitko od njih nije nosio prsluke za spašavanje ili osobne plutajuće naprave jer nije bilo vremena da ih se uzme iz kormilarnice gdje su bili spremjeni.

Nakon približno pet minuta u vodi, splav za spašavanje se napuhala i slobodno plutala. Posada je uspjela dosegnuti splav za spašavanje i popeti se na nju. To je trajalo oko 20 – 25 minuta i oni su potom počeli provjeravati opremu i cjelovitost splavi za spašavanje u skladu s uputama s tečaja o preživljavanju na moru.

Spašeni lokacijskim uređajem: kako je plovilo već bilo pod vodom, ugrađeni automatski lokacijski uređaj nije poslao poruku koju šalje svaki sat. Ta je informacija potom proslijeđena obalnoj straži koja je upozorila lokalni spasilački brod koji je baš provodio vježbe u tom području. Posada je spašena neozlijeđena u 17:57.

OPASNOSTI

Neodgovarajuća zamjena. (koloturnik koće smanjene veličine vodilice)

OBRAMBENE MJERE

Plovilo opremljeno EPIRB-om i opremom za spašavanje.

Pravodobna reakcija službi za spašavanje.

POUKE

- Ovaj incident pokazuje koliko brzo situacija „naglog zaustavljanja” može dovesti do prevrtanja i potonuća, čak i u uvjetima mirnog mora.
- Uvijek pomnjivo razmotrite moguće posljedice svih preinaka za ribarenje.
- Provedite procjenu rizika za sve moguće opasnosti i kako se možete nositi s njima.
- Razmotrite ranu uporabu sustava za brzo otpuštanje jer će time opterećenje koje izaziva prevrtanje plovila biti znatno smanjeno.
- Osobne plutajuće naprave treba nositi pri radovima na palubi – u kriznim situacijama nikada nema vremena uzeti ih iz kormilarnice.
- Nošenje splavi za spašavanje s otpuštanjem za slobodno plutanje omogućilo je posadi preživljavanje i spašavanje.
- EPIRB ili, kao u ovom slučaju sustav izvješćivanja o lokaciji, bitan je za uzbuđivanje službi za spašavanje.
- Izbjegnite plavljenje kroz otvoreno grotlo — držite grotla zatvorenima tijekom plovidbe ili dok nisu u uporabi.

NEMOJTE UČITI NA TEŽI NAČIN

NOSITE OSOBNU PLUTAJUĆU NAPRAVU U SVAKOM TRENUTKU!

Nitko ne očekuje da će poginuti dok se priprema uploviti u luku u uvjetima mirnog mora!

INCIDENT I POSLJEDICE

Neposredno prije izlaska sunca i vrlo blizu obale Cádiz (23 milje) plovilo s okružujućom mrežom plivaricom pospremalo je ribolovni alat i pripremalo se ući u najbližu luku kada je član posade pao u more. Pretpostavlja se da je ribar neuspješno pokušao prijeći iz plovila u pomoćni čamac, a zapovjednik brodice i posada nisu to primijetili. Nekoliko minuta kasnije (10–15), nakon što je posada shvatila da je ribar nestao, bilo je prekasno da ga se spasi unatoč tome što su vremenski uvjeti na tom mjestu bili apsolutno dobri. Ribar nije nosio obvezni prsluk za spašavanje.

OPASNOSTI

Nenošenje OPN-a.

Nema nadzora prelaska u čamac.

OBRAMBENE MJERE

Priložite svoje namjere drugim članovima posade ako izvršavate opasnu aktivnost.

Nosite OPN.

Pravodobna reakcija službi za spašavanje.

POUKE

Svaki prelazak u čamac, prije ulaska u luku, opasan je ako se sljedeće ne uzme u obzir:

- Smanjite brzinu ili zaustavite plovilo prije nego što pokušate ikakav prelazak.
- Uvijek nosite osobnu plutajuću napravu.
- Najmanje jedan član posade mora vizualno pratiti osobu koja se pokušava ukrati u čamac.
- Ako je to izvedivo, koristite se radijskim vezama između čamca i plovila.

NEMOJTE UČITI NA TEŽI NAČIN
NEPROMIŠLJENE PREINAKE ČESTO DOVODE DO NOVIH PROBLEMA!

Pažljivo razmislite o mogućim situacijama kada izvršavate bilo kakve preinake plovila i provedite procjenu rizika pri ribolovnim aktivnostima kako biste bili pripremljeni za sve teškoće do kojih može doći.

INCIDENT I POSLJEDICE

Plovilo s okružujućom mrežom plivaticom dugo 14 metara uspješno je ribarilo u Crnom moru loveći inćune oko 15 godina. Uspješno poslovanje: inćuna je prethodne godine bilo u izobilju i plovilo je dobro zaradilo, a zapovjednik brodice/vlasnik zaradu je uložio u povećanje duljine plovila na 16,99 m.

Delikatna odluka: sljedeća sezona nije dobro počela jer je jata inćuna bilo malo i bila su raštrkana. Nakon nekoliko loših ribolova zapovjednik brodice odlučio je povećati duljinu mreže kako bi mogao ribariti na većem području i tako uloviti više ribe.

Približava se oluja: posada je započela zadatak postavljanja veće mreže radeći u luci.

Postavljanje bi trajalo nekoliko dana, no kako je prognoza predviđala oluju tijekom sljedeća četiri dana, nije se htjelo izgubiti vrijeme za ribarenje. Nakon pet dana mreža je bila dovršena i kako se smanjila brzina vjetra, zapovjednik brodice odlučio je isploviti iako su plime bile snažne.

Ponovno u ribolovu: plovilo je u 16:05 napustilo luku s osam članova posade. Sjeverni vjetar ohladio je more i sada su jata inćuna bila gušća. Pretražujući s pomoću zvučnog dubinomjera, zapovjednik brodice pronašao je dobro jato i naredio spuštanje mreže.

Bila je to utrka s drugim brodovima jer bi prvo plovilo koje pristane u luku postiglo najbolje cijene inćuna. U 18:00 spušten je mali čamac i plovilo je mrežom okružilo jato. Bilo je to veliko jato i zapovjednik brodice bio je zadovoljan što je produžio mrežu kako bi ga mogao obuhvatiti. Ipak, nije shvatio koja je dubina jata.

Izvlačenje: u 18:15 pokrenuto je vitlo za izvlačenje mreže, a kako se mreža izvlačila, posada ju je polagala radi spremanja na lijevu stranu. Mali je čamac vukao plovilo dalje od mreže s lijeve strane, a plima je dolazila sa sjevera.

Mreža u propeleru: nakon nekoliko minuta, mreža se zapetljala za propeler plovila, no to nije odmah primijećeno jer je na plovilo djelovala snažna plima. Konačno je mreža zaustavila propeler i motor. Pramac plovila okrenuo se na lijevu stranu, a plima je gurala plovilo bočno. Zapovjednik brodice naredio je malom čamcu da promijeni smjer plovila, no nije bilo uspjeha.

Preveliki teret: ulov u mreži bio je prevelik i veliko opterećenje prenošeno je na krak dizalice koji se iznenada slomio. Plovilo se nagnulo na desnu stranu i mreža koja je već bila pospremljena na lijevoj strani kliznula je na desnu povećavajući nagib plovila. Sila plima nadvladala je stabilnost plovila i ono se prevrnulo.

Nema prsluka za spašavanje: zapovjednik brodice i posada nisu imali vremena obući prsluke za spašavanje i svi su završili u moru bez čega što bi ih održavalo na površini. Ipak, mali je čamac otpustio svoje povlačno užje i požurio prići i pokupiti sedam članova posade.

Zapovjednik brodice mrtav: osmi čovjek, zapovjednik brodice, nestao je i nikada nije pronađen.

OPASNOSTI

Povećavanje veličine mreže radi ostvarivanja veće dobiti također donosi povećani rizik.

Nitko ne nosi OPN.

Snažna plima.

OBRAMBENE MJERE

Provedite procjenu rizika prije i nakon izvršavanja preinaka.

Cijela posada mora nositi OPN.

Osigurajte redovitu provedbu vježbi za krizne situacije.

Pravodobna reakcija službi za spašavanje.

POUKE

- Osigurajte da je vaše plovilo u skladu s uvjetima:
- Prevrtanje se može tako lako dogoditi u situacijama sa snažnom plimom.
- Kada se ostane bez pogona, plovilo je u milosti plime!
- Uvijek pomnjivo razmotrite moguće posljedice svih preinaka na ribolovnom alatu, nemojte prekoračiti sposobnosti svojeg plovila.
- Provedite procjenu rizika ribarenja i identificirajte moguće opasnosti i kako se možete nositi s njima.
- Sve osobe trebaju uvijek nositi osobnu plutajuću napravu.
- Osposobljavanje i vježbe postupanja u kriznim situacijama moraju se provoditi redovito.

NEMOJTE UČITI NA TEŽI NAČIN
SVI, ČAK I RIBARI, TREBAJU ODMOR!

Zamor može biti pogibeljan. Čak i kada nitko ne pogine i kada nema teških ozljeda, posljedice prekomjernog umora i nastanka nesreće ili situacija kada se zaspi u kormilarnici mogu biti vrlo skupe i može se izgubiti puno vremena za ribarenje. Nekoliko sati utrošenih na spavanje može biti dobro ulaganje.

INCIDENT I POSLJEDICE

Dvojba: zapovjednik 10 metara duge kočarice za lov na kozice, plovila koje iskorištava propise do maksimuma, bio je svjedok u sudskom predmetu i morao je biti na sudu tijekom dana. Ipak, počela je sezona kozica i trebao je biti na moru i ribariti dok je moguće ostvariti dobru zaradu. Zapovjednika brodice zapošljavali su vlasnici plovila i uz zapovjednika brodice bila su tri člana posade. Dva člana posade bili su stranci, a treći je bio zet zapovjednika brodice.

Vremenski pritisak: kako nikoga ne bi iznevjerio, zapovjednik brodice odlučio je biti na sudu tijekom dana, a otići ribariti tijekom noći. Uspijevao je osigurati si oko dva sata sna na dan i unatoč tome što su bili upoznati sa situacijom, vlasnici plovila nisu učinili ništa kako bi smanjili količinu njegova posla.

Dogodilo se neizbježno: nakon četiri dana zapovjednik brodice zaspao je u kormilarnici dok se plovilo vraćalo u luku na kraju noćne plovidbe. Cijela posada bila je na zaštitnoj palubi obrađujući kozice, automatski pilot bio je uključen i plovilo se kretalo preko plovidbenog puta prema luci – kojim se koriste trajekti velike brzine – i udarilo u dobro označenu izoliranu stijenu oko pola milje od luke.

Nema ozlijeđenih, samo velik trošak: srećom nitko nije bio ozlijeđen, a plovilo se zaglavilo na stijeni. Plovilo je bilo teško oštećeno i popravci su bili takvi da je nekoliko tjedana bilo izvan uporabe.

OPASNOSTI

Pretjerana količina posla dovela je do zamora.

Ribolovna sezona i vlasnik stavili su prevelik pritisak na zapovjednika brodice.

Nema ugrađenog alarma straže.

OBRAMBENE MJERE

Odgovarajući odmor mora biti dio vašeg plana s popisa provjere prije svake ribolovne plovidbe.

Cijela posada mora nositi OPN.

POUKE

- Zamor je nešto što se ne može zanemarivati. Kumulativni zamor se nakuplja i svi na plovilu izloženi su riziku.
- Alarm straže mogao je spriječiti incident, no to nije zamjena za odgovarajući odmor.
- Vlasnici plovila bili su svjesni pritiska na zapovjednika plovila, no svejedno su mu dopustili da nastavi ribariti ne učinivši ništa da smanje njegovo radno opterećenje. Mogao je biti zaposlen zamjenski zapovjednik brodice.
- Manjak odmora koštao je puno u obliku popravka plovila i izgubljenog vremena za ribarenje. Mogao je vrlo lako dovesti do gubitka života.

NEMOJTE UČITI NA TEŽI NAČIN

ČUVAJ SE VOJA!

Spuštanje vrša zaista je opasno.

Držite se podalje od užeta koje vijuga preko palube!

INCIDENT I POSLJEDICE

Zahvaćen užetom: dva člana posade tek su počela spuštati niz vrša kada je stopalo jednog od njih zahvaćeno vojem užeta. Dok ga je povlačilo prema stranici plovila, viknuo je i zapovjednik brodice u kormilarnici brzo je pokrenuo vožnju plovilom unatrag kako bi otklonio dio opterećenja s užeta. To je omogućilo da drugi član posade zgrabi tog čovjeka koji je bio u stvarnoj opasnosti da ga uže odvuče s broda. Prvi je potom uspio ukloniti uže s noge potonjega jer je zapovjednik broda manevrirao brodom tako da ukloni težinu s užeta za vrše.

Ozlijeđen, ali siguran: čovjek je pretrpio jake kontuzije stopala i moralo ga se evakuirati zračnim prijevozom s plovila radi medicinske pomoći. Nitko od ljudi (na palubi) nije nosio osobnu plutajuću napravu u trenutku incidenta.

OPASNOSTI

Nema razmaka između užeta i posade.

Nitko ne nosi OPN.

OBRAMBENE MJERE

Zapovjednik broda mora održavati vizualni kontakt sa svim aktivnostima na palubi.

Procjena rizika kako bi se razmotrile zaštitne mjere na palubi (trebala je biti ugrađena prepreka između užeta i posade).

Cijela posada mora nositi OPN dok radi na palubi.

POUKE

- Ovaj je ribar preživio događaj nakon što ga je zahvatio voj užeta pri spuštanju alata.
- Život su mu spasile brze reakcije zapovjednika brodice i člana posade.
- Planirajte operacije na plovilu tako da razdvojite članove posade od opasnosti.
- Imajte plan aktivnosti koje ćete poduzeti u takvim kriznim situacijama.
- Tijekom rada na palubi treba nositi osobne plutajuće naprave.

NEMOJTE UČITI NA TEŽI NAČIN

SLIJED DOGAĐAJA ILI MOŽDA SLIJED NEUSPJEHA?

U uvjetima teškog mora nema prostora za neuspjeh. Kvar motora može dovesti do plavljenja, prevrtanja i smrti.

INCIDENT I POSLJEDICE

Tijekom povratka s ribarske plovodbe u uvjetima teškog mora, motor se pokvario i izgubljen je pogon.

Prevrtanje: bez pogona plovilo je plutalo bokom prema valovima, snažno se valjajući i primajući velike količine vode koju nije bilo moguće izbaciti crpkama. Kada je količina vode premašila stabilnost plovila, ono se prevrnulo.

Utapanje: od četiri čovjeka na plovilu samo je JEDAN uspio doplivati do obale, a preostala trojica su se utopila. Nitko nije nosio prsluk za spašavanje, a dvije od tri plutače za spašavanje koje je plovilo imalo bile su privezane i nisu slobodno plutale.

OPASNOSTI

Nema plana održavanja motora.

Nema načina sidrenja.

Nitko ne nosi OPN.

Nema načina uporabe plutajućeg sidra kako bi se pramac okrenuo u vjetar.

OBRAMBENE MJERE

Imajte raspored održavanja motora i primjenjujte ga.

Imajte splav i opremu za spašavanje na plovilu.

Cijela posada mora nositi OPN.

POUKE

Početni kvar motora doveo je do ozbiljnije situacije koja je dovela do triju smrti. Možda je prvi propust bilo održavanje motora koje je dovelo do kvara motora. Neke od pouka koje treba razmotriti su:

- Redovito održavajte motor i povezanu opremu.
- Sve osobe moraju nositi osobnu plutajuću napravu.
- Sidro ili plutajuće sidro treba biti dostupno i spremno za uporabu.
- Osigurajte da odljevi budu prohodni i sva vodotijesna vrata i grotla zatvorena.
- Imajte na plovilu crpku za krizne uvjete i budite osposobljeni za njenu uporabu.
- Nosite splav i druge predmete za spašavanje.

NEMOJTE UČITI NA TEŽI NAČIN

KONTROLIRAJTE TERETE KOJI SE NJIŠU

Kada nisu učvršćeni, ovješeni tereti mogu prouzročiti tešku nesreću, čak i za lijepog vremena!

IV-1. Vreća koja se njiše (Francisco Javier Vazquez Alvarez © European Union)

INCIDENT I POSLJEDICE

Krmena kočarica duga 14 m, s tročlanom posadom, lovila je škampe 20 milja od obale. Mirni uvjeti: kasno poslijepodne u lipnju pri vrlo mirnim uvjetima mora posada je izvlačila posljednji ulov toga dana. Zapovjednik brodarice bio je u kormilarnici i iz nje je upravljao visećim mrežnim vitlom, a dva člana posade bila su na palubi kako bi rukovali kočom. Kako je bilo očigledno da je ulov malen (oko 150 kg), kočica je jednostavno namotana na mrežno vitlo i vreća (sak) je ovješena na mrežno vitlo nad palubom. Dok je vreća visjela između vitla i palube, jedan od dva člana posade krenuo je odvezati čvor saka kako bi ispraznio ulov na palubu.

Neočekivano: more je bilo poput ulja i praktički nije bilo valjanja, no pramčani val kočarice u prolazu izazvao je neočekivano naglo kretanje plovila i vreća se zanjihala udarivši i odbacivši tog čovjeka unatrag. Snažno je udario glavom o linicu i od toga je izgubio svijest. Poslije mu je dijagnosticirana ozljeda glave.

OPASNOSTI

Neočekivani val od kočarice koja prolazi u blizini.

OBRAMBENE MJERE

Upozorite one koji rade na palubi na sva plovila u prolazu.

Nosite OZO i OPN.

POUKE

- Prije isplovljavanja učvrstite svaki teret koji se može micati uslijed kretanja plovila.
- Ugradite odgovarajuća sredstva kojima se ograničava njihanje vreće.
- Sustav, kao što je kuka s kliznom čakljom, omogućava otvaranje saka s udaljenosti.
- U lošim vremenskim uvjetima spustite vreću na palubu prije nego što je otvorite.
- Dok radite na palubi kočarice ili plovila za ribolov dredžom, uvijek nosite sigurnosnu opremu koja štiti vašu glavu ako padnete ili vas nešto udari.
- U dobrom vremenskim uvjetima kormilar treba upozoriti posadu na nagla gibanja plovila koja uzrokuju plovila u prolazu.

NEMOJTE UČITI NA TEŽI NAČIN

ZAUSTAVLJANJE U NUŽDI I LOKALNI UREĐAJI ZA UPRAVLJANJE

Ako operater ne može jasno vidjeti posadu koja radi u blizini mrežnog vitla, treba ugraditi lokalni uređaj za upravljanje ili prekidač za zaustavljanje u nuždi na mjestu gdje ga lako mogu dosegnuti uključene osobe.

INCIDENT I POSLJEDICE

Plovilo, 14 m duga krmena kočarica sa zaštitnom palubom i posadom od pet članova, ribarilo je dva dana kada je nastupio incident u 6:00, netom prije izlaska sunca.

Mladi član posade: zapovjednik brodice upravljao je mrežnim vitlom sa zapovjednog mosta izvlačeći koću. Četiri člana posade bila su na ribolovnoj palubi, po dvojica sa svake strane mrežnog vitla, vodeći koću na bubanj. Mladi član posade, sa samo dva mjeseca iskustva, bio je na lijevoj strani plovila s još jednim članom posade. Taj se zadatak nije smatrao posebno teškim ili opasnim, stoga se nije razmišljalo o manjku iskustva mladog člana posade.

Zahvaćen mrežom: porubnik i mrežni teg kočice dolazili su na bubanj kada je, dok je gurajući mrežu poprijeko, mladi član posade zapeo rukom u mrežu, koja je bila jako napeta pod opterećenjem: stoga ga je mreža povukla prema bubnju.

Nema saznanja: zbog bučnog okruženja, zapovjednik brodice nije čuo povike i zbog loše vidljivosti koju je imao na ribolovnu palubu, nije odmah zaustavio bubanj. Posljedično, mladom je članu posade slomljena ruka.

OPASNOSTI

Loša vidljivost s upravljačkog položaja.

Bučno okruženje.

OBRAMBENE MJERE

Postavite prekidač za zaustavljanje u nuždi.

Osigurajte odgovarajuće osposobljavanje i upozorite na opasnosti.

Nadzirite i pomažite u radu neiskusnoj posadi.

Uspostavite jasne komunikacije između kormilarnice i posade na palubi.

POUKE

U vezi s plovilom:

- Ako se mrežnim vitlom upravlja iz kormilarnice, mora postojati dobra vidljivost članova posade koji rukuju ribolovnim alatom.
- Treba postojati dobra komunikacija između kormilarnice i palube.
- Ako vidljivost iz kormilarnice nije dobra, treba postaviti dodatni uređaj za upravljanje u blizini mrežnog vitla gdje će osoba koja njime rukuje imati dobru preglednost.

U vezi s posadom:

- Posada ne treba rukovati mrežama preblizu mrežnog vitla; ako je takva intervencija potrebna, neka je izvrši iskusni član posade.
- Prekidač za zaustavljanje u nuždi treba postaviti tamo gdje će ga osobe uključene u rukovanje mrežom lako dosegnuti.
- Kapacitet bubnjeva treba biti odgovarajući za mreže pospremljene na njih.
- Pitanja buke i rasvjete treba u cijelosti razmotriti u fazi projektiranja plovila.
- Uputite i uvjerite posadu da u pogledu sigurnosti ne postoje manje bitni zadaci u radu s ribolovnim alatom.

NEMOJTE UČITI NA TEŽI NAČIN
VODITE RAČUNA DA IMATE DOVOLJNO GORIVA PRIJE NEGO ŠTO ISPLOVITE!

Provjerite gorivo i vodite brigu o tome da ga je dovoljno za vašu planiranu plovidbu, uz pričuvu za slučaj da se nešto dogodi i da morate produžiti plovidbu. Osigurajte da motor neće ostati bez goriva kada ga trebate.

INCIDENT I POSLJEDICE

Dva kvalificirana ronioca u devet metara dugom plovilu bavila su se lovom na puževe i ručno su prikupljali puževe *Rapana venosa* uz opskrbu zrakom s površine. Životni im je stil bio naporan, no sezona je dobro napredovala i prethodnog su dana u luci iskricali 300 kg puževa. Sljedećeg dana sreli su se i napustili luku do 7:00 ujutro kako bi otplovili do ribolovnog područja, oko tri sata daleko od luke.

U spremniku je bilo dovoljno goriva za jedan dan i na palubi je bio pričuvni spremnik koji nije bio priključen na motor. Usidrili su plovilo i pripremili se za ronjenje.

U svakom je trenutku ronio samo jedan čovjek dok ga je drugi opskrbljivao zrakom. Taj dan očekivan je jak vjetar, no nakon nekoliko sati ribarenja obojica su odlučila ribariti na stjenovitijem mjestu u blizini obalnog grebena.

Potrošeno je više goriva: trebalo im je tri sata da dođu i ronili su na smjene. Do 17:35 postalo je oblačno i njihova je lokacija bila jako izložena vjetru. Čovjek u plovilu signalizirao je onome pod vodom, koristeći se crijevom za zrak, da izroni. Istodobno, motor se zaustavio jer je ostao bez goriva, a prazan je spremnik omogućio prodor zraka u vod za gorivo. Napunio je spremnik gorivom iz pričuve, no motor se nije mogao pokrenuti jer je vod goriva trebalo odzračiti.

Oranje sidra: ronilac se vratio na površinu i popeo natrag na plovilo koje se sada kretalo prema stijenama na obali. Pokušali su povlačiti se po sidru, no počela je strujati snažna plima i prouzročila je da sidro ore i plovilo udari u stijene. Uspjeli su poslati poruku s oznakom MAYDAY pomoću VHF-a te su skočili u more i otplivali na obalu. Obojica su ostali neozlijeđeni!

OPASNOSTI

Promjene ribolovne plovidbe bez pravilnog razmišljanja o pogonskom gorivu.

OBRAMBENE MJERE

Postavite mjerač količine goriva.

POUKE

- Provjeravajte gorivo i vodite brigu o tome da uvijek postoji zaliha.
(Brojni su pozivi u nuždi s plovila koja su ostala bez goriva ili im je gorivo onečišćeno.)
- Redovito provjeravajte i čistite filtre goriva.

NEMOJTE UČITI NA TEŽI NAČIN
ZADRŽITE SVOJA STOPALA NA PALUBI

Linice i ograde učinkovito vas štite od pada u more samo ako se sve aktivnosti mogu izvršavati dok ste s obje noge na palubi!

INCIDENT I POSLJEDICE

Ribolov velikom brzinom: kočarica / plovilo za ribolov dredžom dugo 13 m s tročlanom posadom lovilo je školjke u zaljevu St Brieuc. U skladu s upravljanjem ribarstvom u tom području ribolov je dopušten tijekom vrlo kratkog razdoblja svakog dana samo 45 minuta, što dovodi do vrlo brzih sljedova izvlačenja/praznjenja/spuštanja dredže.

Dredža postavljena na razmu: u prosincu tijekom kasnog prijepodneva plovilo je vuklo dvije „Britton” dredže. Te se dredže sastoje od metalnog okvira koji nose zupce koji grebu morsko dno, a iza njih slijedi vreća u koju se skupljaju školjke. Nakon što je izvučena na površinu, dredža je dovučena do boka plovila i pohranjena tako da su zupci na vrhu linice, a vreća sa školjkama izvan linice.

Posezanje na veliku udaljenost: praksa je bila da se, radi praznjenja ulova, član posade popne na dredžu kako bi zakvačio užu za podizanje na dno vreće kako bi se ulov podigao i ispustio na palubu. Dok je to radio, taj čovjek nije bio privezan i niti jedna noga nije imala nikakav oslonac. Tog jutra neočekivano gibanje plovila prouzročilo je njegov pad u more.

Nema ozlijeđenih, ali puno sreće: srećom, tijekom rukovanja dredžama prijenos snage motora odvojen je kvačilom i taj član posade nosio je OPN. Stoga su ga njegove kolege uspjele brzo podići na plovilo i incident nije imao dramatičnih posljedica.

OPASNOSTI

Nema sigurnog načina praznjenja vreća.

OBRAMBENE MJERE

Osigurajte odgovarajuća sredstva za dizanje vreća radi praznjenja.
Nosite OPN.

POUKE

- Upotrebljavajte dredže koje se prazne s dna, gdje to alat za podizanje koji se nalazi na plovilu omogućava.
- Ako se mogu upotrebljavati samo dredže koje se prazne s vrha, užu za podizanje treba biti povezano s dna vreće do pristupačne točke na vrhu dredže tako da se užu za podizanje može zakvačiti na siguran način.
- Uvijek nosite odgovarajuću osobnu plutajuću napravu i na plovilu treba biti utvrđen plan izvlačenja ljudi iz mora.
- Treba izbjegavati zahtjeve upravljanja ribarskim područjima koji stvaraju velik vremenski pritisak i dovode do pretjerano brzih radova.

NEMOJTE UČITI NA TEŽI NAČIN
NAKON PREINAKA, JE LI VAŠE PLOVILO JOŠ UVIJEK STABILNO?

Dodavanje težine iznad palube, primjerice mosne dizalice, većeg vitla ili mrežnog vitla, smanjit će stabilnost vašeg plovila. Slično tome, nošenje ribolovnog alata na palubi, osobito ako je on složen u visinu, smanjit će sposobnost vašeg plovila da se odupire prevrtanju. U svakom trenutku razmišljajte o stabilnosti svojeg plovila i ne dopustite nakupljanje prekomjerne težine iznad palube.

INCIDENT I POSLJEDICE

Malo plovilo u ribolovu vršama: plovilo od GRP-a dugo 8,29 m, opremljeno za ribolov vršama i kočarenje, s tročlanom posadom ribarilo je vršama pred južnom irskom obalom. Vremenski uvjeti bili su razumni, vjetar snage 4–5 i malo do umjereno valovito. Oko 15:00, nakon što je izvuklo tri niza vrša i unijelo ih na plovilo, uputilo se na novo područje kako bi spustilo vrše.

„Naginje se na bok”: uz tri niza vrša naslaganih u visinu na lijevoj strani plovila nalazilo se oko devet kutija rakova složenih po dvije ili tri u visinu na desnoj strani. Jedan član posade viknuo je upozorenje „naginje se na bok” i zapovjednik brodice isključio je prijenos pogona te izišao iz kormilarnice. Plovilo se naginjalo nalijevo i posada je zgrabila nekoliko vrša i bacila ih na desnu stranu nastojeći ispraviti plovilo. Premjestili su tek približno četiri vrše kada je član posade viknuo novo upozorenje, „silazite, prevrće se”, i zgrabio dvije osobne plutajuće naprave (OPN) iz kormilarnice – za sebe i zapovjednika brodice. Treći član posade već je nosio OPN.

Prevrtla se: član posade koji je nosio OPN pridržao se za vitlo za izvlačenje vrša na desnoj strani dok se plovilo prevrtalo na lijevu stranu i uspio se popeti na trup ne smočivši se. Sjetio se kako je vidio zapovjednika brodice i drugog člana posade u blizini kormilarnice dok se plovilo prevrtalo, a obojica su imali OPN preko ruku. Taj član posade pojavio se na površini i uz pomoć se popeo na prevrnuti trup, no zapovjednika brodice nije bilo nigdje.

Četiri sata na trupu: dva člana posade sjedila su na trupu oko četiri sata dok je plovilo postupno tonulo krmom. Oko 19:00 više nisu mogli ostati na trupu i morali su ući u vodu. Obojica su nosila svoj OPN i međusobno su se povezali užetom te upotrijebili plovke s mreža za dodatni uzgon. Splav za spašavanje koju je plovilo nosilo nije se tijekom tog vremena digla na površinu.

Traganje i spašavanje: u 17:54 lokalna postaja plovila za spašavanje obavijestila je Središte za koordinaciju spašavanja na moru (*Maritime Rescue Coordination Centre*) da jedno plovilo kasni u povratku pa je poslan helikopter da ga traži i emitirana je poruka s oznakom PAN u 18:08. Oznaka poruke PAN promijenjena je u MAYDAY u 18:41 i počela je puna misija traganja i spašavanja koja se koncentrirala na područje gdje je plovilo posljednji put viđeno.

Pronalazi ih ribarsko plovilo: u 21:34 ribarsko plovilo primijetilo je dva čovjeka u vodi i pokupilo ih. Prebačeni su na plovilo za spašavanje i potom u bolnicu vozilom hitne pomoći. Nažalost, jedan od njih, koji je bio u teškom stanju kada je pronađen, nije preživio.

Tijekom noći: potraga za zapovjednikom nastavila se cijelu noć, no nije pronađen. Olupina plovila pronađena je prema pojavi masne mrlje i krhotina na površini.

Lokalni ronilac pogiba: vrlo iskusni lokalni ronilac nažalost je izgubio život u nezgodi pri ronjenju dok je tražio zapovjednika brodice dva dana poslije.

Izvučeno plovilo: plovilo je izvučeno u operaciji spašavanja kako bi se incident mogao istraživati.

OPASNOSTI

Promjene koje utječu na stabilnost plovila bez odobrenja tijela vlasti.

Prekomjeran broj vrša.

Nema hidrostatskog otpuštanja EPIRB-a i splavi za spašavanje.

Isključen alarm kaljužnog sustava.

OBRAMBENE MJERE

Procijenite stabilnost plovila ako se naprave preinake.

Osigurajte da se oprema za spašavanje lako otpušta.

Nosite OPN.

Osigurajte da alarm kaljužnog sustava radi.

POUKE

U vezi s plovilom:

iz istrage je zaključeno sljedeće.

- Razlog prevrtanja bila je kombinacija čimbenika:
 - Preopterećenje plovila teškim vitlom, mrežama, opremom za kočarenje, velikim brojem vrša i ulovom.
 - Plovilo je imalo vrlo loš profil stabilnosti u vrijeme incidenta.
 - Posada nije otkrila da se voda nakuplja u strojnom prostoru uslijed curenja tijekom rada zato što je alarm kaljužnog sustava bio isključen.
- Napravljene su preinake plovila nakon pregleda sukladnosti s irskim propisima (*Irish Code of Practice*). Te promjene ipak nisu dojavljene tijelu koje obavlja preglede i stoga je postojala opasnost u pogledu stabilnosti.
- Brzo prevrtanje nije dalo dovoljno vremena za slanje radioporuke, spuštanje splavi za spašavanje ili aktiviranje EPIRB-a.
- Da su EPIRB i splav za spašavanje bili otpušteni, moglo se spasiti više života.
- Cijela posada treba imati naprave dok radi na palubi.

NEMOJTE UČITI NA TEŽI NAČIN

MJERE OPREZA PROTIV POŽARA, JESU LI VAŠE ODGOVARAJUĆE?

Jesu li električna oprema i ožičenje u redu? Imate li ugrađene detektore dima i požara? Imate li materijal i obuku za gašenje požara i poduzimanje pravih mjera?

INCIDENT I POSLJEDICE

11,6 metara dugo plovilo za ribarenje košarama za jastoge premještalo je košare u novo područje i nakon što je već izvuklo i pospremilo 370 košara na plovilu, pripremalo se pokupiti posljednji niz od 90 košara kada je otkriven požar u strojarnici.

Nema alarmnog sustava: plovilo nije bilo opremljeno detektorima požara ili dima i požar je otkriven tek kada se dim probio iz strojarnice u prostor za smještaj. Zapovjednik brodice otvorio je grotlo strojarnice u kormilarnici i suočio se s gustim nadražujućim dimom koji je odmah ispunio kormilarnicu.

Grotlo prostora za smještaj ostavljeno otvoreno: zapovjednik brodice odmah je zatvorio grotlo strojarnice, a dva člana posade evakuirali su se iz prostora za smještaj kroz kormilarnicu, no ostavili su otvoreno grotlo, što je omogućilo da se kormilarnica i dalje puni dimom. To je onemogućilo zapovjedniku brodice da upotrijebi VHF radio ili priđe bakljama za slučaj nužde.

Napuštanje plovila: zapovjednik brodice nije bio siguran koji je opseg požara, no smatrao je da je izvan njegove kontrole. Bio je jako zabrinut zbog plinskih boca pohranjenih na palubi iznad požara, no nije ih mogao ukloniti zato što su košare bile složene u visinu uokolo kormilarnice. Splav za spašavanje bila je pohranjena na vrhu kormilarnice i posada se morala popeti na vrh košara kako bi je spustila. Srećom, more je bilo vrlo mirno i uspjeli su to napraviti bez padova. Prsluci za spašavanje bili su spremni u prostoru za smještaj i nije im se moglo prići zbog dima.

Kontaktirana obalna straža: zapovjednik brodice ponovno je pokušao ući u kormilarnicu kako bi upotrijebio radio, no to je bilo nemoguće zbog dima. Srećom uspio je upotrijebiti svoj mobilni telefon kako bi kontaktirao obalnu stražu i rekao im je da on i dva člana posade prelaze u splav za spašavanje.

Izvuklo ih je ribarsko plovilo: obalna straža upozorila je plovila u tom području i obližnje ribarsko plovilo uspjelo je brzo pokupiti njih trojicu. Plovilo za ribarenje košarama za jastoge odvučeno je u luku gdje ga je dočekala lokalna vatrogasna postrojba koja se ukrcala na nj i ugasila požar.

OPASNOSTI

Loše održavan električni sustav.

Nema detektora požara ili dima.

Grotla ostavljena otvorena.

Ograničen pristup splavi za spašavanje.

Ne radi sustav raspršivača.

Posada nije upoznata sa smještajem protupožarne opreme.

OBRAMBENE MJERE

Osigurajte da posada zna što treba učiniti u kriznim situacijama i provodite vježbe.

Provedite odgovarajući plan održavanja.

Nosite OPN.

POUKE

- Istraga je pokazala da je požar vjerojatno prouzročila neispravna električna oprema i da je preopterećenje dovelo do požara na kabelima na drvenoj pregradi između strojarnice i prostora za smještaj.
- Smatralo se da su električni sustavi na plovilu u lošem stanju.
- Da je bio ugrađen sustav za otkrivanje požara/dima u strojarnici i prostoru za smještaj, požar bi vjerojatno prije bio otkriven i tada bi moglo biti dovoljno vremena za gašenje požara.
- Ostavljanje grotla prostora za smještaj otvorenim omogućilo je da dim nastavi ispunjavati kormilarnicu i to je spriječilo pristup radiju.
- Ne može se osloniti na uporabu mobilnog telefona za uzbuđivanje službi za spašavanje jer signal često nije dostupan.
- Sustav raspršivača vode ugrađen je u strojarnicu, no zapovjednik brodice i posada nisu bili upoznati s njegovim radom.
- Sustav raspršivača napajala je crpka za pranje palube s ventilom za odabir sustava raspršivača ili pranja palube. Ipak, ručica za ventil nalazila se u prostoru za smještaj, a utvrđeno je da je ventil zaglavljnjen u položaju za pranje palube.
- Količina košara naslaganih po plovilu sprečavala je pristup ventilu sustava raspršivača i plinskim bocama i jako je otežala spuštanje splavi za spašavanje.
- Broj košara nošenih na plovilu i sлагanih u visinu ozbiljno bi ugrožavao stabilnost plovila.
- Prsluci za spašavanje trebaju biti pohranjeni tamo gdje su lako dostupni u kriznim situacijama.
- Tijekom rada na palubi treba nositi osobne plutajuće naprave (OPN).
- Zapovjednik brodice i posada nedavno su počeli raditi na plovilu i nisu bili upoznati s materijalom na plovilu. Trebali su međusobno razgovarati o mogućim kriznim situacijama i osigurati da točno znaju koja je oprema dostupna i gdje se nalazi.
- Trebalo je provesti vježbe kako bi se osiguralo da sve radi i da sve osobe znaju što trebaju činiti.
- Trebalo je provesti procjene rizika.

NEMOJTE UČITI NA TEŽI NAČIN

**NEMA NIKOGA DA POMOGNE — SVE OVISI O VAMA!
BUDITE PRIPREMLJENI I UČINITE TO PRAVILNO!**

Rad sa samo jednim članom posade nikada se ne može smatrati sigurnim, no ako to zaista morate raditi, pripremite se i opremite svoje plovilo kako bi ono bilo sigurno koliko je to moguće.

INCIDENT I POSLJEDICE

9,98 m dugo drveno plovilo kočarilo je loveći kozice kada je vrlo iskusnog zapovjednika brodice koji je radio sam na tom plovilu zahvatilo vitlo.

Raspored: plovilo je imalo naprijed postavljenu kormilarnicu s vitlom i mrežnim vitlom postavljenim iznad nje, iza kormilarnice, s upravljačkim uređajem na prednjoj strani vitla. Vitlo je pokretao poseban mali dizelski motor.

Drugo izvlačenje ulova: zapovjednik brodice još je razvrstavao ulov od prvog izvlačenja kada je počeo ponovno izvlačiti ulov. Nakon što je pokrenuo vitlo da izvlači ulov, vratio se u prostor iza vitla kako bi završio pospremanje ulova u kutije.

Izgubio je ravnotežu nad kutijom za ribu i pao je na lijevo uže, pri čemu je rukav njegove vodonepropusne jakne zahvaćen spojnim okovom užeta, a on je povučen u vitlo. Rukav je bio prikliješten u užetu na vitlu od orukvice do vrata. Bio je pritisnut na palubu ispod vitla, no srećom, opterećenje na vitlu zagušilo je mali motor koji ga je pokretao, a zapovjednik brodice ostao je prikliješten pod vitlom trpeći veliku bol.

Prošlo je devet sati dok je ležao prikliješten. Smračivalo se i shvatio je da plovilo može otplutati na stijene. Pomoć nije dolazila pa se on u očaju ponovno pokušao osloboditi i konačno je uspio poderati vodonepropusnu jaknu oslobodivši prvo glavu, a potom i ostatak tijela. Zadobio je ozljede ramena, lica i rebara, no uspio je doći u kormilarnicu i pozvati pomoć.

Stiglo je plovilo za spašavanje s liječnikom i zapovjednik brodice ubrzo je bio u bolnici. Poslije se u potpunosti oporavio.

INCIDENT I POSLJEDICE

6,24 m dugim plovilom za ribarenje vršama upravljao je, kao jedini član posade, zapovjednik brodice sa 17 godina iskustva u toj vrsti ribolova. Plovilo je ribarilo uz istočnu obalu Škotske i koristilo je nizove od 20 vrša. Plovilo je napustilo luku u 7:30 radi uobičajenog ribarenja tog dana. Zapovjednik brodice razgovarao je sa suprugom s pomoću VHF-a u 9:30 i to je bio posljednji kontakt s plovilom.

Zabrinuta supruga: kasno poslijepodne, kako se ribar nije vratio, njegova je supruga kontaktirala drugog ribara kako bi ga pitala ima li kakvih informacija. Nakon pokušaja stupanja u vezu s plovilom preko VHF-a i mobilnog telefona, pozvana je obalna straža.

Primijećeno svjetlo: ribar je prijavio da je vidio svjetlo na položaju prema istoku, koje je pošao istražiti i u tom je smjeru također upućen brod za spašavanje. To je bilo nestalo plovilo, no na njemu nije bilo nikoga.

Usidreno vršama: vrša je bila zaglavljena u lijevoj zjevači ispred kormilarnice, pri čemu je uže vrše vodilo u vodu. Ribar je preuzeo uže na svoje plovilo i izvukao 17 vrša koje su bile u vodi. Ipak, tijelo zapovjednika brodice nije bilo zapleteno u uže.

Nastavak traganja: plovilo je odvedeno natrag u luku i traganje za zapovjednikom brodice nastavilo se do 23:00 i ponovno sljedećeg dana, dok nije prekinuto u 16:00.

Tijelo zapovjednika brodice nije pronađeno. Obično nije nosio prsluk za spašavanje niti ikakav oblik osobne plutajuće naprave.

POUKE

- Oba ova incidenta ukazuju na najveću opasnost upravljanja plovilom kao jedini član posade; nema nikoga da pomogne i nitko ne zna da trebate pomoć. Prepušteni ste sami sebi!
- Zapovjednik brodice priklješten pod vitlo imao je puno sreće da preživi i ispriča što se dogodilo.
- Postavljanje vitla da izvlači ulov i potom nastavljajući razvrstavanje ulova služilo je da mu uštedi vrijeme, no to ga je stavilo u položaj iz kojega nije mogao brzo dosegnuti upravljački uređaj ako bi mu zatrebao.
- Paluba je bila zakrčena kutijama za razvrstavanje ulova i to je dovelo do gubitka ravnoteže.
- Kod drugog incidenta ne znamo što se dogodilo, no sumnja se da je zapovjednik brodice pao u more ili ga je vrša gurnula u more dok ju je spuštao.

UVIJEK RIBARITE S JOŠ NEKIM, NO AKO ODLUČITE RIBARITI SAMI, PODUZMITE SVE SIGURNOSNE MJERE OPREZA.

Modul V • Procjena rizika

1. UVOD
2. OSNOVNI POJMOVI
3. PET KORAKA ZA PROCJENU RIZIKA NA VAŠEM PLOVILU
4. POLITIKA SIGURNOSTI ZA SIGURNOST PLOVILA
5. PISANJE PROCJENE RIZIKA
6. VODIČ ZA PROCJENU MINIMALNOG RIZIKA

PROCJENA RIZIKA

Zašto je ona nužna?	Kako biste radne situacije učinili sigurnima, nužno je razmisliti o mogućim opasnostima ili prijetnjama i pokušati ih spriječiti ili zaštititi se od njih. To je poznato kao procjena rizika i ljudi je neformalno stalno rade donoseći posudbe, „važuci posao”. Formalna procjena rizika u pismenom obliku zahtijeva se europskom okvirnom direktivom i države su uvele zakonodavstvo za izvršavanje procjena rizika na svim radnim mjestima, uključujući ribarenje.
Tko je odgovoran za procjenu rizika?	U radnim situacijama u kojima su osobe zaposlene poslodavac je odgovoran za osiguravanje sigurnog radnog mjesta i on mora provesti procjenu rizika kako bi provjerio i potvrdio da je radno mjesto sigurno.
Tko je odgovoran za procjenu rizika na vašem ribarskom plovilu?	U ribarstvu radno mjesto je plovilo i zapovjednik brodice često je poslodavac. Zapovjednik brodice ne mora biti vlasnik plovila, a u tom slučaju odgovornost je vlasnika da osigura provedbu procjene rizika. Zapovjednik brodice je, kao osoba odgovorna za rad plovila, najprikladnija osoba za provedbu procjene rizika, no osoba s kontrolom upravljanja ploviлом, vlasnik, ima sveukupnu odgovornost.
Je li ribar s udjelom u poslovanju zaposlena osoba?	U brojnim primjerima ribari rade na plovilu na temelju primitka dijela prihoda plovila. Nacionalnim propisima država članica EU-a za potrebe zaštite zdravlja i sigurnosti mogu se kategorizirati kao zaposlenici. Bez obzira na njihovu kategorizaciju na temelju nacionalnog zakonodavstva dobra je praksa smatrati ih zaposlenicima za potrebe zaštite zdravlja i sigurnosti i stoga ih treba obuhvatiti svim preventivnim i zaštitnim mjerama koje utvrdi osoba/organizacija koja ima kontrolni udjel u plovilu. Ta osoba/organizacija mora osigurati provedbu procjene rizika.
Ribari koji rade kao jedini članovi posade (samozaposlene osobe)	Ako ste vlasnik plovila i sami radite na njemu, trebate provesti procjenu rizika. Ipak, ako upravljate ploviлом za drugu osobu koja je vlasnik plovila, ta je osoba odgovorna za vaše radno mjesto i potrebno je provesti procjenu rizika. Opet, ako je plovilo vaše i samo vi radite na njemu, procjena rizika obvezna je zbog vaše sigurnosti i sigurnosti svih onih koji bi mogli biti uključeni u njegovo održavanje ili koji samo prelaze preko njega na drugo plovilo. Ako radite sami, bitno je da razmotrite zalihe materijala za potrebe sigurnosti (vidjeti modul I. odjeljak 18.)

OSNOVE PROCJENE RIZIKA

Procjena rizika može biti komplicirana ili prilično jednostavna i smisljena, ovisno o tome što je prikladno u danoj situaciji. Ribarstvo je opasno zato što je radno mjesto na moru, no procjena rizika jedino treba biti jednostavna i razumljiva. U jednostavnoj procjeni rizika upotrebljavaju se različiti pojmovi na način kao u nastavku.

OPASNOST

SVE ŠTO MOŽE PROUZROČITI ŠTETU

Skoro se sve može smatrati opasnošću, no razuman pristup omogućit će vam da odlučite što su stvarne opasnosti, a ne krajnje mogućnosti.

To može biti:

- prepreka preko koje se osoba može spotaknuti;
- sklisko područje palube;
- izostanak rukohvata;
- grotla ostavljena otvorenima;
- rukovatelj vitlom ne može vidjeti članove posade koji rukuju ribolovnim alatom;
- mogućnost pada u more;
- rukovanje ulovom;
- loša rasvjeta u strojarnici;
- osoba koja upravlja plovilom spava;
- visoka razina buke;
- neiskusni član posade;
- nošenje puno alata na palubi.

RIZIK

KOMBINACIJA VJEROJATNOSTI NASTANKA ŠTETE I NJEZINE OZBILJNOSTI

Nešto što ima vrlo ozbiljne posljedice koje će dovesti do trajne ozljede ili smrti, iako je malo vjerojatno da će se to dogoditi, predstavlja ozbiljniji rizik od nečega što je vjerojatno, ali neće prouzročiti previše štete. Trebate biti svjesni ozbiljnih rizika.

POSljedica**KAKO BI OPASNOST MOGLA PROUZROČITI ŠTETU I TKO MOŽE PRETRPJETI ŠTETU?**

Posljedice mogu varirati, poskliznuće/spoticanje/pad mogu prouzročiti nekooliko kontuzija ili čak smrti.

Trebate razmisliti o onome što je razumno moguće; prolazak u blizini vitla može dovesti do pada osobe u vitlo.

Na malom ribarskom plovilu vjerojatno će cjelokupna posada biti izložena riziku ili bi to mogla biti samo jedna osoba koja radi na nekom mjestu, poput časnika stroja.

Ipak, opasnost na palubi može predstavljati opasnost svakoj osobi koja prelazi preko palube, uključujući članove posada drugih plovila.

NADZORNA MJERA**KAKO MOŽETE SMANJITI OPASNOST?**

Koje su utvrđene mjere zaštite? To mogu biti:

- rukohvati;
- štitnici;
- zaštitna oprema;
- upute;
- osposobljavanje;
- različite metode rada;
- poboljšana oprema;
- stručna provjera stabilnosti
- itd.

DALJNJE MJERE**ŠTO KANITTE UČINITI ZA SMANJENJE PREOSTALIH RIZIKA?**

Nakon što ste razmotrili opasnost i NADZORNE mjere (mjere zaštite) koje su utvrđene radi smanjivanja opasnosti ili zaštite od nje, trebate razmisliti postoji li još uvijek rizik i opravdava li daljnje mjere.

PROCJENA RIZIKA – SVRHA

Svrha je procjene rizika osigurati da radno mjesto bude sigurno za sve uključene osobe.

3. PET KORAKA ZA PROCJENU RIZIKA NA VAŠEM PLOVILU

1. KORAK

- Prošećite uokolo i napravite popis opasnosti na svojem plovilu.
- Provjerite rizike predstavljene u svim modulima ovog Vodiča.
- Uključite svoju posadu u prepoznavanje opasnosti.

Treba uzeti u obzir svačiju sigurnost

Potražite opasnosti na vašem plovilu

2. KORAK

- Razmislite o svim vjerojatnim događajima.
- Mislite na sve mlade i neiskusne članove posade.

Postoji li netko tko nije upoznat s potencijalnom opasnošću?

Identificirajte posljedice – tko može biti ozlijeđen i kako?

3. KORAK

- Izbjegavajte rizike; ocijenite sve rizike koji se ne mogu izbjeći.
- Usvojite dobru praksu i poštujujte priznate norme. (npr. nacionalnih pravnih zahtjeva)

Jesu li utvrđene zaštitne mjere dovoljne i razumne?

Ocijenite rizik – jesu li postojeće nadzorne mjere odgovarajuće?

4. KORAK

- Zapišite procjenu rizika i priopćite ju svim članovima posade.
- Koristite se jednostavnim obrascem i slijedite strukturu predstavljenu u ovom Vodiču.

Uzmite u obzir ozbiljne rizike, ne one trivijalne.

Zabilježite svoje zaključke!

5. KORAK

- Preispitajte svoju procjenu rizika najmanje jedanput godišnje.
- Žurno ju preispitajte ako su načinjene preinake plovila, ako je usvojena nova metoda ribolova ili ako se promijenila posada.
- Napišite posebnu procjenu rizika za posebne slučajeve (npr. mlade osobe, osobe s invalidnošću, trudnice).

Što prije napravite reviziju svoje procjene, to bolje!

Preispitujte svoju procjenu rizika i uvodite promjene ako su potrebne.

4. POLITIKA SIGURNOSTI ZA SIGURNOST PLOVILA

POLITIKA SIGURNOSTI

Razvijanje koherentne sveukupne politike sigurnosti nije samo pravni zahtjev na temelju zakonodavstva EU-a već i važna preventivna sigurnosna mjera.

U nastavku se daje primjer politike. Važno je napraviti dokument poput ovoga u kojemu se vidi sigurnost plovila i određuje odgovorna osoba za održavanje i provedbu te politike.

POLITIKA SIGURNOSTI – PRIMJER

Izjava o politici o zaštiti zdravlja i sigurnosti

Ovo je izjava o politici o zaštiti zdravlja i sigurnosti plovila:

Naša je izjava opće politike:

- osiguravanje odgovarajućeg nadzora rizika za zdravlje i sigurnost koji proistječu iz naših radnih aktivnosti;
- savjetovanje s našim djelatnicima/posadom o pitanjima koja utječu na njihovo zdravlje i sigurnost;
- omogućivanje i održavanje sigurnih postrojenja i opreme;
- osiguravanje sigurnog rukovanja i uporabe tvari;
- osiguravanje informacija, uputa i nadzora djelatnika/posade;
- osiguravanje da svi djelatnici/posada budu kompetentni za obavljanje svojih zadaća i mogućnosti odgovarajućeg osposobljavanja za njih;
- sprečavanje nesreća i narušavanja zdravlja zbog rada;
- održavanje sigurnih i zdravih uvjeta rada i
- preispitivanje i revidiranje ove politike kako je nužno u redovitim intervalima.

Potpis:

Datum:

PREPORUKE ZA ISPUNJAVANJE OBRASCA

Prepoznavanje opasnosti: obično je najbolje uključiti posadu u šetnju plovilom radi rasprave o opasnim područjima na plovilu.

Povezivanje rizika: svaka opasnost sadržava najmanje jedan rizik, a najvjerojatnije puno njih. Rizik je način na koji opasnost može nanijeti ozljedu ili štetu posadi i plovilu.

Nadzorne mjere: smanjivanje rizika je upravo ono na što cilja procjena rizika, a najvažniji je dio provedba nadzornih mjera.

Nadzorne mjere treba razmotriti sljedećim redoslijedom:

Štitnici: oni mogu biti fizički ili implicitni, primjerice štitnik stroja je fizički štitnik, dok je obveza posade da stoji u sigurnom prostoru dok se izvlači alat implicitni štitnik.

Osposobljavanje i postupci: ta vrsta nadzora odnosi se na osiguravanje da svi rade sigurno i imaju dovoljan stupanj osposobljenosti, a popise provjere možete smatrati nadzornom mjerom u tom području.

Osobna zaštitna oprema: odjeća koja se nosi radi zaštite osoba od opasnosti, također dopušta rukovanje opremom na sigurniji način. Primjeri su rukavice kojima se održava toplina ruku i njihova funkcionalnost te zaštitne naočale koje onome koji ih nosi omogućavaju neprekidno promatranje napredovanja u zadaći.

Znakovi: znakovi nisu samo oni koje čitate. Ako je određeni dio površine palube svijetle boje, očito ondje ne treba stajati. Također, svijetlu jasno identificiranu prepreku u visini glave lakše je izbjeći od tamne.

Broj stranice: koristite se Vodičem kao referencom za odabir preporučene nadzorne mjere i u žutom stupcu navedite broj stranice.

Upozorenje: imajte na umu kako ovaj i drugi obrasci predstavljeni u knjizi ne čine konačni popis pristupa procjeni rizika. Ipak, ti vam obrasci mogu pomoći uočiti rizike i ocijeniti posljedice. Preporučujemo vam prihvatiti i ispuniti obrasce; u skladu s vašim potrebama.

UVODNA NAPOMENA

U ovom je odjeljku predstavljen primjer popisa provjera i smjernica za procjenu rizika na vašem plovilu. Kao primjer navodi se šesnaest područja/zadaća/aktivnosti (vidjeti tablice u nastavku). Koristite se popisom provjere i smjericama kao pomoći pri procjeni rizika za vaše plovilo i načina na koji njime upravljate.

Razmislite o svakoj „mogućoj opasnosti” i ako ona nije primjenjiva, upišite „X”.

Po dovršetku procjene stavite znak „√” u predviđeni prostor.

Prazan kvadrat znači da procjena zahtijeva vašu pozornost.

Uzmite u obzir da procjenjujete stanje na vašem plovilu i da vaše odgovarajuće nadzorne mjere mogu biti različite od prijedloga navedenih u ovom Vodiču.

PODRUČJE	ZADAĆA	AKTIVNOST
Plovilo	Kormilarnica	Kočarenje
Posada	Prostor za smještaj/kuhinja	Ribolov vršama
Postupci za krizne situacije	Prostor strojarnice	Ribolov mrežama/parangalom/skosavanjem
Ukrcaj na plovilo i iskrcaj s plovila	Rukovanje ulovom	Ribolov dredžom i kočarenje s gredom
Odjeća	Zamršeni alat i popravljjanje alata	Rad na plovilu
Radovi na održavanju		

PROCJENA RIZIKA NA TEMELJU VODIČA

☐ Procijeniti ☒ Obavljeno ☒ N/P	OPASNOST	RIZIK	NADZORNE MJERE	STRANICA br.
☒	Ukrcaj na plovilo i iskrcaj s plovila	Utapanje – pad u vodu Ozljeđa – pad s ljestava	Budite trijezni u svakom trenutku, neka drugi budu u blizini Izvijestite lučku upravu o neispravnim ljestvama/rasvjeti Radite u skupinama Uporabite osobnu plutajuću napravu/prsluk za spašavanje	37
☒	Buka	Gubitak sluha koji dovodi do gluhoće	Uporabite štitičke za uši Skratite vrijeme izlaganja	54
☒	Spuštanje vrša	Utapanje – odvučen s plovila Ozljeđa – zahvaćen užetom/udaren vršom	Isplanirajte siguran sustav rada Stojte na dovoljnoj udaljenosti od užadi u pokretu Imajte pri ruci nož za krizna stanja Uporabite osobnu plutajuću napravu/prsluk za spašavanje	76
☒	Vitla i užad (ribarenje dredžom i kočom s gredom)	Zgnječenje – odvučen u vitlo Posjekline/poderotine – zbog puknutog užeta/užeta iz kojega su izvučene niti	Prije uporabe ispitajte zaustavljanje u nuždi Ispitajte komunikacije između mjesta uređaja za upravljanje vitlom i palube Provjerite stanje užeta zbog mogućih puknutih/izvučenih niti Budite na sigurnoj udaljenosti	88

PROCJENA RIZIKA NA TEMELJU VODIČA

☐ Procijeniti ☒ Obavljeno ☒ N/P	OPASNOST	RIZIK	NADZORNE MJERE	STRANICA br.
☐	Gubitak stabilnosti			31
☐	Opće radne površine			33
☐	Motrenje			34
☐	Smještaj i kuhinja			35
☐	Prostor strojarnice/skućeni prostori			36
☐	Ukrcaj na plovilo i iskrcaj s plovila			37
☐	Ribarska plovidba			38
☐	Zamršeni alat i popravljanje			39
☐	Radovi na održavanju			40
☐	Radovi na obali			41
☐	Pristajanje			42
☐	Samostalni rad			43

PROCJENA RIZIKA NA TEMELJU VODIČA

☐ Procijeniti ☒ Obavljeno ☒ N/P	OPASNOST	RIZIK	NADZORNE MJERE	STRANICA br.
☐	Neodgovorno ponašanje			46
☐	Sposobnost posade			47
☐	Pitanja i kompetencije			48
☐	Mlade osobe			49
☐	Jezična i kulturološka pitanja			50
☐	Osobna šteta			52
☐	Čovjek u moru			53
☐	Buka			54
☐	Izloženost suncu			57
☐	Izloženost hladnim uvjetima			58
☐	Loše zdravlje			59
☐	Stres i zamor			60

PROCJENA RIZIKA NA TEMELJU VODIČA

☐ Procijeniti ☒ Obavljeno ☒ N/P	OPASNOST	RIZIK	NADZORNE MJERE	STRANICA br.
☐	Ozljede osoba			61
☐	Poskliznuća, spoticanja i padovi			62
☐	Rukovanje ulovom			63
☐	Obrada ulova			64
☐	Kemijsko i biološko			65
☐	Radna sposobnost			66
☐	Ozljede i bolesti			67
☐	(Koćarenje) Vitla, užad, • Povlačni lanci			72
☐	(Koćarenje) • Dizanje vreće • Mrežna vitla itd.			73
☐	Ribolov vršama • Raspored i sustav			75
☐	Ribolov vršama • Spuštanje			76
☐	Ribolov vršama • Izvlačenje			77

PROCJENA RIZIKA NA TEMELJU VODIČA

☐ Procijeniti ☒ Obavljeno ☒ N/P	OPASNOST	RIZIK	NADZORNE MJERE	STRANICA br.
☐	Ribolov vršama • Koloturnik sohe • Pražnjenje i postavljanje mamaca			78
☐	Ribolov vršama • Pospremanje ulova			78
☐	Ribolov mrežom, parangalom, skosavanjem • Pospremanje alata • Stabilnost			81
☐	Ribolov mrežom, parangalom, skosavanjem • Spuštanje mreža i parangala			82
☐	Ribolov mrežom, parangalom, skosavanjem – izvlačenje			83
☐	Ribolov mrežom, parangalom, skosavanjem • Uklanjanje ribe • Postavljanje mamaca na parangal			84
☐	Ribolov mrežom, parangalom, skosavanjem • Ribolov skosavanjem • Mehanizirani sustavi			85
☐	Ribarenje dredžom i koćom s gredom • Stabilnost • Prepreke na morskom dnu			86
☐	Ribarenje dredžom i koćom s gredom • Vitla • Užad			88
☐	Ribarenje dredžom i koćom s gredom • Rukovanje alatom			89
☐	Okružujuća mreža plivarica • Pomoćno plovilo			90
☐	Okružujuća mreža plivarica – dizanje • Vitla, vitla za izvlačenje ulova, dizalice (kranovi) • Konopi i koloturnik za dizanje			92

PROCJENA RIZIKA NA TEMELJU VODIČA

☐ Procijeniti ☒ Obavljeno ☒ N/P	OPASNOST	RIZIK	NADZORNE MJERE	STRANICA br.
☐	Okružujuća mreža plivarica • Pospremanje ulova			93
☐	Okružujuća mreža plivarica • Stabilnost plovila			93
☐	Okružujuća mreža plivarica • Slobodno kretanje na plovilu			93
☐				
☐				
☐				
☐				
☐				
☐				
☐				
☐				
☐				

Modul VI • **Dodatne informacije**

- 1 • OSOBNE PLUTAJUĆE NAPRAVE
- 2 • STABILNOST
- 3 • PRVA POMOĆ
- 4 • RADNA OPREMA
- 5 • VJEŽBE ZA KRIZNA STANJA

Modul VI • Dodatne informacije

1 • Osobne plutajuće naprave

1.1. UVOD

1.2. ŠTO JE TRENUTAČNO DOSTUPNO

1.2.1. PRSLUCI ILI PRSLUCI *HASTINGS*

1.2.2. RADNI PRSLUCI

1.2.3. PLUTAJUĆA TOPLINSKA ODIJELA

1.2.4. PRSLUCI ZA SPAŠAVANJE NA NAPUHAVANJE

1.2.5. PRSLUCI ZA SPAŠAVANJE

1.2.6. VODOOTPORNA ODJEĆA

1.3. KONAČNA RAZMATRANJA

**VAŠA PRILIKA ZA
PREŽIVLJAVANJE**

1.1. UVOD

OSOBNA PLUTAJUĆA NAPRAVA

To je komad odjeće ili uređaj koji, kada se ispravno nosi, pruža korisniku određenu količinu uzgona koja će povećati vjerojatnost preživljavanja. Vrlo se često pojmovi „prsluk za spašavanje” i „osobna plutajuća naprava” smatraju sinonimima. Ipak, treba naglasiti da je prsluk za spašavanje napravljen tako da osobu koja je u nesvijesti okrene licem prema gore po dolasku u vodu.

UZGON

Uzgon se mjeri u njutnima (N) i određuje sposobnost osobne plutajuće naprave da drži osobu na površini. 10 njutna iznosi približno 1 kilogram uzgona.

Uzgon se uglavnom postiže na dva načina:

1. **Svojtveni uzgon**, postignut uporabom plutajućih materijala, kao što je pjena zatvorenih ćelija, u podstavi odjevnog predmeta. Iznos osiguranog uzgona ovisi o obujmu pjene i stoga, za postizanje dobrog uzgona, mora postojati velik obujam, što dovodi do nezgrapnosti odjevnog predmeta. Predmeti sa svojtvenim uzgonom vjerojatno će osigurati 50–80 N uzgona, no on je potpuno pouzdan.
2. **Uzgon napuhavanjem** postiže se napuhavanjem mjehura, obično s pomoću male boce plina ugljikova dioksida (CO_2). Napuhavanje se može ručno aktivirati povlačenjem vezice ili automatski kada se uređaj uroni u vodu. Napuhavanje se također može postići puhanjem u otvor za napuhavanje. Uređaji za napuhavanje mogu osigurati visoku razinu uzgona, no trebaju se redovito provjeravati i održavati zaradi pouzdanosti.

Postoje četiri europske norme za osobne plutajuće naprave koji moraju imati CE oznaku (EN393–399). Te je norme nedavno zamijenila Međunarodna organizacija za normizaciju (ISO) i poznate su kao ISO 12402. Grafikon u nastavku prikazuje slikovni simbol i daje sažetak kategorija uzgona.

VI-1. Razine uzgona po osobnoj plutajućoj napravi (Prema RNLI)

Za dobre plivače u blizini obale ili gdje je pomoć u blizini. Minimalni obujam, no ograničene uporabe na nemirnim površinama. Ne može se očekivati da će korisnika tijekom dugog razdoblja održati na sigurnome. Nedovoljan uzgon za zaštitu onih koji si ne mogu sami pomoći. Zahtijeva aktivno sudjelovanje korisnika i nije vjerojatno da će okrenuti osobu iz položaja licem prema dolje u vodi.

Preporučeni za one u zaštićenim i mirnim vodama. Možda neće dati dovoljan uzgon za zaštitu osobe koja si ne može pomoći i možda neće okrenuti osobu koja je u nesvijesti na leđa, osobito ako nosi tešku odjeću.

Za općenitu uporabu na otvorenome moru i u uvjetima lošeg vremena. Okrenut će osobu koja je u nesvijesti u položaj siguran za dišne putove i ne zahtijeva daljnje djelovanje korisnika radi održavanja tog položaja.

Ponajprije za uporabu na otvorenome moru i za osobe koje nose znatnu težinu pa im je potreban dodatni uzgon. Također i za one koji nose odjeću koja zadržava zrak i koja može nepovoljno utjecati na sposobnost samostalnog okretanja prsluka za spašavanje na leđa. Predviđena kako bi se osiguralo plutanje korisnika ustima i nosom iznad površine

1.2. ŠTO JE TRENUTAČNO DOSTUPNO

Postoji puno dostupnih proizvoda koji se mogu smatrati osobnim plutajućim napravama. Svi oni imaju prednosti i nedostatke koje valja razmotriti radi odabira osobne plutajuće naprave koja najbolje odgovara uvjetima vašeg rada.

1.2.1. PRSLUCI ILI PRSLUCI *HASTINGS*

Ribari imaju povoljno mišljenje o njima jer ih je lako nositi, udobni su i izgledaju poput običnih komada odjeće. Imaju osnovu od plutajuće pjene koja osigurati 50–70 N uzgona, što je dovoljno da vas održi na površini, no neće vas držati licem prema gore ako izgubite svijest. Obično imaju patentni zatvarač, korisne džepove dobre veličine i cijena im je umjerena. Brojni zapovjednici brodice smatraju da su idealni za rad u kormilarnici, no članovi posade koji rade na palubi mogu smatrati da je u njima tijekom toplog vremena prevruće.

1.2.2. RADNI PRSLUCI

To su industrijski radni prsluci opće namjene predviđeni za situacije kada osobe moraju raditi na mjestu s kojega mogu pasti u more. Da se stvori plutajući blok na prsima, obično se upotrebljava kruta pjena, a mogu osigurati do 100 N uzgona. Nabavna im cijena može biti niska, no vjerojatno će biti suviše nezgrapni i ograničavajući za neprekidni rad na ribarskom plovilu.

1.2.3. PLUTAJUĆA TOPLINSKA ODIJELA

Ta odijela imaju veliku prednost nad brojnim drugim proizvodima jer pružaju toplinsku zaštitu, znatno produljeno vrijeme preživljavanja i zaštitu od hipotermičkog šoka pri naglom ulasku u hladnu vodu. Ta su odijela izrađena od izdržljive vodootporne tkanine s osnovom od pjene zatvorenih ćelija koje daju 50–80 N uzgona. Čičak-vrpce brtve odijela na orukvicama i gležnjevima radi sprečavanja prodora hladne vode. Odijela imaju toplinski podstavljenu kapuljaču, a reflektirajuće su vrpce obično postavljene na kapuljaču, ramena i orukvice.

Odiijelo dobro podupire u vodi i osoba koja ga nosi pluta vodoravno. Plivanje je jednostavno i lako je zauzeti uspravan položaj u vodi, pri čemu su usta visoko nad površinom čak i u valovitome moru. Ipak, ako osoba koja ga nosi izgubi svijest, ona će plutati vodoravno ili licem prema gore ili licem prema dolje. Zbog tog se razloga preporučuje nošenje odijela s pojasom za spašavanje na napuhavanje da se osigura da osoba koja ga nosi bude okrenuta licem prema gore, a jer prsluk za spašavanje mora savladati uzgon odijela, preporučuje se veliki prsluk za spašavanje od 275 N.

Ribari redovito nose ta odijela u hladnim uvjetima, za koje su idealna. Ipak, u toplim vremenskim uvjetima u njima će jednostavno biti prevruće za rad.

1.2.4. PRSLUCI ZA SPAŠAVANJE NA NAPUHAVANJE

Što trebate znati?

To su proizvodi koje će većina ribara prihvatiti jer se mogu nositi preko odjeće, lagani su i ne ograničavaju pokrete. Ipak, dosta toga treba razmotriti pri odabiru proizvoda za vaše okolnosti.

Uzgon: 150 N (ISO12402-3:2006) obično se prihvaća kao dovoljan za prosječnu odraslu osobu u uvjetima otvorenog mora. 275 N (ISO12402-2:2006) potreban je kada se nosi teška zaštitna odjeća ili alati. Tako veliki uzgon bio bi potreban radi osiguravanja da osoba koja je izgubila svijest i nosi plutajuće toplinsko odijelo bude okrenuta licem prema gore u vodi.

Jedna ili dvije komore: većina prsluka za spašavanje na napuhavanje mogu imati dvije komore s dvjema bocama plina i mehanizmima u skladu sa zahtjevima SOLAS-a ili samo jednu komoru s jednom bocom plina i mehanizmom. Ako prsluk za spašavanje treba biti jedini prsluk za spašavanje dostupan nekoj osobi na plovilu, tada propisi mogu zahtijevati da ima dvije komore i da bude u skladu sa zahtjevima SOLAS-a. (To ne mora biti tako na plovilima kraćima od 12 m.) Ako je prsluk za spašavanje na napuhavanje dodatak uz prsluk za spašavanje za potrebe napuštanja plovila, primjerice prsluk za spašavanje koji se upotrebljava kao osobna plutajuća naprava, tada je prihvatljiv prsluk za spašavanje s jednom komorom.

Prsluci za spašavanje s dvjema komorama prilično su skupi i većina ribara smatra cjenovno učinkovitijim imati jeftin prsluk za spašavanje, koji je odobrio SOLAS, svojstvene sposobnosti plutanja za potrebe napuštanja plovila uz prsluk za spašavanje na napuhavanje s jednom komorom koji se upotrebljava kao osobna plutajuća naprava.

Automatsko ili ručno: većina ribara radije će imati prsluk za spašavanje koji se automatski napuše kada su u vodi. Automatski prsluk za spašavanje uvijek ima način za ručno aktiviranje uz otvor koji omogućuje napuhavanje prsluka za spašavanje dahom. Ipak, moguće je odrediti ručno aktivirani prsluk za spašavanje koji se mora aktivirati povlačenjem uzice.

Ručno aktiviranje sprečava mogućnost nehotičnog aktiviranja zbog vlage u automatskom mehanizmu i izbjegava problem automatskog napuhavanja prsluka za spašavanje dok se osoba koja ga nosi nastoji izvući iz plovila koje tone. Naravno, ručno aktiviranje neće funkcionirati ako niste pri svijesti!

Topljivi hidrostatički mehanizmi: većina automatskih prsluka za spašavanje aktivira se kada se topljiva tableta (sol) otopi pri dodiru s vodom te omogući igli potiskivanoj oprugom da probuši bocu plina koji napuhuje prsluk za spašavanje. Ta se vrsta mehanizma može nehotično aktivirati ako je stalno u vlažnim uvjetima bez sušenja.

Vlaga uopće ne utječe na hidrostatičke mehanizme i oni se aktiviraju razlikom tlaka pri uranjanju u vodu. Topljivi mehanizmi vjerojatno se upotrebljavaju na većini dostupnih proizvoda i ribari ih lako mogu provjeravati i održavati. Hidrostatički su mehanizmi prilično složeni za ugradnju i mora ih održavati proizvođač.

Pokrovi: pričvršćuju se kopčama (drukerima), čičak-vrpcama ili patentnim zatvaračima. Pokrovi trebaju biti robusni da bi zaštitili, ali i savitljivi radi udobnosti prsluka za spašavanje. U ribarstvu je iznimno važna sposobnost održavanja pokrova čistim.

Opasači: ako opasač prsluka za spašavanje nije tijesno i čvrsto zakopčan na osobi koja ga nosi, prsluk za spašavanje jednostavno će otplutati iznad ramena kada bude u vodi. Kopča treba biti jednostavna za uporabu i učinkovita radi toga da opasač ne bude preširok.

Preponske vezice: brojni proizvođači isporučuju preponske vezice kao mjeru protiv mogućnosti da prsluk za spašavanje pluta iznad ramena i ne izdiže usta osobe koja ga nosi iznad morske razine. Oni se posebno preporučuju za uporabu s kratkim prslucima za spašavanje pri kojima je opasač iznad struka, odakle će vjerojatnije kliznuti prema gore.

Boca i mehanizam: potencijalni kvar prsluka za spašavanje na napuhavanje je otpuštanje boce plina, kada se prsluk za spašavanje posljedično ne napuše ili se samo dijelom napuše. Treba provoditi redovite provjere je li ona čvrsto na mjestu u mehanizmu. Za rješavanje tog problema neki proizvođači pritegnu bocu potrebnim zakretnim momentom, neki ugrađuju boce čija konstrukcija sprečava otpuštanje, a neki ugrađuju plastično okno u pokrov da se boca i mehanizam vide.

Tjelesna aktivnost ribarenja izlaže prsluke za spašavanje jakom naprezanju i ribari trebaju biti svjesni da se plinske boce mogu otpustiti pa trebaju redovito provjeravati svoj prsluk za spašavanje.

Servisiranje: u idealnom slučaju, proizvođači bi preporučili da provedu temeljitu provjeru i servis svakih dvanaest mjeseci. Ipak, nema razloga zbog kojega prsluk za spašavanje na napuhavanje nošen kao osobna plutajuća naprava ne bi servisirali sami ribari slijedeći upute proizvođača. Zapravo, trebate biti u mogućnosti iznova ga zapakirati ako bi se nenamjerno napuhao. Pri kupnji prsluka za spašavanje od dobavljača kupite i najmanje jedan komplet za ponovno „punjenje“. Ti kompleti sadržavaju zamjensku plinsku bocu, novu topivu tabletu i sve drugo što je potrebno da bi prsluk za spašavanje ponovno bio uporabljiv nakon napuhavanja. Hidrostatički prsluci za spašavanje su kritični i moraju se poslati proizvođaču radi servisiranja.

1.2.5. PRSLUCI ZA SPAŠAVANJE

Što trebate tražiti

Udobnost: hoćete li ga moći udobno nositi dok radite? Obucite prsluk za spašavanje i provjerite kako se osjećate u njemu. Trljanje o vrat česta je teškoća i pomaže nošenje majice s ovratnikom. Druga je moguća teškoća upiranje plinske boce i mehanizma u vašu prsa pri saginjanju ili posezanju tijekom rada.

Pojasna kopča: razmislite koliko će biti lako zakopčati kopču na pojasu. Na mnogim prslucima za spašavanje pojasna je kopča izvedena kao petlja u petlji, pa može biti vrlo teško zakopčati ju hladnim rukama jer je potrebno namještanje pojasa nakon zakopčavanja. Lakše je i brže uporabiti kopče s umetanjem jednoga dijela u drugi ili s pritisknim mehanizmom, pri čemu pojas ne treba namještat. Provjerite koliko dobro kopča i naprava za namještanje drže pojas jer je otpuštanje pojasa čest problem.

Mjesta za koje se može zapeti: tražite prsluk za spašavanje s plosnatim profilom koji vam tijesno pristaje i ne pruža se puno niže od pojasa. Važno mjesto kojim je moguće zapeti je kuglica ili ručica za aktiviranje ručnog napuhavanja, koja se obično nalazi na dnu. Uz automatsko napuhavanje vjerojatno je opravdano zataknuti kuglicu za ručno napuhavanje unutar pokrova odvajanjem čičak-vrpce ili na dnu patentnog zatvarača. Naravno, ako zataji automatsko napuhavanje, morat ćete otvoriti pokrov da biste dosegli kuglicu, no to je malo vjerojatno.

Sustavi za učvršćivanje: pokrove će na njihovu mjestu držati čičak- vrpce, patentni zatvarači ili kopče. Čičak-vrpca je vrlo učinkovita, no kada se onečisti sitnim pijeskom, otpacima itd., više ne drži jednako učinkovito i pokrovi se mogu odvajati. Patentni zatvarači i kopče mogu biti poželjnije rješenje kada je prsluk za spašavanje izložen većem onečišćenju.

Čišćenje: brisanje pokrova vjerojatno će biti važno za većinu aktivnosti ribarenja.

Trajnost: laki prsluci za spašavanje s tankim pokrovima neće izdržati stalno habanje pri radu jer će se pokrovi lako poderati, a komora za napuhavanje će se oštetiti. Za težak fizički rad treba biti ojačan barem donji dio prsluka za spašavanje. U suprotnome može se nositi kompaktni prsluk za spašavanje koji je kratak i stoga dalje od vrše.

Svjetlo i zviždaljka ili fućkaljka: prsluci za spašavanje koje odobri SOLAS bit će opremljeni svjetlom i zviždaljkom. Osobna plutajuća oprema ne mora zadovoljavati SOLAS-ove zahtjeve, no vrlo je preporučljivo da svjetlo i zviždaljka ili fućkaljka budu postavljeni.

1.2.6. VODOOTPORNA ODJEĆA

S ugrađenim prslukom za spašavanje

Dostupan je poseban gornji dio vodootpornog odijela s naborom za proširenje, gornji dio odjeće nalik jakni s kopčama (drukerima) za pričvršćivanje – pogodan za raskopčavanje, čime se daje prostor za napuhani prsluk za spašavanje. Jedan proizvod, koji su brojni ribari dobro prihvatili tijekom pokusnog rada, zamjenjuje naramenice hlača vodootpornog odijela prslukom za spašavanje na napuhavanje.

Prsluk za spašavanje sastoji se od širokoga plosnatog dijela koji se udobno smješta na ramena osobe koja ga nosi. Vrpce povezane s dijelom hlača koji prekriva prsa omogućuju podešavanje veličine i hlače djeluju kao učinkovita preponska vezica prsluka za spašavanje u vodi. Prsluk za spašavanje i vodootporne hlače moguće je kupiti zasebno, tako da se prsluk za spašavanje može, ako se hlače oštete, prebaciti na novi par.

1.3. KONAČNA RAZMATRANJA

Ribari će se uvjeriti da, bez obzira na to koji proizvod odluče nositi, on neće biti takav da uopće ne sputava i da ne nosi neke teškoće. Svi proizvodi vjerojatno će se trljati o vrat, tako da bi trebalo nositi majicu s ovratnikom radi zaštite vrata. Ribari se znaju utopiti i tijekom toplog vremena; zapravo, većina ribara koji se utope strada u minimim vremenskim uvjetima.

Nošenje osobne plutajuće naprave zahtijeva napor, no uz ustrajnost ono će vam postati prirodnim i neće predstavljati teškoću. Pomnjivo birajte među dostupnim proizvodima da biste našli onaj koji odgovara vašem ribarskom radu i u idealnom slučaju isprobajte ga s vodootpornim odijelom prije nego što ga kupite.

Prsluci za spašavanje na napuhavanje nisu predmet koji se kupi i zaboravi, već ih treba sušiti nakon svake uporabe i treba provjeravati jesu li oštećeni i ne pušta li plinska boca.

Pri kupnji prsluka za spašavanje na napuhavanje također kupite pribor za ponovno aktiviranje da biste ga mogli ponovno pospremiti ako se napuše jer je povlačna uzica zapela ili vlaga prodire u mehanizam. (Vlaga ne utječe na hidrostatičke prsluke za spašavanje, no proizvođač će ga trebati pospremiti ako se dogodilo zapinjanje za poteznu uzicu.)

Trebate shvatiti da proizvod koji se nosi svaki dan pri radu na ribarskom plovilu neće trajati vječno. Uvijek pregledajte je li vaš prsluk za spašavanje pohaban i potrzan prije uporabe i osigurajte da ga jedanput godišnje servisira ovjereni serviser.

Modul VI • **Dodatne informacije**

2 • **Stabilnost**

2.1. **UVOD**

2.2. **OPASNOSTI U VEZI SA STABILNOŠĆU**

2.2.1. MODIFICIRANJE PLOVILA ILI UGRADNJA NOVE OPREME

2.2.2. PREOPTEREĆIVANJE

2.2.3. PRODOR VODE I PLAVLJENJE PREKO PALUBE

2.2.4. KOČARENJE I RIBOLOV DREDŽOM

2.2.5. DIZANJE ULOVA ILI RIBOLOVNOG ALATA

2.3. **ČETIRI KORAKA ZA PROCJENU STABILNOSTI VAŠEG PLOVILA**

**IZBJEGNITE
PREOPTEREĆENJE**

2.1. UVOD

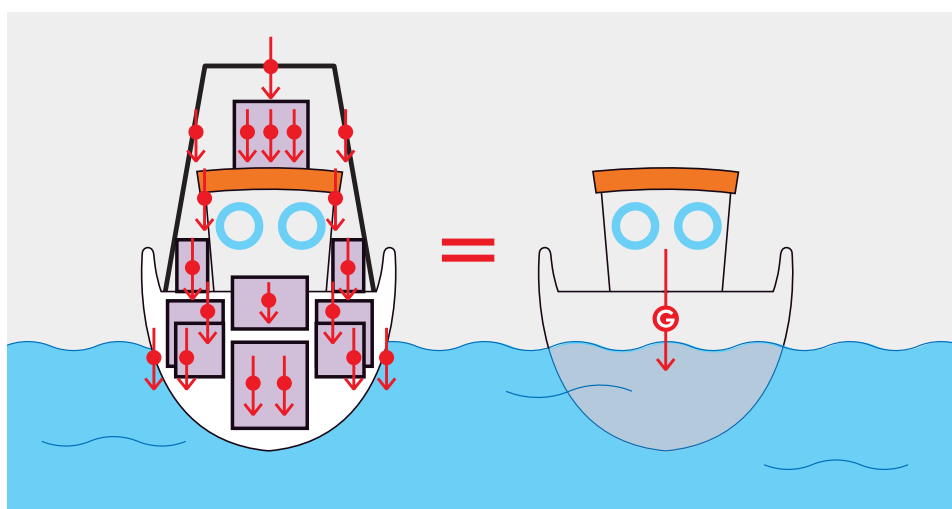
STABILNOST

Stabilnost je sposobnost plovila da se vrati u položaj vrhom prema gore.

Dobro razumijevanje čimbenika koji smanjuju stabilnost važno je za donošenje pravih odluka i poduzimanje pravih aktivnosti dok upravljate svojim plovilom na moru.

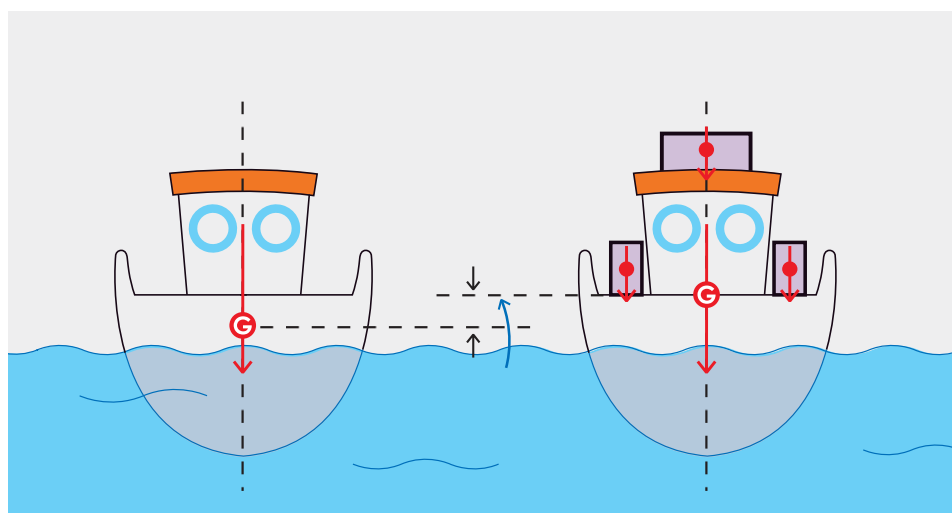
TEŽIŠTE (G)

To je točka za koju se može reći da na njoj cijela težina plovila djeluje okomito prema dolje i što je ta točka niže, time je plovilo stabilnije.

VI-2. Vizualizacija „težišta“

Težište se mijenja kako se plovilo opterećuje i težak teret postavljen visoko na palubi vodi do višeg težišta i manje stabilnog plovila. Opterećenje ispod palube daje poboljšanu stabilnost. Težište se pomiče prema dodanoj težini i udaljava od uklonjene težine te usporedno s pomaknutom težinom.

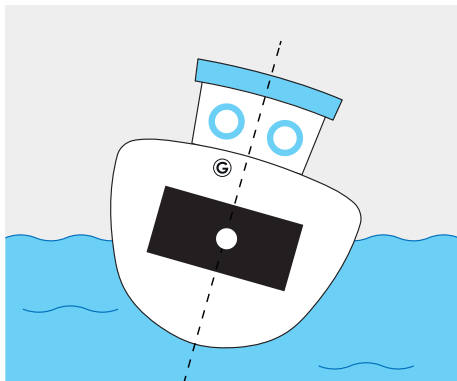

VI-3. Što mijenja „težište“

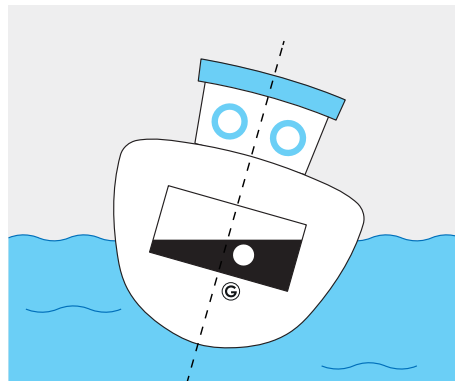
UČINAK SLOBODNE POVRŠINE

Nastaje kada tekućine teku zbog gibanja plovila, što uzrokuje pomicanje težišta, što ozbiljno utječe na stabilnost.

Ako je spremnik pun, sadržaj se ne giba zbog gibanja plovila i težište plovila se ne mijenja. U djelomično napunjenom spremniku sadržaj se miče kako se plovilo giba i težište plovila bit će pomaknuto smanjujući stabilnost. Spremnici goriva imaju pregrade da se smanji učinak slobodne površine.

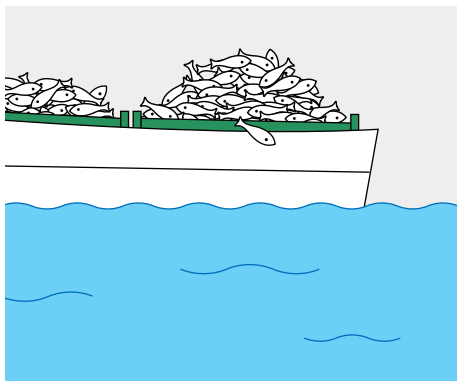

VI-4. Pun spremnik: težište je nepomično dok se plovilo valja (Prema Transport Canada, 03/2003).

VI-5. Djelomično puni spremnik: težište se pomiče na stranu dok se plovilo valja (Prema Transport Canada, 03/2003).

Riba može „teći” i učinak slobodne površine nastaje ako postoji veliki obujam ribe na palubi ili u skladištu ribe. Bitno je pospremiti ribe u posude ili imati pregrade skladišta da se spriječe gibanja ribe i destabilizacija plovila.

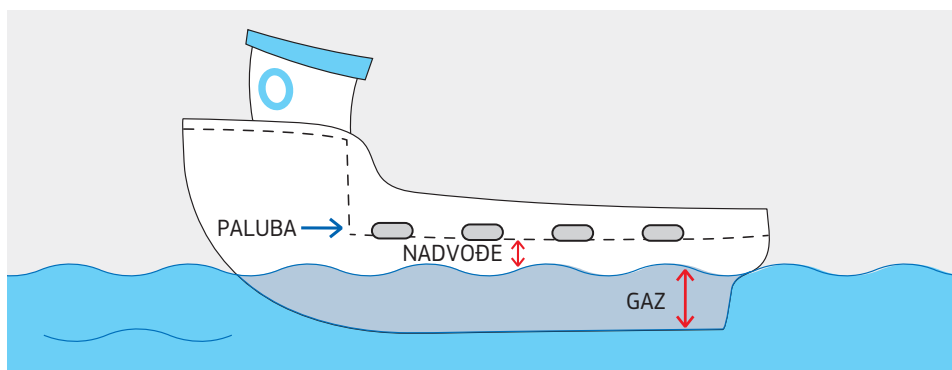
VI-6. Riba u rasutom stanju teče i stvara efekt slobodne površine (Prema Transport Canada, 03/2003).

VI-7. Voda na palubi teče i stvara efekt slobodne površine (Prema Transport Canada, 03/2003).

NADVOĐE

To je okomiti razmak između razine vode i radne palube plovila.

VI-8. Ilustracija nadvođa i gaza (Prema FAO, rad 517.)

2.2. OPASNOSTI U VEZI SA STABILNOŠĆU

2.2.1. MODIFICIRANJE PLOVILA ILI UGRADNJA NOVE OPREME

Preinake plovila radi ugradnje velikih teških predmeta pomaknut će težište naviše i smanjiti stabilnost vašeg plovila.

Ako želite ugraditi novu mosnu dizalicu ili zaštitnu palubu ili mrežno vitlo ili Puratićevo vitlo i dizalicu (kran), najprije se morate savjetovati s kvalificiranom osobom ili inženjerom brodogradnje. Samo će oni moći procijeniti utjecaj koji takav predmet, smješten iznad razine palube, ima na nadvođe plovila i savjetovati vas je li potrebno načiniti prilagodbe ili provesti nov izračun stabilnosti.

Također, zapamtite da sporo nakupljanje zaliha i opreme donosi dodatnu težinu na vaše plovilo, stoga redovito čistite i pomnjivo provjeravajte gdje su pospremljeni teški predmeti.

Teške terete držite što je niže moguće.

2.2.2. PREOPTEREĆIVANJE

Ribarska plovila obično se preoptereće stavljanjem previše ulova u skladište ili dodatne ribe na palubu. Oba uvjeta ograničavaju stabilnost i dovode plovilo puno bliže stanju prevrtanja.

Izračunajte koliko ulova možete sigurno nositi i ostavite puno pričuve u izračunu zbog loših vremenskih uvjeta i smanjivanja razine goriva tako da se možete sigurno vratiti. Ako imate knjigu stabilnosti, promotrite uvjete opterećenja koji su izračunati za određene količine goriva, zaliha i ulova.

Na palubu se treba nalaziti što je manje toga moguće i uvijek treba spriječiti klizanje tereta. Pri ribarenju nepomičnim alatom, kada vrše ili mreže treba odnijeti na novo područje, uvijek postoji kušnja slaganja alata u visinu da bi se moglo nositi što ga je više moguće.

2.2.3. PRODOR VODE I PLAVLJENJE PREKO PALUBE

Kad je more valovito, val može nanijeti više tona vode na palubu i proizvesti učinak slobodne površine. Stoga je iznimno važno što je prije moguće maknuti vodu s palube. Odljevi su od životne važnosti za uklanjanje utovarene vode i smanjivanje rizika od prevrtanja.

Drugi je uzrok plavljenja nastaje prodor mora ventile i cjevovode u strojarnici ili plavljenjem kroz grotla, vrata i otvore.

Neke su od mjera za izbjegavanje te opasnosti:

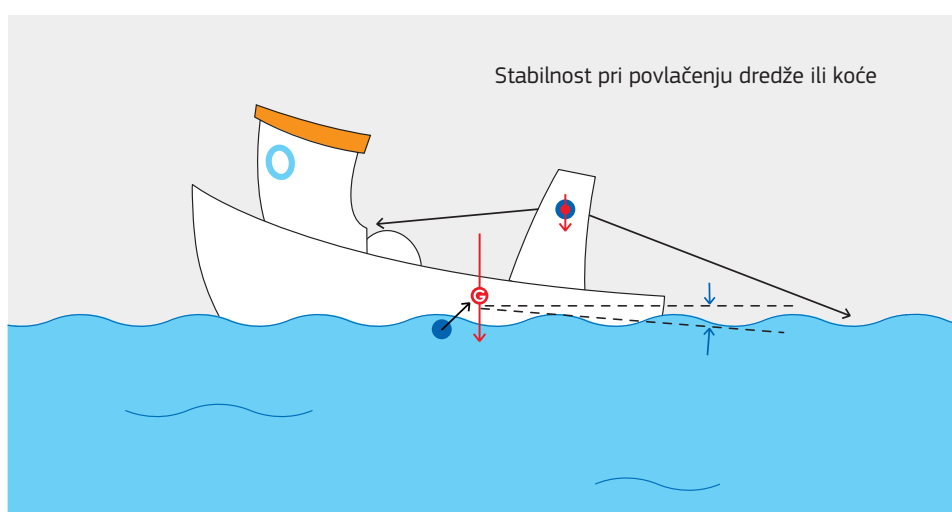
- Izbjegnite stanja gdje bi valovi koji se lome ili valovi u krmu mogli preplaviti palubu.
- Održavajte odljeve otvorenima i bez prepreka.
- Održavajte sve kaljuže i otopljeni led na minimumu.
- Prije svake plovidbe ispitajte alarme kaljužnog sustava i crpke.
- Držite vrata i grotla zatvorena, slobodna od užadi, žica i prepreka.

VI-9. Vrste valova

2.2.4. KOČARENJE I RIBOLOV DREDŽOM

Kočarenje i ribolov dredžom zahtijevaju dizanje teškog alata. Valja jako paziti jer vlačne sile koje prenosi užad tijekom kočarenja ili ribolova dredžom mogu dramatično smanjiti nadvođe i povisiti težište.

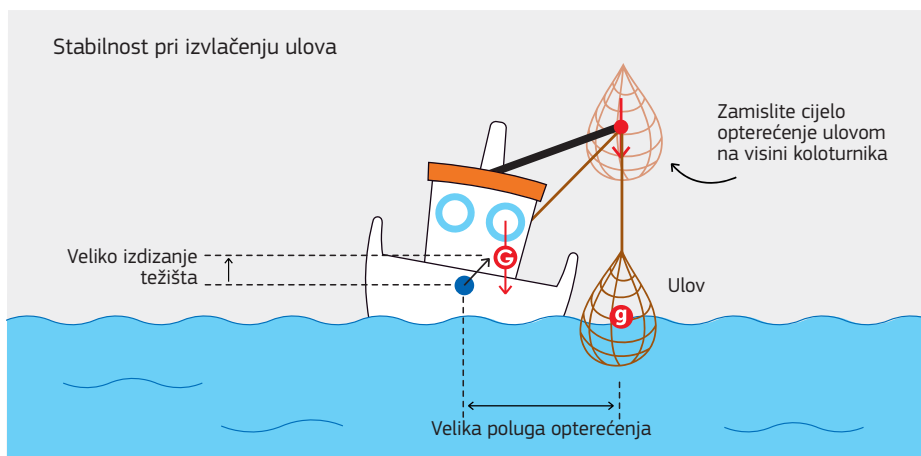

VI-10. Opterećenje na konopima utječe na stabilnost

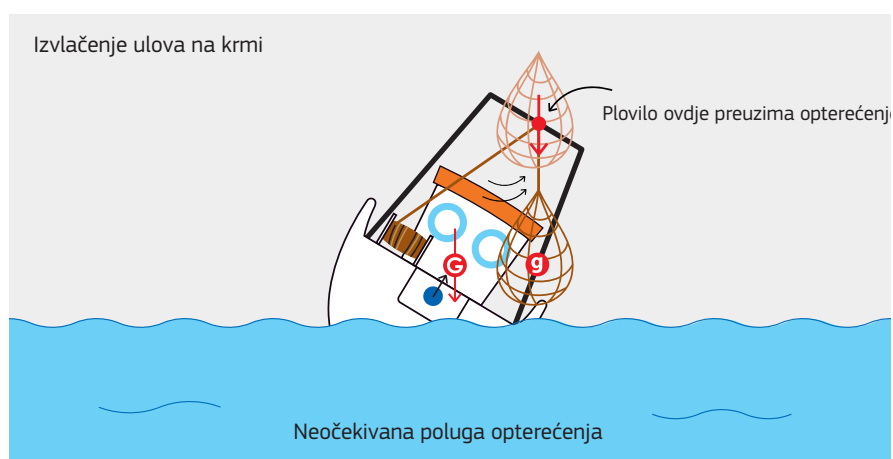
2.2.5. DIZANJE ULOVA ILI RIBOLOVNOG ALATA

Podizanje ribolovnog alata ili ulova na plovilo može ozbiljno smanjiti stabilnost. Mora se uzeti u obzir da pri podizanju sa samarice, kada se predmet jednom izvuče iznad vode, njegova puna težina djeluje s koloturnika na vrhu samarice. Stoga je težina na velikoj visini i također je pomaknuta na bok plovila, što uzrokuje naginjanje plovila.

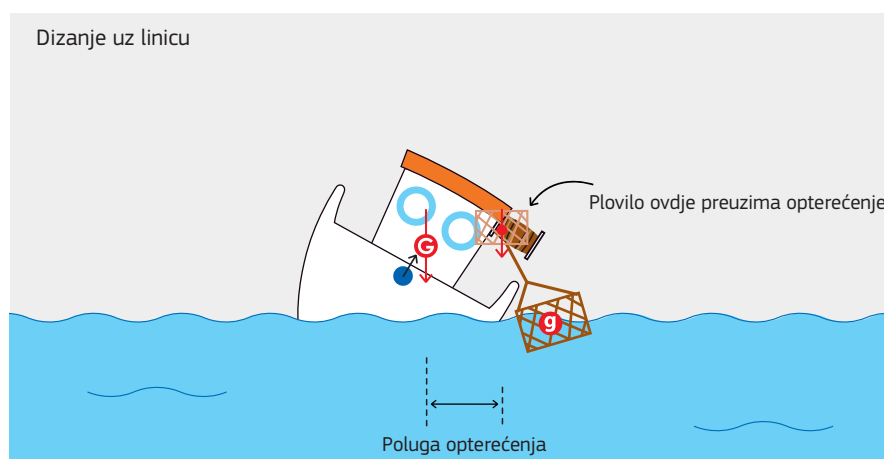
Prije nego što počnete dizati, razmislite o stanju svojeg plovila, stanju mora i koju težinu planirate dizati.

VI-11. Dizanje samaricom

VI-12. Dizanje krmenom mosnom dizalicom

VI-13. Dizanje sa strane

2.3. ČETIRI KORAKA ZA PROCJENU STABILNOSTI VAŠEG PLOVILA

1. KORAK

Razmotrite svaki čimbenik koji može doprinijeti incidentu u vezi sa stabilnošću, poput:

- vodotijesnosti;
- slobodne površine;
- nadvođa;
- opterećenja;
- ribolovne operacije;
- drugo.

2. KORAK

Prikupite sve tehničke podatke o plovilu koji su dostupni, poput:

- plana vodova;
- crteža općeg rasporeda;
- knjige stabilnosti;
- evidencije radova na preinakama;
- podataka o registraciji plovila;
- kapaciteta skladišta ribe, spremnika goriva, spremnika vode;
- ugrađenog balasta.

Ako knjiga stabilnosti nije dostupna, trebate se posavjetovati s inženjerom brodogradnje koji može uporabiti sve dostupne informacije radi izračuna stabilnosti plovila. Iako dostupne informacije nisu dovoljne, inženjer brodogradnje može provesti test valjanja kako bi ocijenio razinu stabilnosti.

3. KORAK

Navedite važne razloge za zabrinutost koji se odnose na vaše plovilo:

- **Vodotijesnost/mjesta plavljenja vodom s palube:** koja će područja vašeg plovila biti kritična i koja bi mogla omogućiti prodor vode? Npr. vrata, grotla, svjetlarnici, otvori u okovima trupa itd. Koje postupke i održavanje možete utvrditi radi sprečavanja prodora vode?
- **Slobodna površina:** gdje bi na vašem plovilu problem mogla biti slobodna površina? Npr. voda zarobljena na palubi, riba u rasutom stanju na palubi, voda u kaljužnom sustavu, spremnici goriva.
- **Nadvođe:** koji bi čimbenici mogli smanjiti nadvođe plovila i imate li tehničke podatke o ograničenju razine nadvođa? Npr. razmislite o nadvođu na krmu, na sredini trupa i na pramcu i imajte na umu koja je minimalna razina.
- **Opterećenje:** jesu li ograničenja opterećenja dana nekim dostupnim informacijama o stabilnosti? Jesu li određena mjesta za pospremanje opreme? Ukrcavanje tereta na plovilo, nošenog alata, goriva, namirnica ili ulovljene ribe ne smije premašiti minimalnu razinu nadvođa.
- **Ribolovne operacije:** razmislite koje će radnje pri ribarenju znatno utjecati na stabilnost plovila i napravite popis svih postupaka i aktivnosti koje će ograničiti nepovoljne učinke.

4. KORAK

Napravite popis provjera kao podsjetnik na aktivnosti i provjere koje se moraju provesti radi osiguranja stabilnosti plovila. U sljedeći stupac dodajte važne točke za koje ste se odlučili od koraka 2. i 3. U postupke unesite sve upute kojih se treba držati u pogledu svake točke. Navedite koje radove ili provjere treba redovito provoditi. Koristite se popisom provjere (tablica u nastavku) kao podsjetnikom svim osobama u vezi s mjerama koje treba poduzeti za osiguranje sigurne stabilnosti plovila.

Glavni čimbenici	POSTUPCI		
	Prije plovidbe	Plovidba	Ribarenje
Vodotijesnost			
Slobodna površina			
Nadvođe			
Ukrcaj tereta			
Ribolovne operacije			

Primjeri scenarija koje treba razmotriti uključuju sljedeće:

- (a) napuštanje luke s punim spremnikom goriva i zaliham, ali bez ribe;
- (b) boravak u ribolovnom području s punim ulovom;
- (c) povratak s punim/malim ulovom i ne puno goriva ili zaliha;
- (d) drugi stvarni uvjeti rada (npr. ribolovne operacije).

Zahvale:

Dio sadržaja odjeljka o stabilnosti temelji se na informacijama koje su objavili organizacija *Maritime New Zealand* i skupina za sigurnost i zdravlje u ribarstvu.

Modul VI • Dodatne informacije

3 • Prva pomoć

- 3.1. PREGLED OZLIJEĐENOGA
- 3.2. POZIV U POMOĆ — POZIV S OZNAKOM *MAYDAY*
- 3.3. PRIBOR ZA PRVU POMOĆ
 - 3.3.1. OSNOVNI PRIBOR ZA PRVU POMOĆ
 - 3.3.2. PRIBOR ZA PRVU POMOĆ C KATEGORIJE
- 3.4. OBRAZAC ZA IZVJEŠĆE O INCIDENTU

**ZNAJTE ŠTO
UČINITI**

3.1. PREGLED OZLIJEĐENOGA

1. Pazite na vlastitu sigurnost.
2. Počnite razgovarati s ozlijeđenom osobom prije nego što ju dodirnete.
3. Provjerite reakciju:

- Je li ozlijeđena osoba **budna**?
- Mogu li čuti vaš **glas**?
- Reagiraju li na **bol**?
- Jesu li u takvom stanju da ne **reagiraju**?

Za provjeru toga koliko su pri svijesti, čvrsto im stisnite ramena i viknite da biste pokušali dobiti odgovor. Ako ne odgovaraju na glas ili dodir, uštipnite ušnu školjku ili stražnju stranu šake za provjeru reagiraju li na bol.

Stanje nesvijesti nastupa kada se prekine normalna aktivnost mozga.

To može biti stanje koje ugrožava život i zahtijeva trenutačnu medicinsku pomoć.

3.2. POZIV U POMOĆ — POZIV S OZNAKOM MAYDAY

1. Provjerite je li vaš radio uključen i je li odabrana postavka visoke snage.
2. Odaberite odgovarajući kanal (MF DSC, VHF DSC, 16. kanal VHF-a ili INMARSAT).
3. Pritisnite tipku za odašiljanje i izgovorite polako i razgovijetno:
 - **Mayday** (ponovite triput).
 - **Ovo je** (triput ponovite naziv svojeg plovila).
 - **Moj pozivni znak broda / MMSI je...**
 - **Mayday** (naziv i identifikacija plovila).
 - **Moj položaj je** (dajte zemljopisnu širinu i dužinu ili udaljenost i smjer od poznate točke).
 - **Trebam** (opišite vrstu pomoći, npr. „medicinsku pomoć“).
 - **Imam** (?) osoba na plovilu.
 - **Prijam** (to znači „molim odgovoriti“).

4. Otpustite tipku za odašiljanje i čekajte odgovor.

5. Ako ništa ne čujete, PONOVI TE POZIV.

Ako poziv uspije, bit će usmjeren liječniku u jednome od radijskih centara za medicinske savjete. Ovisno o okolnostima i savjetima liječnika, tijela obalne straže mogu vam pomoći u organizaciji evakuacije.

Na temelju postojećih uvjeta EU-a o minimalnim sigurnosnim i zdravstvenim zahtjevima za poboljšanje medicinske skrbi na brodovima koji se primjenjuju na ribarska plovila svih veličina:

- plovila nose odgovarajuće pribore za medicinsku pomoć;
- posada će savladati osnovno osposobljavanje u području medicinskih i drugih kriznih stanja;
- medicinski savjeti daju se tako da budu dostupni preko radija;
- na plovilu se mora nalaziti priručnik za prvu pomoć.

Kada se dogodi incident i nekome je loše ili je ozlijeđen, životno je važno da ondje bude osoba koja ima znanje za izvršavanje pravih aktivnosti do dolaska stručne pomoći.

Svi članovi posade trebaju pohađati osnovno osposobljavanje za pružanje prve pomoći da mogu pomoći drugim članovima posade kada je to potrebno.

3.3. PRIBOR ZA PRVU POMOĆ

3.3.1. OSNOVNI PRIBOR ZA PRVU POMOĆ

SADRŽAJ

1. Šest različitih zavoja
2. Rupčići za čišćenje (za ruke spasioca)
3. Rupčići za rane
4. Oblozi za oko
5. Zavoj na bazi vode
6. Dva zavoja za namatanje
7. Ljepljiva vrpca
8. Kirurške škare
9. Pinceta
10. Sigurnosne igle
11. Tvrdi ručni četka
12. Vreća koju se može zatvoriti s oznakama za slučaj evakuacije u bolnicu
13. Šest trokutnih rubaca
14. Osam pari nitrilnih rukavica
15. Folija/pokrivači za spašavanje
16. Štitnik za lice za reanimaciju
17. Gaze

3.3.2. PRIBOR ZA PRVU POMOĆ C KATEGORIJE (4)

OPREMA

1. Uređaj za reanimaciju metodom „usta na usta”
2. Ljepljivi elastični zavoj
3. Komprese od gaze
4. Polietilenske rukavice za jednokratnu uporabu
5. Gips
6. Kompresivni zavoj
7. Zavoj ili flaster s cinkovim oksidom

LIJEKOVI

1. Lijekovi za srčane bolesti
 - pripravak protiv angine pektoris
2. Gastrointestinalni trakt
 - antiemetik
 - antidijaroik
3. Analgetici i antispazmodici
 - analgetik
4. Živčani sustav
 - lijek protiv morske bolesti
5. Lijekovi za vanjsku uporabu
 - antiseptička otopina
 - zaštita od opekline
6. Protuotrovi

BILJEŽENJE INCIDENTA

Bilješka o incidentu važna je za službe za pomoć u nuždi. Trebala bi pratiti ozlijeđenu osobu, po mogućnosti u vrećici koja se može zabrtviti da bi ostala suha. Primjerak također može biti potreban za evidenciju o plovilima.

Sljedeća stranica sadržava primjer obrasca za izvješće o incidentima da biste ga mogli preslikati i čuvati na plovilu s priborom za prvu pomoć.

(4) Upućivanje na kategoriju C povezuje se s trima kategorijama u kojima se plovila mogu kategorizirati u skladu s postojećim uvjetima. Ta kategorizacija utječe na popis medicinskih predmeta koji trebaju biti na palubi.

3.4. OBRAZAC ZA IZVJEŠĆE O INCIDENTU

1. O ozlijeđenoj osobi

Ime

Spol

☐

Muško

☐

Žensko

Datum rođenja

Dan

Mjesec

Godina

Naziv radnog
mjest na plovilu

Kućna adresa

Broj kućnog i/ili mobilnog telefona

Alergije?

Ne

☐

Ako da, navedite pojedinosti

Pod utjecajem ikakvog lijeka?

Ne

☐

Ako da, navedite pojedinosti

Povijest bolesti?

Ne

☐

Ako da, navedite pojedinosti

2. O incidentu

Datum incidenta

Vrijeme (UTC/GMT/lokalno)

Gdje se incident dogodio? (tj. paluba, kuhinja, strojarnica itd.)

Kratki opis ozljede

Pogođeni dio tijela i razina boli

☐ Nema boli	☐ Vrat	☐ Gornji dio leđa	☐ Nema boli
☐ Niska	☐ Lijevo rame	☐ Desno rame	☐ Niska
☐ Srednja	☐ Lijevo lakat/podlaktica	☐ Desno lakat/podlaktica	☐ Srednja
☐ Visoka	☐ Lijevo šaka/zapešće	☐ Desno šaka/zapešće	☐ Visoka
	☐ Lijevo kuk/bedro/gluteus	☐ Desno kuk/bedro/gluteus	
	☐ Lijevo koljeno	☐ Desno koljeno	
	☐ Lijevo gležanj/stopalo	☐ Desno gležanj/stopalo	

Ozljeda
kralježnice?

Da

☐

Ne

☐

Svijest

☐ Zna ime/lokaciju?

☐ Je li ozlijeđeni budan?

☐ Reagira na bol?

☐ Ne odgovara?

Disanje

☐ Normalno

☐ Uznemireno

☐ Brzo

☐ Polagano

☐ Duboko

☐ Plitko

☐ Bučno

Puls

☐

Normalan

☐

Brz

☐

Polagan

☐

Snažan

☐

Slab

Koža

Temperatura

☐ Vrlo hladna

☐ Hladna

☐ Normalno

☐ Vruća

☐ Vrlo vruća

Boja

☐ Blijeda

☐ Normalna

☐ Crvenilo

Vlaga

☐ Vlažno

☐ Normalno

☐ Suho

Kada je osoba zadnji put jela?

Modul VI • Dodatne informacije

4 • Radna oprema

- 4.1. UVOD
- 4.2. RUČNI SIGNALI ZA OPERACIJE DIZANJA
- 4.3. ISPITIVANJE, PREGLED I VOĐENJE EVIDENCIJE
- 4.4. OBRASCI ZA PREGLEDE
 - 4.4.1. KOČARICA
 - 4.4.2. PLOVILO ZA RIBOLOV VRŠAMA
 - 4.4.3. PLOVILO ZA RIBOLOV MREŽOM/PARANGALOM/
SKOSAVANJEM
 - 4.4.4. RIBOLOV DREDŽOM ILI KOČARENJE S GREDOM
 - 4.4.5. PLOVILO S OKRUŽUJUĆOM MREŽOM PLIVARICOM

**REDOVITO
PREGLEDAVAJTE**

4.1. UVOD

RADNA OPREMA

Odnosi se na svu opremu uporabljenu tijekom rada na plovilu, poput:

- ručnog alata, s napajanjem i ručnim pogonom;
- ljestava, fiksnih i prijenosnih;
- pokretnih traka;
- dizala;
- postrojenja za led;
- opreme kuhinje i kormilarnice;
- vitla;
- vitla za izvlačenje ulova;
- mrežnih vitla;
- Puratićevog vitla, dizalice (kranova) i povezanih koloturnika, ovješanih koloturnika i mosne dizalice;
- opreme postavljene na obali koja se upotrebljava pri radovima pristajanja – poput viličara i samohodne radne opreme.

Svaka osoba odgovorna za upravljanje plovilom mora osigurati da radna oprema bude:

- prikladna za uporabu iza svoju svrhu i uvjete u kojima se upotrebljava;
- održavana u sigurnom stanju za uporabu tako da se ljudsko zdravlje i sigurnost ne izlažu riziku;
- pregledana da se osigura da je i dalje sigurna za uporabu.

Sve preglede treba obaviti kompetentna osoba, a evidencija se treba čuvati.

Opreme za dizanje, poput vitla i vitla za izvlačenje ulova, mora podlijevati posebnim mjerama zaštite i provjerama.

Oprema za dizanje mora biti:

- prikladna, dovoljno čvrsta i stabilna za predloženu uporabu. Slično tome, opterećenje i sve što je pridodano njemu (npr. kutije za ribe, kuke za dizanje itd.) treba biti prikladno;
- smještena ili ugrađena radi sprečavanja rizika od ozljede, npr. zbog pada opreme ili opterećenja ili udarca u ljude;
- vidljivo označena odgovarajućim informacijama koje treba uzeti u obzir radi njezine sigurne uporabe, npr. sigurna radna opterećenja. Pribor kao što su pasci, kopče pasaca itd. treba biti slično označen.

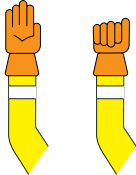
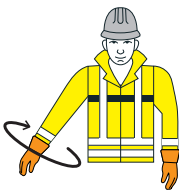
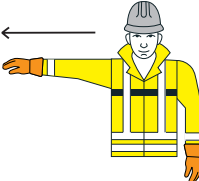
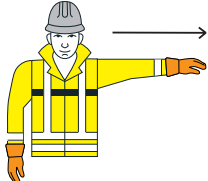
Operateri se moraju držati sljedećega:

- operacije dizanja planiraju, nadziru i sigurno obavljaju ljudi koji su kompetentni za to;
- prije nego što je operacija počela rizik je prikladno procijenjen;
- oprema uporabljena za dizanje ljudi odgovarajuće je označena i sigurna za takvu namjenu, tj. sve nužne mjere opreza uzete su u obzir da se rizik otkloni ili umanj;
- svaka neispravna oprema odmah se stavlja izvan uporabe.

Za potrebe prije navedenoga kompetentna osoba mora moći prikazati temeljito znanje o opremi za dizanje i operacijama dizanja. To može biti zapovjednik brodice ili član posade, no preporučuje se kvalificirana osoba.

4.2. RUČNI SIGNALI ZA OPERACIJE DIZANJA

Grafikoni su reproducirani zahvaljujući Agenciji za pomorsku i obalnu stražu (*Maritime and Coastguard Agency*), Ujedinjena Kraljevina

 POČETAK OPERACIJA Slijedite moje upute PRESTANAK OPERACIJA Prestanite slijediti moje upute	 Stisnite i ispravite prste da biste signalizirali „preuzmi naprezanje” ili „malo pomaknite
 DIŽI	 STANI HITNO ZAUSTAVLJANJE
 SPUŠTAJ	 OKREĆI ULIJEVO OKREĆI UDESNO
 KREĆI SE PREMA MENI KREĆI SE OD MENE Signalizacija objema rukama	 KREĆI SE NALIJEVO KREĆI SE NADESNO

VI-14. Standardni ručni signali za operacije dizanja

4.3. ISPITIVANJE, PREGLED I VOĐENJE EVIDENCIJE

Prije nego što se oprema za dizanje, uključujući pribor, prvi put upotrebljava, mora ju pregledati kompetentna osoba. Ispravnost opreme za podizanje također treba temeljito provjeriti dok je redovitoj uporabi najmanje jedanput godišnje.

Kompetentna osoba treba izraditi sustav ispitivanja i obaviti ispitivanja, a pojedinci treba unijeti u evidenciju održavanja koja treba biti dostupna za pregled. Nakon svakog ispitivanja ili pregleda opreme za podizanje treba podnijeti izvješće vlasniku ribarskog plovila i zapovjedniku brodice tako da mogu poduzeti odgovarajuće aktivnosti.

Treba smatrati da sva oprema uporabljena za operacije dizanja sadržava dodatke uporabljene za njezino za sidrenje, učvršćivanje ili oslonac. Tu također pripada i pribor kao što su lanci, pasci, alke itd. Oprema za dizanje (užad, konopi, lanci, spojnice, okovi itd.), koja obično ulazi u vodu ili se potapa za općeg tijeka ribarenja, može se zanemariti. Ipak, kada se vitlo za kočicu ili vitlo za izvlačenje vreće upotrebljava za operacije dizanja, ta se uporaba mora uzeti u obzir.

Stoga, premda vitlo može imati vučni kapacitet od 5 tona, kada se upotrebljava za iskrcavanje ulova dižući samo 0,5 tona po podizanju, ono treba biti pregledano i ispitano na temelju opterećenja od 0,5 tona.

Učestalost pregleda ovisit će o uvjetima i uporabi predmeta; za nešto što se često upotrebljava u uvjetima koji bi mogli uzrokovati brzu koroziju ili habanje, tri mjeseca su razumno razdoblje. Za druge stavke možda šest mjeseci, no svakako najmanje jedanput godišnje za sve stavke.

U sljedećem odjeljku daje se prijedlog obrasca pregleda za kočarice, plovila za ribolov vršama/parangalima/skosavanjem, ribarenje povlačenjem kočice s gredom/dredžom i okružujućom mrežom plivaricom. Treba primijetiti da popis stavki nije iscrpan.

4.4. OBRASCI ZA PREGLEDE

4.4.1. KOČARICA

STAVKA	STANJE/REZULTAT A: prihvatljivo R: zahtijeva popravak/zamjenu/prilagodbu C: ispravljeno N/P: nije primjenjivo			
	3 mjeseca	6 mjeseci	9 mjeseci	12 mjeseci
Vitlo, uključujući: dosjede, kočnice, kvačila, opremu za usmjeravanje, kontrolne ventile i hidrauliku				
Palubni koloturnici i ovješeni koloturnici, uključujući okove				
Povlačna točka, povlačni lanci ili žice, zaustavni lanci				
Samarica za dizanje vreće ili mosna dizalica, uključujući: vitlo, uže, koloturnik, okove, kuku, upravljački ventil i hidrauliku				
Naprave za pristajanje, uključujući: samaricu, koloturnike, žicu, kuku, okove, kuke za kutije, vitlo, upravljački ventil i hidrauliku				
Puratićevo vitlo i dizalica (kran)				
	6 mjeseci		12 mjeseci	
Mrežno vitlo, uključujući: upravljački uređaj i hidrauliku				
Sustav za iskrcaj ribe, pokretna traka, dizalo itd.				
Ljestve skladišta ribe				
Električna ručna brusilica				
Električna bušilica				
Uređaj za zavarivanje				
Prenosivi generator				
Alat za paljenje i rezanje				
	12 mjeseci			
Ručni alat i razni pribor				
Spojne alke				
Neučvršćena oprema za dizanje				

Neučvršćena oprema za dizanje poput lančanih dizalica mora biti pregledana prije uporabe i nakon 12 mjeseci.

4.4.2. PLOVILO ZA RIBOLOV VRŠAMA

STAVKA	STANJE/REZULTAT A: prihvatljivo R: zahtijeva popravak/zamjenu/prilagodbu C: ispravljeno N/P: nije primjenjivo			
	3 mjeseca	6 mjeseci	9 mjeseci	12 mjeseci
Vitlo za izvlačenje ulova, uključujući: ugradbene dijelove, koloturnike, nož za izbacivanje, upravljački uređaj i hidrauliku				
Koloturnik sohe, uključujući: nosač sohe, koloturnik i okov				
Valjak zjevače ako se upotrebljava umjesto koloturnika sohe				
Samarica za dizanje vreće ili mosna dizalica, uključujući: vitlo, uža, koloturnik, okove, kuku, upravljački ventil i hidrauliku				
Naprave za pristajanje, uključujući: samaricu, koloturnike, žicu, kuku, okove, kuke za kutije, vitlo, upravljački ventil i hidrauliku				
	6 mjeseci		12 mjeseci	
Ljestve skladišta ribe				
Električna ručna brusilica				
Električna bušilica				
Uređaj za zavarivanje				
Prenosivi generator				
Alat za paljenje i rezanje				
	12 mjeseci			
Ručni alati i razni pribor				
Neučvršćena oprema za dizanje				

Neučvršćena oprema za dizanje poput lančanih dizalica mora biti pregledana prije uporabe i nakon 12 mjeseci.

4.4.3. PLOVILO ZA RIBOLOV MREŽOM/PARANGALOM/SKOSAVANJEM

STAVKA	STANJE/REZULTAT A: prihvatljivo R: zahtijeva popravak/zamjenu/prilagodbu C: ispravljeno N/P: nije primjenjivo			
	3 mjeseca	6 mjeseci	9 mjeseci	12 mjeseci
Vitlo za izvlačenje mreže, uključujući: elemente za ugradnju, valjak/pokretni trak, upravljački uređaj i hidrauliku				
Naprava za istresanje/slaganje mreža				
Vitlo za izvlačenje parangala, uključujući: ugradbene dijelove, koloturnike, nož za izbacivanje, upravljački uređaj i hidrauliku				
Zjevača ili koloturnik sohe ako se upotrebljavaju				
Naprave za pristajanje, uključujući: samaricu, koloturnike, žicu, kuku, okove, kuke za kutije, vitlo, upravljački ventil i hidrauliku				
	6 mjeseci		12 mjeseci	
Ručne role				
Uređaji za skidanje ribe s udica				
Ljestve skladišta ribe				
Električna ručna brusilica				
Električna bušilica				
Uređaj za zavarivanje				
Prenosivi generator				
Alat za paljenje i rezanje				
	12 mjeseci			
Ručni alat i razni pribor				
Neučvršćena oprema za dizanje				

Neučvršćena oprema za dizanje poput lančanih dizalica mora biti pregledana prije uporabe i nakon 12 mjeseci.

4.4.4. RIBOLOV DREDŽOM ILI KOČARENJE S GREDOM

STAVKA	STANJE/REZULTAT A: prihvatljivo R: zahtijeva popravak/zamjenu/prilagodbu C: ispravljeno N/P: nije primjenjivo			
	3 mjeseca	6 mjeseci	9 mjeseci	12 mjeseci
Vitlo, uključujući: dosjede, kočnice, kvačila, opremu za usmjeravanje, valjke, kontrolni ventil i hidrauliku				
Samarice, uključujući: zakretne poluge, koloturnike, žice, krajnje blokove samarice i naprave za sigurnosno otpuštanje				
Palubni koloturnici i ovješeni koloturnici, uključujući okove				
Samarica za dizanje vreće ili mosna dizalica, uključujući: vitlo, uže, koloturnik, okove, kuku, upravljački ventil i hidrauliku				
Naprave za pristajanje, uključujući: samaricu, koloturnike, žicu, kuku, okove, kuke za kutije, vitlo, upravljački ventil i hidrauliku				
Uređaj za kočarenje s gredom/ribolov dredžom				
Lanci za zadržavanje grede (radi pohrane i popravka)				
	6 mjeseci		12 mjeseci	
Sustav za iskrcaj ribe, pokretna traka, dizalo itd.				
Ljestve skladišta ribe				
Električna ručna brusilica				
Električna bušilica				
Uređaj za zavarivanje				
Prenosivi generator				
Alat za paljenje i rezanje				
	12 mjeseci			
Ručni alat i razni pribor				
Neučvršćena oprema za dizanje				

Neučvršćena oprema za dizanje poput lančanih dizalica mora biti pregledana prije uporabe i nakon 12 mjeseci.

4.4.5. PLOVILO S OKRUŽUJUĆOM MREŽOM PLIVARICOM

STAVKA	STANJE/REZULTAT A: prihvatljivo R: zahtijeva popravak/zamjenu/prilagodbu C: ispravljeno N/P: nije primjenjivo			
	3 mjeseca	6 mjeseci	9 mjeseci	12 mjeseci
Pomoćno plovilo: stanje, motor, oprema za krizna stanja, radio.				
Mehanizam za porinuće/izvlačenje: žice za podizanje, koloturnici i okovi, vitlo i konstrukcija.				
Vitlo za izvlačenje parangala, uključujući: ugradbene dijelove, koloturnike, nož za izbacivanje, upravljački uređaj i hidrauliku				
Stražnje vitlo za izvlačenje mreže: uključujući hidraulične elemente za ugradnju i uređaje za upravljanje				
Prednje vitlo za izvlačenje mreže: uključujući hidraulične elemente za ugradnju i uređaje za upravljanje				
Vitlo za okružujuću mrežu plivaricu: povezani koloturnici i mehanizmi.				
Mehanizam i vitlo za ukrcaj ribe na plovilo mrežom: uključujući samaricu i sve mehanizme.				
Crpka za ribu: uključujući samaricu i sve mehanizme.				
Valjci za prijenos mreže: uključujući kran za postavljanje i upravljački uređaj				
Samarica/kran za pristanak uključujući sve povezane koloturnike, lance, okove itd.				
	6 mjeseci		12 mjeseci	
Ljestve skladišta ribe				
Električna ručna brusilica				
Električna bušilica				
Uređaj za zavarivanje				
Prenosivi generator				
Alat za paljenje i rezanje				
	12 mjeseci			
Ručni alat i razni pribor				
Spojne alke				

Neučvršćena oprema za dizanje poput lančanih dizalica mora biti pregledana prije uporabe i nakon 12 mjeseci.

Modul VI • **Dodatne informacije**

5 • **Vježbe za krizna stanja**

- 5.1. UVOD
- 5.2. KAKO PROVESTI UČINKOVITU VJEŽBU
- 5.3. PLAN ZA KRIZNA STANJA
- 5.4. POPIS PROVJERE ZA AKTIVNOSTI U KRIZNIM STANJIMA
 - 5.4.1. ČOVJEK U MORU
 - 5.4.2. PLAVLJENJE
 - 5.4.3. OZLJEDA/MEDICINSKI HITNI SLUČAJ
 - 5.4.4. TEŠKI VREMENSKI UVJETI
 - 5.4.5. POŽAR
 - 5.4.6. NAPUSTITE PLOVILO
- 5.5. ZAPIS O PROVEDENIM VJEŽBAMA ZA KRIZNE SITUACIJE

**RAZGOVARAJTE
O MOGUĆIM
SCENARIJIMA**

5.1. UVOD

Vježba za krizna stanja je vježba u kojoj zapovjednik brodice i posada mogu simulirati okolnosti nesreće ili opasne situacije na plovilu tako da steknu priliku vježbati svoje reakcije. Iako vježba ne može predvidjeti svaki potencijalni scenarij, ona članovima posade daje predodžbu o tome kako reagirati tijekom kriznog stanja. Ciljevi dobrog odgovora na krizna stanja jesu:

- pokrenuti brzi odgovor;
- nadzirati incident ili smanjiti njegovu eskalaciju;
- olakšati evakuaciju, bijeg i spašavanje od opasnosti;
- zaštititi živote (pravodobnom medicinskom pomoći) i
- zaštititi plovilo i njegovu opremu.

5.2. KAKO PROVESTI UČINKOVITU VJEŽBU

Vježba treba biti osmišljena tako da svaki član posade ima priliku vježbati ulogu dodijeljenu za slučaj pravoga kriznog stanja, upoznati se s mjestom i vrstom opreme koja je dostupna na plovilu i povećati samopouzdanje posade kao ekipe. Ona će također otkriti sve slabosti u planu, koje se potom mogu ispraviti.

1. Mijenjajte vježbe biranjem različitih kriznih stanja na plovilu, kao što su požar u prostoru za smještaj ili strojarici, pad u more ili evakuacija ozlijeđene osobe.
2. Tijekom vježbe nikoga nemojte izlagati riziku od ozljede.
3. Članovi posade trebaju provjeriti i znati kako pouzdano rukovati opremom.
4. Potaknite posadu na ekipnu suradnju da bi se sigurno nosili s kriznim stanjem.
5. Članovi posade mogli bi osjećati određeni pritisak. Ipak, važno je da razumiju da računaju jedan na drugoga da bi bili sigurni tijekom stvarnoga kriznog stanja.
6. Analizirajte sve vježbe. Potaknite posadu na razgovor o onome što su naučili i o tome koja se poboljšanja, ako ih ima, mogu poslije provesti. Na primjer:
 - Je li potrebna dodatna oprema?
 - Postoji li alternativna lokacija za pohranu opreme?
 - Zahtijeva li neki član posade dodatno (ili ponovljeno) osposobljavanje?

5.3. PLAN ZA KRIZNA STANJA

Kao dio vašeg plana, treba razmotriti i zabilježiti u knjizi sljedeće informacije:

- (a) Kratki opis svake potencijalne krizne situacije (npr. čovjek u moru, požar, zapleteni alat).
- (b) Popis provjere u vezi s aktivnostima koje se provode odmah i koje treba pratiti kao odgovor na svaku kriznu situaciju.
- (c) Dodijelite imena osoba odgovornih za aktivnosti ili postupke koje treba slijediti u planu.

U ovom odjeljku daje se popis provjere osnovnih aktivnosti za najvjerojatnija krizna stanja na malim plovilima. Popisi provjere također mogu pomoći pri pripremi vježbe i kasnijoj analizi.

5.4.1. ČOVJEK U MORU

Provedite mjere opreza radi smanjivanja rizika od pada u more, no budite pripravnici za uspješnu operaciju izvlačenja. Znajte što učiniti i razvijte odgovarajući plan baš za svoje plovilo.

U pogledu postupaka za izvlačenje čovjeka iz mora razmatraju se sljedeće aktivnosti i rješenja:

- Podignite uzbunu: viknite „čovjek u moru”.
- Imenujte promatrača: držite čovjeka u moru na oku.
- Bacite plutaču za spašavanje: da označite položaj.
- Okrenite plovilo: odredite recipročni kurs.
- Signal za pogibelj: radijem pozovite pomoć.
- Izvlačenje: postavite sredstva za izvlačenja osobe natrag na plovilo.
- Organizirajte: imajte na raspolaganju odgovarajuća sredstva za preživljavanje, kao što su košara, ljestve, pasac za podizanje i drugo.
- Prva pomoć/medicinska skrb: imajte odgovarajući pribor za pružanje prve pomoći i osposobljavanje za borbu protiv hipotermije.

5.4.2. PAVLJENJE

Na plovilima s palubom plavljenje se može dogoditi u svakom trenutku na moru ili u luci. Plavljenje je moguće spriječiti, no ako se ne spriječi, u većini slučajeva moguće ga je nadzirati. Ako se rano otkrije, cijevi koje cure moguće je izolirati, a plavljenje je moguće nadzirati crpljenjem vode iz pogođenog prostora.

Plavljenje također može biti brzo i ako se kasno otkrije, nema dovoljno vremena za saniranje uzroka. Učinkoviti alarm kaljužnog sustava može biti presudan za rano upozorenje.

Da biste smanjili rizik od plavljenja ili štetu od plavljenja, uvijek održavajte vodotijesne odjeljke i provjeravajte jesu li svi prostori ispod palube u dobrom stanju, servisirani i održavani. Ako se plavljenje pojavi na vašem plovilu:

- Podignite uzbunu.
- Pokrenite crpke, provjerite radi li usisavanje učinkovito.
- Časnik na straži u kormilarnici treba poslati radioporuku obližnjim plovilima i obalnoj straži.
- Okrenite plovilo prema plićim vodama ili luci. Razmislite o nasukavanju plovila.
- Pokušajte zaustaviti protok vode zatvaranjem ventila ili blokiranjem rupe.
- Ako su crpke izvan pogona, izađite van i zabrtvite taj odjeljak.
- Zatvorite vrata, grotla i druge otvore radi sprečavanja plavljenja.
- Ostavite odljeve otvorenima da višak vode otječe.
- Podignite lažne pregrade koristeći se daskama ili posudama za ribu povezanim preko odjeljka.
- Potražite rupe iz kojih curi u susjedne odjeljke.
- Razmislite o učincima naplavljenog odjeljka na stabilnost.
- Uporabiti prekrivni materijal za blokadu prodora.
- Pripremite se napustiti plovilo. Ostanite na plovilu sve dok je to sigurno.
- Napustite plovilo jedino na zapovijed zapovjednika brodice.
- Nemojte nositi osobne plutajuće naprave ili hidro-termo zaštitna odijela dok ste unutar plovila (zatvoreni prostori) jer bi njihov uzgon mogao otežati bijeg tijekom naglog prevrtanja. Ipak, neka budu pripremljeni izvan spremišta da bi bili odmah dostupni.

5.4.3. OZLJEDA/MEDICINSKI HITNI SLUČAJ

Posada treba biti osposobljena za pružanje prve pomoći i treba znati kako se nositi s hitnim medicinskim stanjima kao što su gubitak svijesti, posjekline, opekline, hipotermija i šok izazvan hladnoćom. U slučaju ozljede postupite kako slijedi:

- Pratite zdravstveno stanje ozlijeđene osobe na plovilu.
- Oglasite uzbunu slanjem radioporoke s oznakom „mayday” ako stanje ugrožava život.
- Radijem zatražite medicinski savjet ako je potreban.
- Pripremite se za evakuaciju helikopterom ili drugim plovilom.
- Ili obavite evakuaciju povratkom u luku.

5.4.4. TEŠKI VREMENSKI UVJETI

Prije nego što isplovite, budite sigurni da znate prognozirane vremenske uvjete i uvjete mora za lokalno područje.

- Dok plovite, stalno pratite vremenske uvjete u svojem području.
- Obavijestite posadu ako predstoji loše vrijeme i/ili prije nego što planirate prijeći neko opasno područje.
- Zatvorite vrata, grotla i otvore da biste spriječili prodor vode u plovilo.
- Crpite vodu iz kaljužnog sustava dok ne bude suh da biste spriječili gubitak stabilnosti.
- Posada treba učvrstiti neučvršćenu opremu i teret na palubi.
- Pregledajte curi li koji ulazni i izlazni vod koji prolazi kroz trup.
- Budite pripravi obaviti privremene popravke.
- Nemojte nositi osobne plutajuće naprave ili hidro-termo zaštitna odijela dok ste unutar plovila (ili u zatvorenim prostorima) jer bi njihov uzgon mogao otežati bijeg tijekom naglog prevrtanja. Ipak, neka budu pripremljeni izvan spremišta da bi bili odmah dostupni.
- Planirajte privezivanje plovila u zaklonjenim vodama ako to postane nužno.

5.4.5. POŽAR

Požari mogu izbiti u kuhinji ili strojarnici. Opremite svoje plovilo odgovarajućim sredstvima za borbu protiv požara u tim prostorima. Osigurajte da je prostor oko kuhala čist i imajte pri ruci protupožarni pokrivač da biste zagušili svaki požar. S druge strane, strojarnica može biti opremljena sustavom s inertnim plinom. Redovito provjeravajte ventile sustava prskalica. U slučaju požara budite pripravi provesti sljedeće:

- Tko god otkrije požar, mora oglasiti uzbunu.
- Obavijestite obalnu stražu.
- Ako je moguće, odredite izvor požara.
- Isključite cjelokupnu ventilaciju. Zatvorite grotla, vrata, otvore, prozore i puhala.
- Isključite sustav opskrbe pogođenog prostora električnom energijom.
- Osigurajte siguran bijeg svih osoba iz zone požara.
- Lokalizirajte i ugasite požar.
- Manevirajte plovilom tako da smanjite učinak vjetra na vatru na minimum.
- Postavite plovilo tako da dim odlazi dalje od plovila.
- Pregledajte susjedne prostore da biste spriječili širenje požara.
- Kada se požar jednom ugasi, provjerite stabilnost plovila.
- Ako se požar gasio vodom, počnite s uklanjanjem vode.
- Procijenite daljnje aktivnosti.
- Pokupite opremu.

5.4.6. NAPUSTITE PLOVILO

Pripreme za napuštanje plovila uključuju sljedeće aktivnosti, ovisno o tome što dopuštaju uvjeti i vrijeme:

- Oglasite uzbunu.
- Pošaljite poruku s oznakom MAYDAY i izvijestite o razlogu pogibelji.
- Imajte odobrenu splav za spašavanje i pripravite ju za porinućе.
- Imajte torbu s najnužnijim stvarima i ponesite ju sa sobom. Taj komplet može sadržavati sljedeće predmete:
 - baklje ili vizualne signale za pogibelj;
 - EPIRB (uređaj za otkrivanje položaja);
 - SART (transponder za traganje i spašavanje);
 - ručne svjetiljke;
 - ručni ili VHF radio;
 - vodu i hranu koja nije kvarljiva;
 - pribor za pružanje prve pomoći;
 - toplu odjeću.
- Okupite posadu i svakom zadajte zadaću ili dužnost.
- Napustite plovilo kada su životi ugroženi (potonuće će nastupiti svaki trenutak).
- Zatvorite vodotijesne otvore.
- Spustite splav za spašavanje. Ukrcajte se suhi na splav za spašavanje, ako je to moguće.
- Neka uže bude čvrsto vezano za plovilo, no budite pripralni presjeći ga čim su svi na splavi.
- Bacite morsko sidro i napušite dno splavi.
- Postavite promatrače.
- Aktivirajte EPIRB.
- Upravljajte situacijom i stalno ju ocjenjujte sve dok ne budete spašeni.

5.5. ZAPIS O PROVEDENIM VJEŽBAMA ZA KRIZNE SITUACIJE

Čovjek u moru	Datum
Plavljenje	Datum
Prva pomoć	Datum
Teški vremenski uvjeti	Datum
Požar	Datum
Napustite plovilo	Datum

PRILOZI

**PRILOG 1.: DIREKTIVE EU-a O SIGURNOSTI I ZDRAVLJU NA
RADU**

PRILOG 2.: ZAKONODAVSTVO FAO-a/ILO-a/IMO-a

- Direktiva Vijeća 89/391/EEZ od 12. lipnja 1989. o uvođenju mjera za poticanje poboljšanja sigurnosti i zdravlja radnika na radu (okvirna direktiva)
Službeni list L 183, 29.6.1989., str. 1.
- Direktiva Vijeća 89/656/EEZ od 30. studenog 1989. o minimalnim sigurnosnim i zdravstvenim zahtjevima za uporabu osobne zaštitne opreme na radnom mjestu (treća pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ)
Službeni list L 393, 30.12.1989., str. 18.
- Direktiva Vijeća 90/269/EEZ od 29. svibnja 1990. o minimumu zdravstvenih i sigurnosnih uvjeta pri ručnom prenošenju tereta u slučajevima kad postoji opasnost osobito od ozljeda leđa radnika (četvrta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ)
Službeni list L 156, 21.6.1990., str. 9.
- Direktiva Vijeća 91/383/EEZ od 25. lipnja 1991. o dopunama mjera za poticanje poboljšanja sigurnosti i zdravlja na radu radnika u radnom odnosu na određeno vrijeme ili privremenom radnom odnosu
Službeni list L 206, 29.7.1991., str. 19.
- Direktiva Vijeća 92/29/EEZ od 31. ožujka 1992. o minimalnim sigurnosnim i zdravstvenim zahtjevima za poboljšanje medicinske skrbi na brodovima
Službeni list L 113, 30.4.1992., str. 19.
- Direktiva Vijeća 92/58/EEZ od 24. lipnja 1992. o minimalnim zahtjevima za postavljanje sigurnosnih znakova i/ili znakova za zaštitu zdravlja na radu (deveta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ)
Službeni list L 245, 26.8.1992., str. 23.
- Direktiva Vijeća 94/33/EZ od 22. lipnja 1994. o zaštiti mladih ljudi na radu
Službeni list L 216, 20.8.1994., str. 12.
- Direktiva Vijeća 98/24/EZ od 7. travnja 1998. o zaštiti zdravlja i sigurnosti radnika na radu od rizika povezanih s kemijskim sredstvima (četnaesta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ)
Službeni list L 131, 5.5.1998., str. 11.
- Direktiva 2000/54/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 18. rujna 2000. o zaštiti radnika od rizika povezanih s izlaganjem biološkim agensima na radu (sedma pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ) – kodificirana verzija Direktive 90/679/EEZ
Službeni list L 262, 17.10.2000., str. 21.
- Direktiva 2002/44/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. lipnja 2002. o minimalnim zdravstvenim i sigurnosnim zahtjevima u odnosu na izloženost radnika rizicima uzrokovanim fizikalnim čimbenicima (vibracije) (šesnaesta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ)
Službeni list L 177, 6.7.2002., str. 13.
- Direktiva 2003/10/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. veljače 2003. o minimalnim zdravstvenim i sigurnosnim zahtjevima u odnosu na izloženost radnika rizicima koji proizlaze iz fizičkih čimbenika (buke) (sedamnaesta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ)
Službeni list L 42, 15.2.2003., str. 38.
- Direktiva 2004/37/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o zaštiti radnika od rizika zbog izloženosti karcinogenim ili mutagenim tvarima na radu (šesta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive Vijeća 89/391/EEZ) (kodificirana verzija)
Službeni list L 158, 30.4.2004., str. 50.
- Direktiva 2006/25/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 5. travnja 2006. o minimalnim zdravstvenim i sigurnosnim zahtjevima s obzirom na izloženost radnika rizicima uzrokovanim fizikalnim čimbenicima (umjetno optičko zračenje) (devetnaesta pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ)
Službeni list L 114, 27.4.2006., str. 38.
- Direktiva 2009/104/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. o minimalnim sigurnosnim i zdravstvenim zahtjevima za sigurnost i zdravlje radnika pri uporabi radne opreme na radu (druga pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ – kodifikacija Direktive 89/655/EEZ, kako je izmijenjena direktivama 95/63/EZ, 2001/45/EZ i 2007/30/EZ)
Službeni list L 260, 3.10.2009., str. 5. Upotreba radne opreme, 1989.

- IMO, Međunarodna pravila za izbjegavanje sudara na moru (COLREG), donesena 20. listopada 1972.
<http://www.imo.org/en/About/Conventions/ListOfConventions/Pages/COLREG.aspx>
- IMO, Međunarodna konvencija o traganju i spašavanju na moru – SAR, donesena 27. travnja 1979.
<https://treaties.un.org/doc/Publication/UNTS/Volume%201405/volume-1405-I-23489-English.pdf>
- FAO, Kodeks odgovornog ribarstva, 1995.
<http://www.fao.org/docrep/005/v9878e/v9878e00.htm>
- FAO/ILO/IMO, Dokument sa smjernicama o osposobljavanju i certificiranju osoblja ribarskog plovila, 2000.
<http://www.fao.org/fishery/safety-for-fishermen/51553/en/>
- FAO/ILO/IMO, Dragovoljne smjernice za projektiranje, gradnju i opremanje malih ribarskih plovila, 2005.
<http://www.fao.org/fishery/safety-for-fishermen/50769/en/>
- ILO, Konvencija o radu u ribolovu, 2007. (Konvencija br. 188.)
http://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO::P12100_ILO_CODE:C188
- ILO, Preporuka o radu u ribolovu, 2007. (Preporuka br. 199.)
http://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=1000:12100:0::NO::P12100_ILO_CODE:R199
- IMO, Kodeks o međunarodnim standardima i preporučenim praksama za istragu o sigurnosti kod stradavanja na moru i pomorskih incidenata, 13. lipnja 2008.
http://emsa.europa.eu/retro/Docs/marine_casualties/msc-mepc_3-circ_2.pdf
- FAO/ILO/IMO, Sigurnosne preporuke za ribarska plovila s palubom čija je dužina manja od 12 metara i ribarska plovila bez palube, 2012.
<http://www.fao.org/docrep/017/i3108e/i3108e.pdf>

KAKO DOĆI DO PUBLIKACIJA EU-a

Besplatne publikacije:

- jedan primjerak:
u knjižari EU-a (<http://bookshop.europa.eu>);
- više od jednog primjerka ili plakati/zemljovid:
u predstavništvima Europske unije (http://ec.europa.eu/represent_en.htm),
pri delegacijama u zemljama koje nisu članice EU-a (http://eeas.europa.eu/delegations/index_en.htm),
kontaktiranjem službe Europe Direct (http://europa.eu/eurodirect/index_en.htm)
ili pozivanjem broja 00 800 6 7 8 9 10 11 (besplatni poziv iz EU-a) (*).

(*) Informacije su besplatne, kao i većina poziva (premda neke mreže, javne govornice ili hoteli mogu naplaćivati pozive).

Publikacije koje se plaćaju:

- u knjižari EU-a (<http://bookshop.europa.eu>).

Vodič je namijenjen prevenciji rizika za mala ribarska plovila te rizika kojima su izložene osobe koje rade na tim plovilima kako bi se nakon plovodbe posada vratila živa i zdrava, a plovila čitava. S obzirom na to da mala ribarska plovila čine oko 80 % ukupne ribarske flote EU-a te zbog neprihvatljivo visokog broja smrtnih slučajeva, ozljeda i izgubljenih plovila, ovaj je Vodič od presudne važnosti za sprečavanje rizika i zaštitu ribarskih zajednica u širem smislu. U različitim se modulima Vodiča pozornost posvećuje glavnim područjima, odnosno plovilu, posadi, ribolovnim operacijama, stvarnim slučajevima, procjeni rizika te dodatnim informacijama kao što su plutajuće naprave, stabilnost, prva pomoć, radna oprema i vježbe za krizne situacije. Rječnik s ilustracijama, fotografijama i grafikonima služi tomu da se naglase glavni aspekti Vodiča, zbog čega se njime može izuzetno jednostavno koristiti.

Ova publikacija dostupna je u tiskanom i elektroničkom obliku na svim službenim jezicima EU-a.

Naše publikacije možete preuzeti ili se besplatno pretplatiti na njih na adresi:

<http://ec.europa.eu/social/publications>

Ako želite primati najnovije informacije o Glavnoj upravi za zapošljavanje, socijalna pitanja i uključivanje, prijavite se na besplatni e-bilten *Socijalna Europa* na adresi:

<http://ec.europa.eu/social/e-newsletter>

<https://www.facebook.com/socialeurope>

https://twitter.com/EU_Social

Ured za publikacije